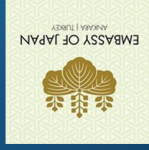

Para ile Satılmaz

ISBN: 978-605-136-617-3

Editor:
A. Merthan DÜNDAR

**AKDENİZ'DEN JAPON DENİZİ'NE DENİZCİLİK KONULARI
SANAYİLEŞME VE DENİZ KAYNAKLARI**

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ
ASYA-PASİFİK ÇALIŞMALARI (APAM)
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ (APAM)**

Ankara Üniversitesi Yayın No: 779
APAM Yayın No: 25

FROM MEDITERRANEAN SEA to JAPAN SEA MARITIME ISSUES INDUSTRIALIZATION and MARINE RESOURCES İZTAKVİNYA VE DENİZ KAYNAKLARI AKDENİZ'DEN JAPON DENİZİ'NE DENİZCİLİK KONULARI SANAYİLEŞME VE DENİZ KAYNAKLARI

**ANKARA UNIVERSITY
ASIA-PACIFIC RESEARCH CENTER
(APAM)**

Ankara Üniversitesi Yayın No: 779
APAM Yayın No: 25

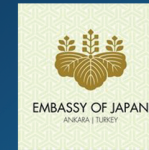

**FROM MEDITERRANEAN SEA to JAPAN SEA MARITIME ISSUES
INDUSTRIALIZATION and MARINE RESOURCES**

地中海から日本海へ：海を巡る諸問題—産業化と海洋資源

Edited by:
A. Merthan DÜNDAR

ISBN: 978-605-136-617-3

Not for Sale

FROM MEDITERRANEAN SEA to JAPAN SEA
MARITIME ISSUES:
INDUSTRIALIZATION and MARINE RESOURCES

地中海から日本海へ：海を巡る諸問題—産業化と海洋資源

Edited by
A. Merthan DÜNDAR

Ankara – 2022

Ankara Üniversitesi Yayınları No: 779
Asya-Pasifik Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi
APAM Yayınları: 25

ISBN: 978-605-136-617-3

Ankara University Publications is an international press recognized by the Turkish Council of Higher Education whose works are included in the catalogues of higher education institutions.

The opinions expressed in this book are those of the individual speakers and do not necessarily reflect the opinions or viewpoints of APAM or Ankara University.

Redactors
M. Aysun HARPER
Gözde GÖKOVA KURT

Baskı Yeri:
Ankara Üniversitesi Basımevi
İncitaşı Sokak No: 10 06510 Beşevler/ANKARA
Tel: (0312) 213 66 55
Basım Tarihi: 30/12/2022

CONTENTS

A. Merthan DÜNDAR	
<i>Foreword</i>	5
<i>Ambassador SUZUKI Kazuhiro's Remarks</i>	7
Altay ATLI	
<i>The Maritime Silk Road: Importance of the Security of Sea Trade Routes</i>	9
Hakan KARAN - Berilşah KOCABIYIK	
<i>The Legal Challenges in the Aegean and Eastern Mediterranean Regions Regarding the Delimitation of Maritime Areas & Possible Solutions for Peace</i>	19
Yurika ISHII	
<i>Issues Concerning Maritime Delimitation in East Asia and South-East Asia</i>	47
Kobayashi MANSORI	
<i>Regional Partnership for a Blue Economy and a Sustainable Ocean-Strategies and Challenges</i>	53
Koray ÖZHAN	
<i>Environmental Impacts on Fishery Resources</i>	61
Tatsuro MATSUOKA	
<i>Utilisation of Fishery Resources: From Claiming for Enclosure to Cooperation in Management</i>	71

FOREWORD

At the time of writing, the world population has exceeded eight billion people. Needs and production-consumption have increased in step with population growth. In this context, the increase in industrial production brings along the need for raw materials, electricity, fuel and energy. In order to fulfill these needs, underground and surface resources have been used more intensively and in larger quantities, and the common wealth of humanity is rapidly dwindling and on the verge of disappearing. In addition, a negative result of industrialization is environmental pollution, and the seas have also been adversely affected by this situation. The seas, which are the source of nutrition and livelihood for more than one billion people globally, are becoming more polluted with each passing day, especially due to plastic wastes, fossil fuel residues and chemical wastes, and the diversity and even existence of sea creatures is in danger.

Although environmental awareness has increased in recent years and promising steps have been taken in some industrial countries in the fields of the environment and sea cleanup through public concern, the new conditions brought by the Covid-19 pandemic and the energy needs arising as a result of wars affecting global production have increased the demand for fossil fuels even more. The negative effects of this situation are not regional, but global.

As Ankara University Asia-Pacific Research Center (APAM), we decided to include the subject of "Industrialization and Marine Resources" among the academic endeavors we planned to undertake in 2022. With the contribution of the Embassy of Japan, we presented the views of Turkish and Japanese scientists to the public in a panel that we organized, focusing on the current state and future of marine resources in a wide geography from the Mediterranean to the Sea of Japan. This study is the transcription of the presentations of the researchers who contributed to the panel. In addition to our gratitude to the speakers who

participated, we would like to thank His Excellency SUZUKI Kazuhiro, Japan's Ambassador to Turkey, for his gracious support of this project. We would also like to thank our university rector, Dr. Necdet ÜNÜVAR, for his continued support of our work, as well as our gratitude to the management of Ankara University.

Prof. Dr. A. Merthan DÜNDAR
Director of APAM

Ambassador SUZUKI Kazuhiro's Remarks

First of all, I would like to thank Prof. Dr. A. Merthan DÜNDAR as well as APAM Asia Pacific Research Center for co-hosting this year's online symposium with the embassy of Japan. I'd also like to emphasize that as a result of a great corporation between our two co-hosts. We've been able to realize very valuable participation of scholars and experts from both countries who are active on the front lines of a timely thing.

This joint enterprise between APAM and our embassy was started last year and the first symposium last march was held under the title of new world in post-COVID period. Obviously, we are able to conduct a very stimulating and timely discussion. By the same token I think we've been already quite successful in selecting a timely theme for this year's symposium. Today we are going to discuss maritime issues, industrialization and marine resources comparing the Mediterranean Sea and the Sea of Japan.

I'm going to Antalya just after this to participate until the diplomatic forum and today it will there will be a three foreign ministers meeting between minister Çavuşoğlu, minister Lavrov and the Ukrainian foreign minister and as we all know the Russian military started to invade Ukraine on February 24th and we've been seeing the worst humanitarian crisis in Europe since the second world war. The rule-based international order is now facing a political challenge. I think it makes sense to have a dialogue on marine order focusing on the issue of marine resources between experts from Türkiye and Japan.

In the last year's symposium, I introduced efforts towards the realization of a FOIP, a free and open indo-pacific initiated by the government of Japan. I indicated specifically that for countries like Türkiye, located on the strategic linchpin of Europe, Asia and Africa. Strengthening the connectivity in this critically important region through FOIP could be a great advantage and that's the "Asia new"

initiative advocated by Türkiye and the FOIP by Japan are mutually complementary as a concept. Several months later, our foreign minister then Mr. Motegi visited Türkiye in August last year. One important point agreed by the two foreign ministers Mr. Motegi and the Mr. Çavuşoğlu was the establishment of a bilateral dialogue on maritime issues. Japan has a maritime boundary delimitation issues with China and South Korea and we recognize that Türkiye is put in a similar situation to the country such as Greece.

I think it's therefore valuable for both Türkiye and Japan, facing challenges related to the ocean with neighboring countries to exchange opinions and share knowledge regarding the establishment of a marine order in each region. I trust it will further strengthen our bilateral cooperation.

Last but not least I must also emphasize that this year's symposium will give an opportunity to discuss marine pollution, marine resources challenges caused by industrialization. At the COP 26 Summit in Glasgow last fall, our Prime Minister Kishida participated sustainable ocean economy panel and outlined his various climate initiatives where he explained to deal with climate change as a part of environmental conservation and resilience. I think the term a sustainable sea we will discuss today below belongs to the same line of thought Japan is presenting to climate change. The concept of sustainable sea is also very very important when we think about marine resources as our food supply for example. Since our natural resources are facing limit in their utilization the attention to resources management and its efficient use are becoming ever more indispensable. But neither of them can be dealt with by one country alone. We need an international consensus and in order to formulate it a dialogue such as we have today will have a role to play. With all this perspective in mind, I trust that the constructivist discussion will be conducted in today's symposium through which not only scholars, experts but also a wide range of online viewers could receive intellectual fruits thereby strengthening intellectual dialogues between our two countries.

With this final note I wish you the best of luck to all of you and thank you very much for your kind attention. Thank you, teşekkürler.

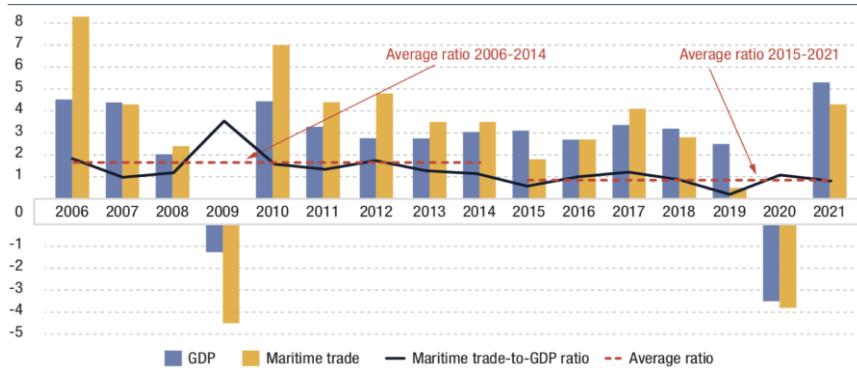
THE MARITIME SILK ROAD: IMPORTANCE OF THE SECURITY OF SEA TRADE ROUTES

Dr. Altay ATLI¹

As the global economy goes through an unprecedented period of uncertainty and turbulence, with continuing adverse effects of the pandemic, deepening geopolitical fault lines with escalating great power competition, an ongoing war in Ukraine, and the world-wide problem of rising inflation, keeping the main artery of global economy, i.e. cross-border merchandise trade, is more crucial than ever.

In this respect, special emphasis needs to be placed on the healthy functioning of maritime trade, i.e. trade conducted through sea lanes of communication, a term describing the primary maritime routes between ports that are used for trade, logistics and naval activities, as this form of trade accounts for almost 80 percent of all global trade activity between nations.

International maritime trade growth, world GDP growth, and maritime- trade-to-GDP ratio

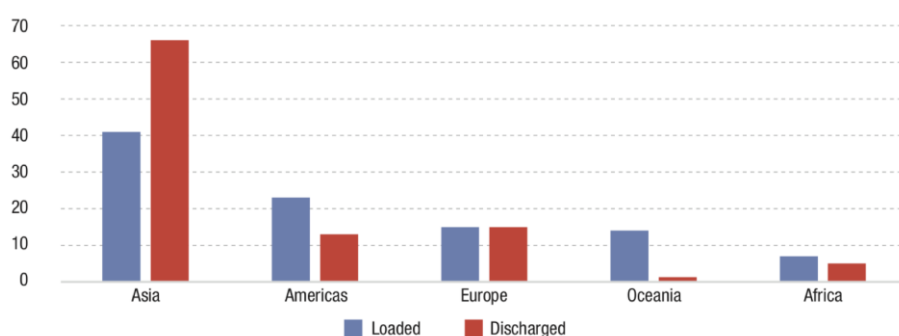

Source: United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD).

¹ Boğaziçi University, Asian Studies Center.

As can be seen in the chart above, both world trade and the maritime part of it have been growing steadily over the years, with the exceptions of 2007 and 2020, due to the effects of the global financial crisis and the Covid-19 pandemic respectively. Another significant point that can be read on this chart is that maritime trade has been growing faster than average world trade (which also includes trade through land and air routes, railways) throughout the years, yet again with a small number of exceptions in certain years. In this respect the performance of world trade in the year 2021 merits a closer look. Not only does the year represent a sharp rebound in terms of trade volumes after the initial effects of the pandemic, but also a remarkable difference between the growth in world trade in average and growth in maritime to the disadvantage of the latter. The fact that maritime trade has expanded slower than world trade in average in the immediate aftermath of the Covid-19 pandemic resulted mainly from skyrocketing container prices that made the logistics of trade forbiddingly expensive and congestions in seaports as well as the so-called chokepoints along the sea lanes of communication, both of which being consequences of severe disturbances in supply and demand in global trade due to closures and rapid reopenings in economic activities during the pandemic.

International maritime trade, by region (percentage share in total tonnage)

Source: United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD).

Asia as a region has profound weight in global maritime trade, as evident in the chart above. It is for this reason that this paper will have a closer look at maritime sea routes in Asia, particularly through an investigation of the Maritime Silk Road which is the sea-based component of the Belt and Road Initiative of China, and discuss why their security matters for the well-being of the global economy.

Maritime Silk Road

The Belt and Road Initiative (BRI) is a strategy of global infrastructure development adopted by the Chinese government in 2013 and subsequently brought to life through infrastructure investment projects in Asia, Central East, Middle East and elsewhere in the world. As of mid-2022, 149 countries were listed as having signed up to the BRI, which comprises of the "Silk Road Economic Belt," referring to overland routes for road and rail transportation connecting China with Europe through landlocked Central Asia and Middle East along the famed historical trade routes of the ancient Silk Road, and the "21st Century Maritime Silk Road", referring to the Indo-Pacific sea routes through Southeast Asia to South Asia, the Middle East, Africa and onward to Europe.

According to Hercules Haralambides and Olaf Merk, there are four transport-related orientations within the Maritime Silk Road of the BRI that are relevant, and these are the control of existing maritime routes, establishment of alternative routes, building the infrastructure to generate new trade, and possible modal shifts in global trade.² Within this framework, control of existing maritime routes and securing trade flows whatever the circumstances emerges as a major pre-occupation for China in its efforts for building the Maritime Silk Road, and a key motivation here is to increase control over the sea lanes of communications in the Indo-Pacific and the related maritime transport chains, while at the same time these efforts for controlling existing

² Hercules Haralambides and Olaf Merk (2020), "The Belt and Road Initiative: Impacts on Global Maritime Trade Flows", International Transport Forum Discussion Papers, No. 2020/02, OECD Publishing, Paris.

routes are combined with activity to establish alternative routes in order to mitigate the risk of relying on a small number of existing routes that also include chokepoints such as the Malacca Straits that need to be circumvented to the extent it is possible.

Map of the Silk Road Economic Belt and the 21st Century Maritime Silk Road

Source: Xinhua.

Improvement of maritime trade infrastructure, including port facilities, logistics centres, etc. and the development of new sea routes along the Maritime Silk Road certainly serves China's interests while at the same time also contributing to capacity building for global trade in general, a crucial requirement for the overall pursuit of a more resilient and productive global economic structure in the post-pandemic period. However, a key question here, notwithstanding the material development in infrastructure and increasing trade volumes, is whether and to what extent the security of the maritime routes can be ensured.

Maritime Security of the Sea Lanes of Communication

Maritime security is an umbrella term, which refers to the protection of sea vessels cruising along the sea lanes of communication that cover oceans, territorial waters, regional seas, rivers, and ports; and it encompasses issues related to military security, economic development, human security, as well ecological concerns related to marine life. For the purpose of discussing the security dimension of the Maritime Silk Road, this paper focuses on three major aspects of maritime security, which are economic security, conventional maritime security threats, and the geostrategic environment.

Global Container Freight Index-Freightos Baltic Index (US dollars)

Source: International Monetary Fund (IMF).

As discussed above, the Covid-19 pandemic has resulted in several economic threats undermining the viability of maritime trade routes, rising container prices being one of the most effective. The chart above shows that container rates have more than quadrupled since the start of the pandemic. As explained in detail by Parisa Kamali, lockdowns, labour shortages, and strains on logistics networks led to shipping-cost

increases and significantly lengthened delivery times, and although rates have subsided recently, they remain way above the pre-pandemic rates, jeopardising the economic security of maritime trade in a world that is already beset by inflationary pressures.³ There is not short-cut solution for this problem; what is needed is a structural change, as Kamali writes “Returning to pre-pandemic shipping rates will require greater investment in infrastructure, digitalization in the freight industry, and implementation of trade facilitation measures.”⁴

Increasing port congestion all around the world has been another effect of the pandemic threatening the economic security of global maritime trade. Since the beginning of the Covid-19 pandemic and especially after reopenings of economies and resumption of production and trade have suddenly and significantly increased the demand for shipping goods, port capacities have struggled to keep pace with the increasing demand, the result being increasing congestion and hence long delays in delivering goods to consumers and firms. Andras Komaromi et al. have pointed out that shipping times have indeed jumped upwards as soon as the Covid-19 pandemic hit, but not all congestion was related to increased demand, because many ports, especially since mid-2021, have exhibited longer wait times despite handling less cargo than pre-pandemic, due to lack of sufficient infrastructural capacity, concluding that infrastructure upgrading is “a necessary, but not sufficient condition for building resilience during a crisis where other factors such as labour shortages may also become binding.”⁵ In other words, trade through Maritime Silk Road routes can be threatened by lack of sufficient infrastructure, and while the aim of the initiative is precisely to increase the capacity, there are several factors that can hinder the building of resilience in this field.

³ Parisa Kamali (2022), “Global Shipping Costs Are Moderating, But Pressures Remain”, IMF Blog, 13 January, <https://www.imf.org/en/Blogs/Articles/2022/01/13/global-shipping-costs-are-moderating-but-pressures-remain>.

⁴ Ibid.

⁵ Andras Komaromi, Diego A. Cerdeiro, and Yang Liu (2022), “Supply Chains and Port Congestion Around the World”, IMF Working Papers, 25 March, <https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2022/03/25/Supply-Chains-and-Port-Congestion-Around-the-World-515673>.

Global Port Congestion (as of October 2021)

Source: Vessels Value.

Rising transportation and logistics costs, congestion at ports and major shipping routes, as well as the pandemic's ongoing effects slowing down infrastructure development, and supply chain disruptions in general paint a bleak picture at the moment as far as the economic security dimension of the Maritime Silk Road is concerned. Given the current turbulent conditions of the global economy, no significant improvement can be expected in the short-term, and building the necessary resilience to increase economic security in the long term will require structural changes and upgrading.

Independently from the significance of economic security issues, conventional maritime security threats still matter for the Maritime Silk Road and are more than likely to continue to do so in the foreseeable future. Piracy and armed robbery, trafficking of people and illicit goods, illegal fishing, and illegal marine pollution are the major source of threat affecting the region covered by the Maritime Silk Road.

Piracy and armed robbery against ships in 2021

Source: ICC International Maritime Bureau.

The map prepared by the International Maritime Bureau under the International Chamber of Commerce clearly shows that in 2021 while the West African coast remained the hotbed of pirate activity in the world, there is also a significant concentration of piracy and armed robbery against ships along the entire route of the Maritime Silk Road. Piracy in this part of the world has increased to higher levels due to ongoing territorial disputes in the South China Sea, and the United Nations has already declared the waters of South China Sea to be the most perilous in the world. Estimates of the share of global trade volume carried through the South China Sea range from 20% to 33%⁶, which offers an attractive target for armed and organized pirate groups who also benefit from the vastness of territory and lack of law enforcement. Adding on top of the piracy issue the trafficking of people and illicit goods and other illegal economic activities, the threat level along the Maritime Silk Road is already high.

⁶ David Uren (2020), "Southeast Asia Will Take a Major Economic Hit if Shipping is Blocked in the South China Sea", The Strategist, Australian Strategic Policy Institute, 8 December, <https://www.aspistrategist.org.au/southeast-asia-will-take-a-major-economic-hit-if-shipping-is-blocked-in-the-south-china-sea>.

There are two *sine qua non* conditions for effectively dealing such security treats, one is formulating the right policies and having the material capabilities to put them into action, the other is ensuring international cooperation as collective security threats can only be dealt with collectively. In the case of the security of Maritime Silk Road, it is important to note that that foreign and defence policies of China include doctrines to defend the country's overseas interest, and China has been taking action in line with these doctrines. For instance, for more than a decade now, the Chinese navy has been participating in UN-mandated anti-piracy patrols off the East African shores, responding to hijacking of commercial vessels and performing non-combatant evacuation of citizens. As Veerle Nouwens wrote, China's policy guidelines point toward a potential role for the Chinese navy in protecting aspects of the Belt and Road Initiative including its maritime segments, where it would "Take an increasingly prominent role in maritime escorts and evacuations of overseas citizens."⁷

The more difficult part in securing maritime trade routes relates to ensuring international cooperation where the current geostrategic environment of the world proves to be a major barrier. Increasing geopolitical polarisation due to escalating great power competition between the United States and China and the forming/revival of alliances such as the Quad and AUKUS; spill over effects of the war in Ukraine; increasing strategic complexity as well as maritime and jurisdictional disputes in the Indian Ocean and the Mediterranean; increasing maritime rivalry and militarization in the Asia-Pacific accompanied by security related ambiguities such as the lack of an effective regional security architecture; lack of a common ASEAN position on regional issues, uncertainties about American engagement, and uncertainties about China's vision for regional security have all contributed, and continue to do, to the build-up of a geopolitical environment that is not conducive, if not outright hostile, to

⁷ Veerle Nouwens (2020), "Who Guards the Maritime Silk Road?", War on the Rocks, June 24. <https://warontherocks.com/2020/06/who-guards-the-maritime-silk-road>.

international cooperation. This is a major barrier against ensuring the security of maritime routes and sea lanes of communication, in the Indo-Pacific region and elsewhere.

Conclusion

Maritime trade is the lifeline of the global economy, given the current circumstances that the world is going through marked by severe uncertainty, turbulence and conflict, keeping the sea lanes of communication open and ensuring the uninterrupted flow of goods and people through maritime routes is of utmost importance. The Maritime Silk Road as the sea segment of China's Belt and Road Initiative offers a profound potential to contribute to this task, however it is not immune from the security threats facing the maritime trade either. Economic security issues such as high shipping prices and congested ports, conventional security threats such as piracy, armed robbery and illicit trade, and a geopolitical environment that's does not leave much room for international cooperation are all factors undermining the potential of the Maritime Silk Road. While the picture in the short run is not bright, the more important question is, however, how a more resilient, more secure and more productive global economy can be structured and materialized in the long run and what the position of the Maritime Silk Road within this new structure could and should be.

**THE LEGAL CHALLENGES IN THE AEGEAN AND
EASTERN MEDITERRANEAN REGIONS
REGARDING THE DELIMITATION OF MARITIME
AREAS
&
POSSIBLE SOLUTIONS FOR PEACE**

Prof. Dr. Hakan KARAN & Berilşah KOCABIYIK***

INTRODUCTION

Türkiye is surrounded by the Black Sea, Aegean Sea and the Mediterranean Sea and contains the Marmara Sea as its internal water. Even though the Aegean Sea and the Mediterranean Sea are named separately, these are geographically connected to each other. Nevertheless, considering their different features, they should be studied separately by law as named. In this respect, this article delves into maritime disputes in the Aegean Sea and the Mediterranean Sea respectively. It focuses on the legal maritime boundary disputes in the Aegean and Eastern Mediterranean regions and possible solutions for peace.

Without naming the disputes, the settlement and consequently peace cannot be achieved. This article therefore touches upon four main disputes in the region. Following the analysis of the key dispute between States in the scope of the maritime border issues, the following three disputes are dealt with:

* Head of the Sea and Maritime Law Department of Ankara University Law Faculty, Chair of the Board of Directors of Ankara University National Center for the Sea and Maritime Law-DEHUKAM (karan@ankara.edu.tr/karan@dehukam.org) ORCID: 0000-0002-7254-6171.

** Researcher at Ankara University National Center for the Sea and Maritime Law-DEHUKAM (kocabiyik@dehukam.org) ORCID: 0000-0001-5211-039X.

- 1) The dispute on the law applicable to the delimitation of maritime areas;
- 2) The dispute in the means to be used for the settlement;
- 3) The dispute in the length of the territorial waters.

In the conclusion, possible solutions for peace are studied.

I. DISPUTE IN THE SCOPE OF THE MARITIME BORDER ISSUES

Any settlement on any dispute initially requires the agreement between the related States on the scope of the dispute to be resolved. Without such agreement even the courts cannot hear the case to be referred therebefore.

Greece argues that there is only one dispute in the Aegean Sea which relates to the delimitation of the continental shelves unlike Turkey, which claims that there are other disputes linked to each other in such a way as not to be settled independently.¹ So, the States in dispute must first agree to disagree, and define the scope of maritime border issues to be settled. It must be noted that if the Greek argument would be accepted together with the extension of the territorial waters to 12 nm as claimed by Greece, then there would be no dispute at all even in the delimitation of the continental shelves in the Aegean Sea since there would be no continental shelves left to be delimited, but just territorial waters as explained below.²

¹ Aegean Sea Continental Shelf Case (Greece v. Turkey), Judgment of 19 December 1978, [1978] ICJ Rep. 3, para. 1, <<https://www.icj-cij.org/en/case/62>> accessed 14 June 2022; Ertuğrul Apakan, 'Ege Ve Doğu Akdeniz Meselelerinin Tarihsel, Hukuki ve Siyasi Veçheleri Üzerine Tahlil ve Düşünceler', [2021] 48 ODTÜ Gelişme Dergisi 155, 180; Turkey's Views Regarding the Settlement of the Aegean Problems, <https://www.mfa.gov.tr/turkey_s-views-regarding-the-settlement-of-the-aegean-problems.en.mfa> Accessed 10 July 2022.

² If the breadth of Greek territorial waters is extended to 12 miles due to the existence of the islands, Greece would acquire approximatively 71.5 percent of the Aegean Sea, while Turkey's share would increase to only 8.8 percent. The Aegean high seas would diminish to 19.7 percent, <<https://www.mfa.gov.tr/background-note-on-aegean-dispute.en.mfa>> Accessed 04 June 2022.

By comparison, in the Eastern Mediterranean Sea, there is no such debate, and is just one on the delimitation of exclusive economic zones and the continental shelves.

II. DISPUTE IN THE APPLICABLE LAW TO THE DELIMITATION OF MARITIME AREAS

The settlement of any dispute secondly depends on the determination of law applicable to the delimitation of maritime areas. Without such assignation the peaceful settlement cannot be achieved between disputed States claiming the implementation of different laws.

In this context Greece believes that the UN Convention on the Law of the Sea 1982 (UNCLOS)³ is the only law applicable to the delimitation of maritime areas. There is no doubt that the UNCLOS is the main source of law unifying the legal regime of oceans and is consequently treated as a constitution of the law of the sea by most of the scholars. Despite this fact, the UNCLOS abstains from considering the special features of individual seas, like the Eastern Mediterranean Sea and the Aegean Sea for the sake of global unification. It therefore contains the prohibition for reservation by States not to disturb the unification.⁴ The States coastal to such individual seas with special features have become obliged not to become a party to the UNCLOS due to their lack of right to bring reservation thereto.

Accordingly, there are several non-contracting States to the UNCLOS like Türkiye.⁵ Türkiye is not totally opposed to the UNCLOS. 317 articles out of 320 could indeed be acceptable to Türkiye. Only three provisions distract Türkiye's national interests which had been secured under customary international law that had

³ United Nations Convention on the Law of the Sea (Montego Bay, opened for signature 10 December 1982, entered into force 16 November 1994) 833 UNTS 397.

⁴ UNCLOS, Art. 309.

⁵ At that time, Turkey, the USA, Israel and Venezuela voted against the Convention, in which 130 states voted affirmatively, while 17 states abstained, <https://treaties.un.org/Pages/ViewDetailsIII.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XXI-6&chapter=21&Temp=mtdsg3&clang=_en> accessed 22 July 2022.

existed before the adoption of the UNCLOS in 1982. Those are Article 3 extending the breadth of the territorial sea to 12 nautical miles, Article 33 establishing a new maritime jurisdiction area as contiguous zone and Article 121 defining the islands and entitling those to the maritime jurisdiction areas.

During the drafting process of the UNCLOS, Türkiye expressed its concerns to these three provisions considering the special features of the Aegean Sea and the Eastern Mediterranean Sea, which are qualified as semi-enclosed seas.⁶ These three provisions were the result of new balance of interests of various States, such as developing States developed States and shipping/naval States. They are not the written for

⁶ Official Records of the Third United Nations Conference on the Law of the Sea, Volume II (Summary Records of Meetings of the First, Second and Third Committees, Second Session), A/CONF.62/C.2/SR.4, <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_lo/dtSearch/Search_Forms/dtSearch.html> accessed 18 July 2022, 104; Turkey proposed an article on enclosed and semi-enclosed seas: “The general rules set out in chapters... (chapters relating to territorial sea and economic zone) of this Convention shall be applied, in enclosed and semi-enclosed seas, in a manner consistent with equity. States bordering enclosed and semi-enclosed seas may hold consultations among themselves with a view to determining the manner and method of application, appropriate for their region, for the purposes of this article.”, Official Records of the Third United Nations Conference on the Law of the Sea, Volume III (Documents of the Conference, First and Second Sessions), A/CONF.62/C.2/L.56 <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_lo/docs/english/vol_3/a_conf62_c2_l56.pdf#xml=https://legal.un.org/dtSearch/dtisapi6.dll?cmd=getpdfhits&DocId=76&Index=D%3a%5csites%5clegal%5cdiplomaticconferences%5cdtSearch%5cIndexes%5clawofthesea%2d1982%2dEnglish%2dv03&HitCount=3&hits=1e+5a+cc+&.pdf>, accessed 18 July 2022, 230; UN Conference of the Law of the Sea, Vol. 3, First Committee (Territorial Sea and Contiguous Zone), A/CONF.13/C.1/SR.11-15, 41, <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1958_lo/docs/english/vol_3/sr_11_15.pdf> accessed 10 July 2022, in addition during the Third UNCLOS Meetings, Turkey proposed alternative writing for the breadth of territorial sea: Turkey: draft article on the territorial sea: breadth of the territorial sea, global or regional criteria, open seas and oceans, semi-enclosed seas and enclosed seas, <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_lo/docs/english/vol_5/a_conf62_c2_l90.pdf> accessed 13.08.2022; Turkey: draft article on the delimitation of the territorial sea; various aspects involved, <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_lo/docs/english/vol_3/a_conf62_c2_l9.pdf#xml=https://legal.un.org/dtSearch/dtisapi6.dll?cmd=getpdfhits&DocId=108&Index=D%3a%5csites%5clegal%5cdiplomaticconferences%5cdtSearch%5cIndexes%5clawofthesea%2d1982%2dEnglish%2dv03&HitCount=3&hits=1e+5e+10d+&.pdf>, accessed 11 June 2022, 188.

of any international customary rules that had existed before the adoption of the UNCLOS in 1982.

For the unification law of oceans, Türkiye's objections on these three provisions were not duly paid attention.⁷ Then no choice left for Türkiye other than not to become a party to the UNCLOS. 317 articles of the UNCLOS could be bearable if Türkiye could have been entitled to bring reservation to those three provisions. In fact, Türkiye, as a persistent objector of the UNCLOS, treats most of its provisions a part of its customary international law and either applies them thoroughly in its jurisdiction or reflects them in its legislation, especially on the protection of marine environment and fishery resources and the legal regime of the Area and high seas.

According to Article 38 of the Statute of the International Court of Justice 1945⁸ and according to Article 26 of the Vienna Convention on the Law of Treaties 1969,⁹ any convention could only bind the States contracting thereto. Again, according to a very well-known principles of *Pacta Sunt Servanda* and privity of contract, third States who is not a party to any agreement cannot be obligated therewith without their clear consent.¹⁰ Provisions of long-standing conventions may be applicable to the non-State Parties as a part of customary international law unless persistently objected.¹¹ Consequently Articles 3, 33 and 121 of the UNCLOS cannot be imposed on Türkiye as a non-contracting State and a persistent objector of these three provisions of the UNCLOS.

⁷ Nasih Sarp Ergüven, 'Neden ve Neresi Mavi Vatan?' in Necdet Ünüvar (ed.), *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü*, Doğu Akdeniz Sempozyumu (Ankara 2021) 186.

⁸ Statute of the International Court of Justice 1945, <<https://www.icj-cij.org/en/statute>> accessed 01 August 2022.

⁹ 1969 Vienna Convention on the Law of Treaties adopted 23 May 1969 entry into force 27 January 1980, 1155 UNTS 331.

¹⁰ Myron H. Nordquist (ed), *United Nations Convention on the Law of the Sea 1982 A Commentary vol V* (Martinus Nijhoff Publishers 1995), 152.

¹¹ James A. Green, *The Persistent Objector Rule in International Law* (Oxford University Press 2016), 124.

III. DISPUTE IN THE MEANS TO BE USED FOR THE SETTLEMENT

A) RELUCTANCY IN THE COOPERATION IN GOOD FAITH

The third dispute between the coastal states of the Aegean Sea and the Eastern Mediterranean Sea is in the means to be used for the settlement. For the sake of peace, there is a need for a cooperation between the related States¹² in good faith to settle any dispute either by an agreement or court decisions. The related States are under an international law obligation to collaborate with each other to resolve their disputes by Article 1 of the United Nations Charter 1945 and Article 123 of the UNCLOS especially for the semi-enclosed seas like the Eastern Mediterranean Sea or the Aegean Sea.¹³ It is yet debatable whether this obligation is performed properly and duly in these regions.

On 25 August 1976, Security Council, in its resolution 395(1976), called upon Türkiye and Greece “to resume direct negotiations over their differences” and appealed them “to do everything within their power to ensure that these (negotiations) result in mutually acceptable solutions”.¹⁴ Accordingly, the Bern Agreement 1976 was concluded between those States requiring negotiations with a view to reaching an agreement on the delimitation of the continental shelf.¹⁵ The Turkish President also expressed his invitation several times to the coastal States of the Aegean Sea and the Eastern Mediterranean Sea to sit on the table

¹² The International Court of Justice explicitly stated in its ruling on the North Sea Continental Shelf that states are obligated to negotiate to reach an agreement, North Sea Continental Shelf Cases (Federal Republic of Germany/Denmark; Federal Republic of Germany/Netherlands), Judgement of 20 February 1969, ICJ Reports 1969, (North Sea Continental Shelf Cases), para. 85a, 86, <<https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/52/052-19690220-JUD-01-00-EN.pdf>> accessed 04 July 2022.

¹³ Charter of the United Nations (24 October 1945) 1 UNTS XVI, available at: <<https://treaties.un.org/doc/publication/ctc/uncharter.pdf>> Accessed 15 August 2022.

¹⁴ United Nations Security Council Resolution 395 (1976) (adopted on 25 August 1976), <<https://digital.library.un.org/record/93723>> Accessed 04 August 2022, 16.

¹⁵ For the full text of Bern Agreement Deniz Bölükbaşı, *Turkey and Greece the Aegean Disputes: A Unique Case in International Law* (Cavendish Publishing 2004) 285.

and to discuss their concerns.¹⁶ Nevertheless, there has been no interest from any other States in the region other than Libya possibly due to political reasons. Whatever the political situation could be therein, nothing is wrong to share the opinions on the delimitation of maritime areas to reach a common solution.

For example, Türkiye and Greece have initiated bilateral talks as from 2012 to almost 2021 with 63 runs.¹⁷ Yet nothing has been achieved thanks to these talks. It is quite difficult to reach a consensus on the sovereign and sovereignty issues, which are very sensitive because of the high public tension in each States. There could be no agreement between the States in near future even just for the reference of their disputes to the court. Some other methods for the settlement of the dispute need to be found for peace through negotiations.

Any use of right or performance of obligation should be in good faith as accurately expressed in Article 300 of the UNCLOS. Unfortunately, unilateral actions of Greece and the Greek Cypriot Administration of Cyprus (GSASC) with the aim isolating Turkey from the region cannot be defined in good faith.¹⁸

The Greece and the GSASC together with the EU have implicitly based their boundary claims on the map drawn by the Spanish University of Seville in 2003 as a result of its study on behalf of the European Commission for the so-called protection of Mediterranean environment.¹⁹

¹⁶ Address by Mr. Recep Tayyip Erdoğan, President of the Republic of Turkey during the 75th United Nations General Assembly, Official Records of United Nations General Assembly Seventh-fifth Session 4th Plenary Meeting, Annex III, Document No: A/75/PV.4, <<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N20/244/56/PDF/N2024456.pdf?OpenElement>> Accessed 01 August 2022, 18.

¹⁷ 63rd round of Turkey-Greece Consultative Talks held in Ankara, <<https://www.aa.com.tr/en/politics/63-rd-round-of-turkey-greece-consultative-talks-held-in-ankara/2384692>> Accessed 02 August 2022.

¹⁸ Letter dated 19 May 2022 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary General, 20 May 2022, <<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N22/355/63/PDF/N2235563.pdf?OpenElement>> Accessed 02 August 2022.

¹⁹ De Vivero, Juan Luis Suárez, and Juan Carlos Rodríguez Mateos, 'Maritime Europe and EU Enlargement: A Geopolitical Perspective' [2006] 30 Marine Policy 167, 170.

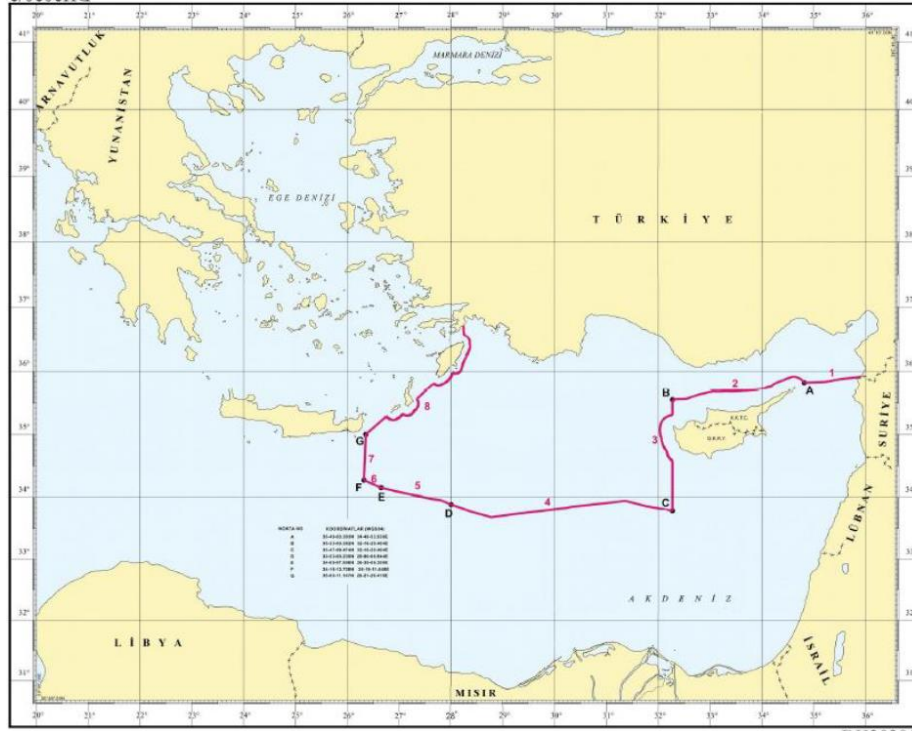
Türkiye having the largest coastal line in the region has felt itself isolated from the Eastern Mediterranean Sea because of this map which grants Greece a huge maritime jurisdiction area just because of the Meis (Castellorizo) Island, which is 10 km² away from Türkiye, almost 600 km away from the homeland of Greece and roughly 2 km off the south cost of Türkiye. According to the scenario indicated this map, Türkiye loses every opportunity to achieve the high seas and have no wordings on the resources at sea.

In order to response such act in bad faith Türkiye submitted to the UN Secretary-General a consolidated list of geographical coordinates to determine the outer limits of its continental shelf in the Eastern Mediterranean on 13 November 2019.²⁰ Then on 18 March 2020 Türkiye once again presented a chart to the UN depicting the outer limits of its continental shelf in the Eastern Mediterranean as delineated so far.²¹ This map below shows the official position of Türkiye.²²

²⁰ Letter dated 13 November 2019 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General, <<https://digitallibrary.un.org/record/3836918>> Accessed 20 July 2022.

²¹ Letter dated 18 March 2020 from the Permanent Representative of Türkiye to the United Nations addressed to the Secretary-General, UN. Doc. A/74/757 <<http://undocs.org/en/a/74/757>> Accessed 05 July 2022.

²² Ibid.

As a reciprocal response has not only come from the Turkish government but also from the Turkish Academia which introduced the Blue Homeland Map under the Blue Homeland doctrine:²³

²³ For further information on the scope of Türkiye's Blue Homeland doctrine see, Hakan Karan and Berilşah Kocabıyık, 'Neden ve Neresi Mavi Vatan?' in Necdet Ünüvar (ed.), *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu* (Ankara 2021) 3.

In fact, each State has their own blue homeland, which covers the maritime sovereignty and sovereign rights areas as well as the areas over which they have jurisdiction in some level according to international law of the sea. Indeed, States may have jurisdiction in the high seas or in the Area, or even in the maritime jurisdiction areas of other States by law²⁴. Thus, the scope of blue homeland cannot be restricted just to the seas surrounding the coasts of States. Even the national ships could be under the jurisdiction whatever the maritime area they may sail.

After the negotiations among the related States maritime border disputes can be settled by agreement or through a court decision. Needless to say, reaching an agreement on the delimitation of maritime jurisdiction areas and even for its reference to the court for the settlement are not easy task for the States because of their sovereignty nature creating high public tension.

There is another international obligation on the States in dispute not to jeopardize or hamper the final settlement of disputes with

²⁴ Ibid 24.

unilateral actions as expressed in Articles 74 and 83 of the UNCLOS as well as in the Bern Agreement 1976 between Türkiye and Greece.²⁵

However, in the dispute in the delimitation of Eastern Mediterranean Sea everything has already started because of the unilateral actions from the GCASC as from 2001.²⁶ Türkiye is reciprocally approached to matter not only on the behalf of Türkiye but also of the Turkish nationals in the Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC).²⁷

²⁵ Bern Agreement Article 6, Bölükbaşı (n17) 286.

²⁶ Examples of unilateral actions could be listed chronologically as below:

1. On 17 February 2003, the GCASC and Egypt signed an agreement delimiting their Exclusive Economic Zone.
 2. Adoption of the Law on the Proclamation of the Exclusive Economic Zone by the GCASC on 02 April 2004.
 3. Signing the Agreement between GCASC and Lebanon on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, dated 17 January 2007 (which is not yet in force).
 4. Proclamation of 13 licensed sites for oil exploration, five of which are located within the continental shelf of Türkiye on 26 January 2007 by GCASC, and the launch of international tenders for 11 of these sites on 15 February 2007, followed by tenders in 2012 and 2016.
 5. Adoption of the Regulation on Search, Exploration, and Operation of Hydrocarbon Resources by the GCASC on 26 January 2007.
 6. Adoption of the Regulation on Search, Exploration, and Ex-ploitation of Hydrocarbon Resources by the GCASC on 27 January 2007.
 7. Adoption of the Regulation on Search, Exploration, and Ex-ploitation of Hydrocarbon Resources by the GCASC on 13 March 2009.
 8. The Delimitation Agreement of Exclusive Economic Zone by the GCASC and Israel on 17 December 2010.
 9. Publication of the chart called “Seville Map”, which indicates the maritime areas of the European Union, as part of an article by Juan Luis Suarez de Vivero and Juan Carlos Rodrez Mateos from the University of Seville.
 10. Initiating seismic testing and offshore drilling by the GCASC since 2011.
 11. The Delimitation Agreement of Exclusive Economic Zone by Greece and Egypt signed on 06 August 2020. Hakan Karan and Kübra Var Türk, ‘Kötü Komşular Denizci Devlet Yapar: Doğu Akdeniz Ekseninde Devletlerin Uluslararası Deniz Hukukundan Doğan Yükümlülükleri’ (2021) 4 DEHUKAMDER 322, 329.
- ²⁷ According to the 1960 Cyprus Treaty of Guarantee, Türkiye has the right to safeguard the interests of Turkish Cypriots on the island, Treaty of Guarantee, signed on 16 August 1960 < https://peacemaker.un.org/sites/peacemaker.un.org/files/CY%20GR%20TR_600816_Treaty%20of%20Guarantee.pdf> accessed 16 August 2022. In this respect Turkey have taken following measures:
1. Signing of the Delimitation Agreement of the Continental Shelf with the Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC) on 21 September 2011.

The GSASC cannot act as if it were a lead actor in the delimitation of maritime areas of all the Cyprus islands without its recognition by Türkiye and/or without the representation of the TRNC. Without any settlement in the Cyprus issue, the delimitation cannot be achieved truly. The Cyprus issue is a big barrier before the delimitation of maritime areas in the Eastern Mediterranean Sea.

-
2. The division of the Cyprus continental shelf into 7 blocks by the TRNC and the issuance of an offshore license to TPAO therein.
 3. Issuance of an offshore license by Türkiye to TPAO within the continental shelf, including blocks 1, 4, 5, 6 and 7 of the GCASC.
 4. Protective military actions by the Turkish Navy.
 5. Registration of the Barbaros Hayrettin Paşa Seismic Research Ship into the TPAO inventory in 2013.
 6. Establishment of National Center for the Sea and Maritime Law (DEHUKAM) within Ankara University on 07/01/2015, with the written recommendation of the Turkish Ministry of Foreign Affairs, dated 15/07/2014 and numbered 21252218-460.00- 2014/6697758, and based on the Council of Ministers Decision No. 2014/679851. and issuance of a certificate of competence to DEHUKAM in accordance with the Research Infrastructures Commission Decision dated 07/10/2020 and numbered 2020.STB/K4 and under 6550 numbered Act on Support of Research Infrastructures.
 7. Registration of the Fatih Drilling Vessel into the TPAO inventory in 2013.
 8. Launch of activities by MTA Oruç Reis Seismic Research Ship in 2017. Hakan Karan and Kübra Var Türk, “Kötü Komşular Denizci Devlet Yapar: Doğu Akdeniz Ekseninde Devletlerin Uluslararası Deniz Hukukundan Doğan Yükümlülükleri” (2021) 4 DEHUKAMDER 322, 330.
 9. Registration of the Yavuz Drilling Vessel into the TPAO inventory in 2018.
 10. Performance of the Blue Homeland 2019 Military Exercise by the Turkish Naval Forces on 27 February 2019.
 11. Signing the “Memorandum of Understanding on the Delimitation of Maritime Jurisdiction in the Mediterranean Sea” between Türkiye and the Libyan Government of National Accord on 27 November 2019.
 12. Registration of the Kanuni Drilling Vessel into the TPAO inventory in 2020.
 13. Launching of the first I-class frigate, TCG İstanbul, on 23/01/2021, and Initiation of the building of the TCG Anadolu, a multipurpose amphibious assault ship that is planned to be registered in the inventory of the Naval Forces Command in 2021.
 14. Announcement of NAVTEX by the Turkish Naval Forces Office of Navigation, Hydrography and Oceanography at strategic locations for the purpose of conducting research and military exercises
 15. Registration of the Abdülhamid Han Drilling Vessel into the TPAO inventory in 2020.

B) DISPUTE IN THE DETERMINATION OF EQUITABLE FACTORS FOR THE DELIMITATION

What factors are to be used in the delimitation of maritime areas are also disputable. In any case any delimitation should be to reach equitable solutions as expressed in Articles 15, 74 and 83 of the UNCLOS. The factors used for the delimitation should therefore have the equitable nature. Greece refers only equality rather than equity and applies the principle of median line without referring to other equitable aspects,²⁸ by acting as if all the animals were equal, but the pigs were more equal.²⁹ Equity is not the only source of equitable solution.³⁰ Median line is just one of the factors to achieve an equitable solution.³¹

Three steps have been followed by the International Court of Justice as in the table below.³² First, the equidistance is considered, then relevant factors are taken into consideration, finally the proportionality is regarded.

²⁸ Letter dated 25 April 2019 from the Chargé d'affaires a.i. of the Permanent Mission of Greece to the United Nations addressed to the Secretary-General, <<https://digitallibrary.un.org/record/3802119>> Accessed 14 July 2022; Letter dated 19 February 2020 from the Permanent Representative of Greece to the United Nations addressed to the Secretary-General <<https://digitallibrary.un.org/record/3853067>> accessed 14 July 2022; Kent W. Patterson, 'The Crescent and the Cross: Defining the Maritime Boundaries of Turkey and Greece in the Aegean Sea' (2018) 17 Loy Mar LJ 139, 156.

²⁹ George Orwell, *Animal Farm* (Longman 2000) 114.

³⁰ L.D.M. Nelson, 'The Roles of Equity in the Delimitation of Maritime Boundaries' (1990) 84 the American Journal of International Law 837, 858.

³¹ North Sea Continental Shelf Cases (Federal Republic of Germany/Denmark; Federal Republic of Germany/Netherlands), Judgement of 20 February 1969, ICJ Reports 3, (North Sea Continental Shelf Cases), <<https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/52/052-19690220-JUD-01-00EN.pdf>> Accessed 05 July 2022, para.83; Case concerning the Continental Shelf (Libya/Malta), Judgement of 24 February 1982, ICJ Reports 3, <<https://www.icj-cij.org/en/case/68>> Accessed 14 July 2022, para 43; A. O. Adede, 'Toward the Formulation of the Rule of Delimitation of Sea Boundaries between States with Adjacent or Opposite Coasts' (1979) 19 Virginia Journal of International Law 207, 211.

³² Yoshifumi Tanaka, *Predictability and Flexibility in the Law of Maritime Delimitation* (Hart Publishing, 2006) 78.

GEOGRAPHICAL FACTORS	NON-GEOGRAPHICAL FACTORS
REGIONAL GEOGRAPHY (general characteristics and particular features of the region, enclosed, semi-enclosed seas, oceans etc.) CONFIGURATION OF THE COSTS BASEPOINTS (adjacency and oppositeness, direction, comparative lengths, concave or convex shape etc.) THE PRESENCE OF ISLANDS AND ROCKS (their size and position)	GEOLOGICAL AND GEOMORPHOLOGICAL FACTORS ECONOMIC FACTORS SOCIO-ECONOMIC AND GEMOGRAPHIC FACTORS SECURITY FACTORS HISTORICAL FACTORS PRESENCE OF THIRD STATES PROPORTIONALITY NON-ENCROACHMENT PROXIMITY

C) RELUCTANCY IN ENTERING INTO PROVISIONAL ARRANGEMENTS

Since the sovereign and sovereignty issues cannot be settled very easily, other methods for the settlement should be found. This method has already been mentioned in Articles 74 and 83 of the UNCLOS as “*provisional arrangements of a practical nature*”. The States in dispute are accordingly obliged to make every effort to enter into such arrangements.³³ The best effort of a practical nature could be the joint development or management of the disputed area on a temporary basis up to the time of final settlement.³⁴ Such arrangement could also be permanent.³⁵

Instead of disputing on the sovereign issues like the delimitation, the States are encouraged to sit on the table and start to develop and

³³ Natalie Klein, ‘Provisional Measures and Provisional Arrangements’, in Alex G. Oude Elferink, Tore Henriksen and Busch, Signe Veierud Bush (eds.), *Maritime Boundary Delimitation: The Case Law: Is It Consistent and Predictable?* (Cambridge 2018), 118.

³⁴ Jon M. Van Dyke, ‘An Analysis of the Aegean Disputes under International Law’ (2005) 36 *Ocean Dev & Int’l L* 63, 101.

³⁵ Klein (n35), 118.

manage the area in dispute jointly by, for example, joint protection of the areas or joint exploration and exploitation of the natural resources in the disputed areas.³⁶ All the States in the Aegean Sea and the Eastern Mediterranean Sea except Israel are developing ones. Accordingly, they all urgently need the resources in the region. Without the exploitation of the area, none of the States may decide on the final distribution. The dispute could be mostly in the delimitation of maritime jurisdiction areas such as continental shelves and EEZ(s), which grants economic rights to the coastal States over economic resources. Without the exploration there would be no reason for any dispute if there would be no economic resources in the area. Again, the area must be protected for the reason of human beings, environment and fisheries and secured against any illegal activities. Without such arrangements the protection and security cannot be provided sufficiently in the disputed area. Finally, the economic resources may have some meanings right now, but may lose their significance in the future. For instance, the coal was the most preferable energy resource in the past, but not nowadays. The same is true for the oil and gas resources, which might not be in use in 30 years' time.³⁷ Thus, these resources should be explored first and then exploited by joint development agreements without any delay.

Türkiye has so many times proposed the joint development and management of the Aegean Sea and the Eastern Mediterranean Sea, Greece and other States in the region have not responded that offer yet.³⁸ Again on an academic basis, Ankara University National Center for the Sea and Maritime Law (DEHUKAM) jointly started to conduct a three year project in 2021 with its Japanese counterparts titled “JSPS and TUBITAK Research Project on the Joint Management Agreements on the Maritime Resources in the Disputed Maritime Zones and Their

³⁶ Stephen Fietta and Robin Cleverly, *A Practitioner's Guide to Maritime Boundary Delimitation* (Oxford University Press 2016) 118.

³⁷ New global alliance will seek a managed phase-out of oil and gas production to align with Paris Agreement goals, <<https://beyondoilandgasalliance.com/wp-content/uploads/2021/11/11-10-21-BOGA-Press-Release.pdf>> Accessed 10 July 2022.

³⁸ Address by Mr. Recep Tayyip Erdoğan, President of the Republic of Turkey during the 75th United Nations General Assembly (n 18) 18;

Possible Implementations for the Perspectives of Japan and Türkiye” with the aim of gathering the Japanese experience in such a way to analyze the applicability of the joint management method in the disputed seas, especially in the Aegean Sea and the Eastern Mediterranean Sea.³⁹

D) DISPUTE IN THE ROLE OF ISLANDS ON THE DELIMITATION OF MARITIME AREAS WITHIN NATIONAL JURISDICTION

1- Dispute in the Meaning of Islands

What about the role of the islands on the delimitation of maritime area within nation jurisdiction? There is a dispute in the meaning of island as expressed in Article 121 of the UNCLOS.⁴⁰ From the Turkish viewpoint, the islands within the geographical meaning cannot always generate islands by law. The islands could only be interpreted as an island by law if it sustains human habitation or economic life of its own.⁴¹ Geographical formations, such as rocks and islets cannot be construed as islands without this condition even if they stay above water at high tide.⁴² This principle represents the customary international law which had existed before the adoption of the UNCLOS in 1982, and Turkey has been always the persistent objector of the extension of the meaning of islands to those geographical formations even though they stay at above water all the time.⁴³ However, it should be noted that Türkiye’s objection is just for the seas with special features because of the numerous islands affecting the equitable solution.⁴⁴

³⁹ Projects, <<http://www.dehukam.org/en/projeler/>> Accessed on 20 July 2022.

⁴⁰ “Three critical dimensions are established in Article 121 with respect to islands and the law of the sea. The first is what constitutes an island. The second is clarification as to the maritime entitlements enjoyed by an island. The third is the distinction between an island and a rock”, Donald Rothwell, *Islands and International Law* (Bloomsbury Collections 2022) 11.

⁴¹ Rothwell, (n41) 214.

⁴² UNCLOS Art 121/3.

⁴³ Third United Nations Conference on the Law of the Sea, Document A/CONF.62/C.2/L.55 Turkey: draft articles on the regime of islands, 84 <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_lo/docs/english/vol_3/a_conf62_c_2_l55.pdf> accessed 22 July 2022.

⁴⁴ Turkey proposed an article on enclosed and semi-enclosed seas: “The general rules set out in chapters ... (chapters relating to territorial sea and economic zone) of this Convention

2- Dispute in Entitlement of Islands of the Mainland Countries to Maritime Jurisdiction Areas

Article 121 of the UNCLOS entitles the islands of the mainland Countries to territorial waters as well as continental shelves and EEZ(s). This is a new notion applicable just after the adoption of the UNCLOS in 1982. By comparison Türkiye's approach is based on the customary international law which had existed before 1982 and which had granted the islands of the mainland Countries just the territorial waters. In fact, there had been no exclusive economic zone before 1982.

Türkiye has from the beginning objected the new approach as in Article 121 of the UNCLOS entitling all the islands to maritime jurisdiction areas.⁴⁵ In any case it must again be observed that Turkey's position is just for the seas of special features containing numerous islands affecting the equity and for the islands of mainland but not for the island States.

3- Dispute in the Sovereignty over Islands, Islets and Rocks as Affecting the Maritime Delimitation

There is a dispute in the sovereignty over islands in the Aegean Sea⁴⁶. There was a Kardak crisis in 1996 resulting almost in a war

shall be applied, in enclosed and semi-enclosed seas, in a manner consistent with equity. States bordering enclosed and semi-enclosed seas may hold consultations among themselves with a view to determining the manner and method of application, appropriate for their region, for the purposes of this article.”, Official Records of the Third United Nations Conference on the Law of the Sea, Volume III (Documents of the Conference, First and Second Sessions), A/CONF.62/C.2/L.56 <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_los/docs/english/vol_3/a_conf62_c2_l56.pdf#xml=https://legal.un.org/dtSearch/dtisapi6.dll?cmd=getpdfhits&DocId=76&Index=D%3a%5csites%5clegal%5cdiplomaticconferences%5cdtSearch%5cIndexes%5clawofthesea%2d1982%2dEnglish%2dvol3&HitCount=3&hits=1e+5a+cc+&.pdf> Accessed 18 July 2022, 230.

⁴⁵ “Islands, which are situated on the continental shelf or within the exclusive economic zone of another State, or which on the basis of their geographical location affect the normal continental shelf or exclusive economic zone of other States, shall have no economic zone or continental shelf of their own.” Third United Nations Conference on the Law of the Sea, Document A/CONF.62/C.2/L.55 Turkey: draft articles on the regime of islands, 84 <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_los/docs/english/vol_3/a_conf62_c2_l55.pdf> Accessed 22 July 2022.

⁴⁶ Islands, Islets and Rocks in the Aegean Which Were Not Ceded to Greece by International Treaties, <https://www.mfa.gov.tr/islands_-islets-and-rocks-in-the-aegean-which-were-not-ceded-to-greece-by-international-treaties.en.mfa> Accessed 10 July 2022.

between Turkey and Greece.⁴⁷ This crisis was frozen with the efforts of both sides. Without answering the question of sovereignty over islands, the delimitation cannot be made.

Similarly, there is a dispute in the effect of the militarization of islands, which has been treated unlawful by Türkiye. Türkiye considers such militarization as fundamental breach of an obligation not to militarize the islands as indicated in Lausanne Peace Treaty 1923 and Paris Treaty 1974.⁴⁸

4- Dispute in the Effect of Islands on the Delimitation of Maritime Jurisdiction Areas

There is a debate in the effect of islands of the delimitation of maritime areas within national jurisdictions. The international courts considered the islands in the wrong side of the median line as the ones impeding the equitable solutions as expressed in Articles 74 and 83 of the UNCLOS. Thus, there are so many ICJ decisions as indicated in the table below,⁴⁹ which do not totally or partially entitle the islands in the

⁴⁷ Bölükbaşı (n17), 823.

⁴⁸ Letter dated 13 July 2021 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General, <<https://digitallibrary.un.org/record/3932460>> Accessed 14 July 2022.

⁴⁹ Case concerning the Delimitation of the Continental Shelf between the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, and the French Republic (UK/France), Decision, 30 June 1977, <https://legal.un.org/riaa/cases/vol_XVIII/3-413.pdf> Accessed 10 July 2022, para. 97; Case concerning the Continental Shelf (Tunisia/Libyan Jamahiriya), Judgement of 24 February 1982, ICJ Reports 18, <<https://www.icj-cij.org/en/case/63>> accessed 04 July 2022, para. 109-110; Maritime Delimitation in the Area between Greenland and Jan Mayen (Denmark/Norway), Judgment of 14 June 1993, ICJ Reports 38, <<https://www.icj-cij.org/en/case/78>> accessed 04 July 2022; Case concerning the delimitation of maritime areas between Canada and France (Canada/France), Award of the Arbitral Tribunal, 10 June 1992, <https://legal.un.org/riaa/cases/vol_XXI/265-341.pdf> Accessed 14 July 2022; Eritrea/Yemen (Award of the Arbitral Tribunal in the Second Stage of the Proceedings, Phase II: Maritime Delimitation, 17 December 1999, <https://legal.un.org/riaa/cases/vol_XXII/335-410.pdf> Accessed 14 July 2022, para.117; Maritime Delimitation and Territorial Questions between Qatar and Bahrain (Qatar/Bahrain), Judgement of 16 March 2001, ICJ Reports 40, <<https://www.icj-cij.org/en/case/87>> Accessed 14 July 2022; Territorial and Maritime Dispute between Nicaragua and Honduras in the Caribbean Sea (Nicaragua/Honduras), Judgment of 8 October 2007, ICJ Reports 659, <<https://www.icj-cij.org/en/case/120>> Accessed 14 July 2022; Maritime Delimitation in the

wrong side of the median line to any maritime jurisdiction areas like continental shelf or exclusive economic zone. By taking into account these cases, especially the islands of Greece on the opposite side of the median line could have either no or very slight maritime jurisdiction areas. Such approach is also valid for the delimitation of territorial waters between the mainland of Türkiye and the islands of Greece on the wrong side since Article 14 of the UNCLOS also refers to the special features like the islands in the wrong side.

<u>COURT DECISIONS</u>	<u>STATE PRACTICES</u>
UK v. FRANCE 1977-78	IRAN v. QATAR 1969
TUNUSIA v. LIBYA 1982	TUNUSIA v. ITALY 1971
DENMARK v. NORWAY 1993	CANADA v. DENMARK 1973
CANADA v. FRANCE 1992	PAPUA NEW GUINEA v.
YEMEN v. ERITREA 1999	AUSTRALIA 1978
QATAR v. BAHRAIN 2001	USSR v. SWEDEN 1988
NICARAGUA v. HONDURAS 2007	
ROMANIA v. UKRAINE 2009	
NICARAGUA v. COLOMBIA 2012	

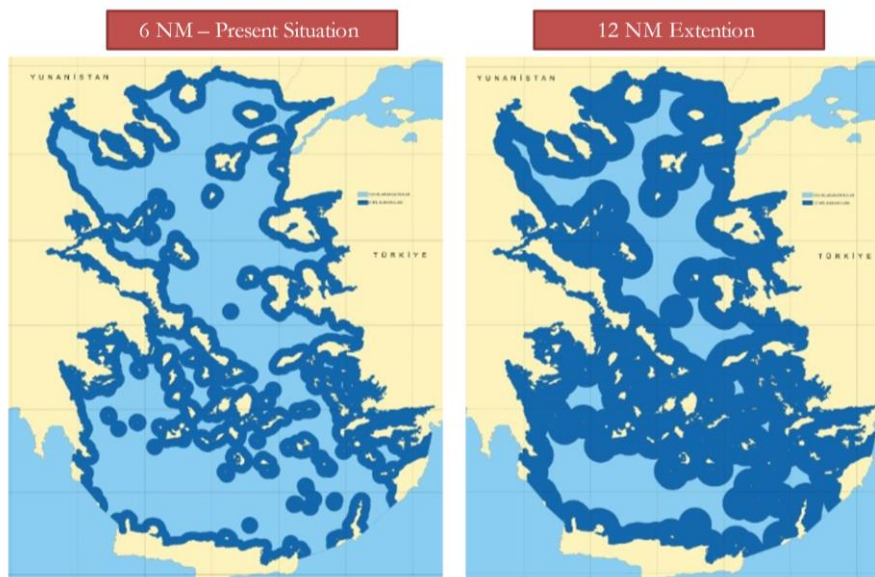
IV. DISPUTE IN THE LENGTH OF TERRITORIAL WATERS

There is a dispute in the length of territorial waters just in the Aegean Sea. The present situation is the 6 nautical miles, but Greece would like to extend it to 12 nautical miles according to Article 3 of the UNCLOS. Türkiye, as a non-contracting party to the UNCLOS, has persistently objected such extension just for the Aegean Sea of special features due to the numerous islands of Greece on the wrong side of the median line.⁵⁰ As seen from the maps below, with this extension the

Black Sea (Romania/Ukraine), Judgement of 3 February 2009, ICJ Reports 61 <<https://www.icj-cij.org/en/case/132>> Accessed 17 July 2022; Territorial and Maritime Dispute (Nicaragua/Colombia), Judgement of 19 November 2012, ICJ Reports 624, <<https://www.icj-cij.org/en/case/124>> accessed 17 July 2022, para.139.

⁵⁰ Documents of the Conference, First and Second Sessions), A/CONF.62/C.2/L.56 <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_los/docs/english/vol_3/a_conf62_c2_l56.pdf#xml=https://legal.un.org/dtSearch/dtisapi6.dll?cmd=getpdfhits&DocId=76&Index=D%3a%5csites%5clegal%5cdiplomaticconferences%5cdtSearch%5cIndexes%5clawofth>

high seas are to be reduced from 50% to 20% whereas Türkiye's territorial waters are to be increased just 1%, comparing to 30% increase for Greece.⁵¹

CONCLUSION

Without the ascertainment of the scope of the dispute, the States cannot reach an agreement on the delimitation of maritime areas and cannot refer this to any court for settlement. The States cannot ignore the disputes that they are in with other States. Accordingly, all the disputes related to the delimitation of maritime areas should be placed in the same bucket to be settled. In the case of Aegean Sea and the Eastern Mediterranean Sea there are three sub-disputes along with the dispute in the scope of the maritime boundary issues.

The first is on the law applicable to the dispute. Without the determination of the applicable law the agreement cannot be reached,

[esea%2d1982%2dEnglish%2dvol3&HitCount=3&hits=1e+5a+cc+&.pdf>](#) Accessed 18 July 2022, 230.

or decision cannot be taken. Would the applicable law be the UNCLOS to which Türkiye is not a party and a persistent objector thereof?

The second is on the method used for the settlement. States other than Türkiye are reluctant to negotiate their concerns in the Aegean Sea or the Eastern Mediterranean Sea and have no intention to cooperate in good faith. There are some unilateral actions taken in particular by Greece and the GSASC for the isolation of Türkiye having the largest coastline in the region. Again, the understandings of Greece and the GSASC are different regarding the meaning of equitable solution in the delimitation of maritime areas. Would the equitable solution mean just the equality or equity with the consideration of relevant circumstances such as the position of islands on the wrong side of the median line? There are also other questions on the definition of islands, the entitlement of islands to maritime sovereign right areas and the effects of militarization of islands thereto.

The third is on the length of territorial waters in the Aegean Sea. Even though the UNCLOS entitles States to extend their territorial waters to 12 nm, would Greece have a right to do so against Türkiye that is not a contracting party and the main persistent objector of the UNCLOS just because of this extension?

The solution to those all the issues in dispute cannot be found easily because of the public tension concerning those of sovereign nature. From the viewpoint of the authors of this article, the only method for settlement could be the joint management and/or joint management of the areas in dispute following negotiations in cooperation to each other. There is an urgent need to jointly protect the environment and fishery resources as well as jointly bring security therein. Similarly, the exploitation of the areas should be started jointly to see whether there is enough resources to be exploited. If the answer affirmative, then the States needs to discuss the model for joint development to share the income. Otherwise, there would be nothing to be shared in future.

ACADEMIC SOURCES

A) CONVENTIOM BASED REGIMES

Charter of the United Nations 1945, 1 UNTS XVI, <<https://treaties.un.org/doc/publication/ctc/uncharter.pdf>> Accessed 15 August 2022.

Statute of the International Court of Justice 1945, <<https://www.icj-cij.org/en/statute>> Accessed 01 August 2022.

United Nations Convention on the Law of the Sea 1982, 833 UNTS 397.

Vienna Convention on the Law of Treaties 1969, 1155 UNTS 331.

B) DOCTRINE

Adede A. O., ‘Toward the Formulation of the Rule of Delimitation of Sea Boundaries between States with Adjacent or Opposite Coasts’ (1979) 19 Virginia Journal of International Law 207.

Bölükbaşı D, *Turkey and Greece the Aegean Disputes: A Unique Case in International Law* (Cavendish Publishing 2004).

Ergüven N S, ‘Neden ve Neresi Mavi Vatan?’ in Necdet Ünüvar (ed.), *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu* (Ankara 2021).

Fietta S and Cleverly R, *A Practitioner’s Guide to Maritime Boundary Delimitation* (Oxford University Press 2016).

Green J A, *The Persistent Objector Rule in International Law* (Oxford University Press 2016).

Karan H and Kocabıyık B, ‘Neden ve Neresi Mavi Vatan?’ in Necdet Ünüvar (ed.), *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü, Doğu Akdeniz Sempozyumu* (Ankara 2021).

Karan H and Var Türk K, ‘Kötü Komşular Denizci Devlet Yapar: Doğu Akdeniz Ekseninde Devletlerin Uluslararası Deniz Hukukundan Doğan Yükümlülükleri’ (2021) 4 DEHUKAMDER 322.

Klein N, 'Provisional Measures and Provisional Arrangements', in Alex G. Oude Elferink, Tore Henriksen and Busch, Signe Veierud Bush (eds.), *Maritime Boundary Delimitation: The Case Law: Is It Consistent and Predictable?* (Cambridge 2018).

Nelson L D M, 'The Roles of Equity in the Delimitation of Maritime Boundaries' (1990) 84 the American Journal of International Law 837.

Nordquist M H (ed), *United Nations Convention on the Law of the Sea 1982 A Commentary vol V* (Martinus Nijhoff Publishers 1995).

Orwell G, *Animal Farm* (Longman 2000).

Rothwell D, *Islands and International Law* (Bloomsbury Collections 2022).

Tanaka Y, *Predictability and Flexibility in the Law of Maritime Delimitation* (Hart Publishing, 2006)

Van Dyke J M, 'An Analysis of the Aegean Disputes under International Law' (2005) 36 Ocean Dev & Int'l L 63, 101.

Vivero D, Suárez J L, and Rodríguez Mateos J C, 'Maritime Europe and EU Enlargement: A Geopolitical Perspective' [2006] 30 Marine Policy 167.

C) COURT DECISIONS

Aegean Sea Continental Shelf Case (Greece v. Turkey), Judgment of 19 December 1978, [1978] ICJ Rep. 3, para. 1, <<https://www.icj-cij.org/en/case/62>> accessed 14 June 2022.

Case concerning the Continental Shelf (Libya/Malta), Judgement of 24 February 1982, ICJ Reports 3, <<https://www.icj-cij.org/en/case/68>> Accessed 14 July 2022.

Case concerning the Continental Shelf (Tunisia/Libyan Jamahiriya), Judgement of 24 February 1982, ICJ Reports 18, <<https://www.icj-cij.org/en/case/63>> Accessed 04 July 2022.

Case concerning Maritime Delimitation in the Area between Greenland and Jan Mayen (Denmark/ Norway), Judgment of 14 June 1993, ICJ Reports 38, <<https://www.icj-cij.org/en/case/78>> Accessed 04 July 2022.

Case concerning the Delimitation of Maritime Areas between Canada and France (Canada/France), Award of the Arbitral Tribunal, 10 June 1992,

https://legal.un.org/riaa/cases/vol_XXI/265-341.pdf> Accessed 14 July 2022.

Case concerning the Delimitation of the Continental Shelf between the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, and the French Republic (UK/France), Decision, 30 June 1977, https://legal.un.org/riaa/cases/vol_XVIII/3-413.pdf> Accessed 10 July 2022, para. 97.

Eritrea/Yemen (Award of the Arbitral Tribunal in the Second Stage of the Proceedings, Phase II: Maritime Delimitation, 17 December 1999, <https://legal.un.org/riaa/cases/Vol.XXII/335-410.pdf>), Accessed 14 July 2022.

Maritime Delimitation and Territorial Questions between Qatar and Bahrain (Qatar/Bahrain), Judgement of 16 March 2001, ICJ Reports 40, <https://www.icj-cij.org/en/case/87>> Accessed 14 July 2022.

Maritime Delimitation in the Black Sea (Romania/Ukraine), Judgement of 3 February 2009, ICJ Reports 61 <https://www.icj-cij.org/en/case/132>> Accessed 17 July 2022.

North Sea Continental Shelf Cases (Federal Republic of Germany/Denmark; Federal Republic of Germany/Netherlands), Judgement of 20 February 1969, ICJ Reports 1969, (North Sea Continental Shelf Cases), para. 85a, 86, <https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/52/052-19690220-JUD-01-00-EN.pdf>> Accessed 04 July 2022.

Territorial and Maritime Dispute between Nicaragua and Honduras in the Caribbean Sea (Nicaragua/Honduras), Judgment of 8 October 2007, ICJ Reports 659, <https://www.icj-cij.org/en/case/120>> Accessed 14 July 2022.

Territorial and Maritime Dispute (Nicaragua/Colombia), Judgement of 19 November 2012, ICJ Reports 624, <https://www.icj-cij.org/en/case/124>> accessed 17 July 2022, para.139.

D) OTHERS

63rd round of Turkey-Greece Consultative Talks held in Ankara, <https://www.aa.com.tr/en/politics/63rd-round-of-turkey-greece-consultative-talks-held-in-ankara/2384692>> Accessed 02 August 2022.

Address by Mr. Recep Tayyip Erdoğan, President of the Republic of Turkey during the 75th United Nations General Assembly, Official Records of United Nations General Assembly Seventh-fifth Session 4th Plenary Meeting, Annex III, Document No: A/75/PV.4, <<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N20/244/56/PDF/N2024456.pdf?OpenElement>> Accessed 01 August 2022.

Background Note on Aegean Dispute <<https://www.mfa.gov.tr/background-note-on-aegean-dispute.en.mfa>>, 04 June 2022.

Islands, Islets and Rocks in the Aegean Which Were Not Ceded to Greece by International Treaties, <https://www.mfa.gov.tr/islands_-islets-and-rocks-in-the-aegean-which-were-not-ceded-to-greece-by-international-treaties.en.mfa> Accessed 10 July 2022.

Letter dated 13 July 2021 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General, <<https://digitallibrary.un.org/record/3932460>> Accessed 14 July 2022.

Letter dated 13 November 2019 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary-General, <<https://digitallibrary.un.org/record/3836918>> Accessed 20 July 2022.

Letter dated 18 March 2020 from the Permanent Representative of Türkiye to the United Nations addressed to the Secretary-General, UN. Doc. A/74/757 <<http://undocs.org/en/a/74/757>> Accessed 05 July 2022.

Letter dated 19 February 2020 from the Permanent Representative of Greece to the United Nations addressed to the Secretary-General <<https://digitallibrary.un.org/record/3853067>> Accessed 14 July 2022.

Letter dated 19 May 2022 from the Permanent Representative of Turkey to the United Nations addressed to the Secretary General, 20 May 2022, <<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N22/355/63/PDF/N2235563.pdf?OpenElement>> Accessed 02 August 2022.

Letter dated 25 April 2019 from the Chargé d'affaires a.i. of the Permanent Mission of Greece to the United Nations addressed to the Secretary-General, <<https://digital library.un.org/record/3802119>> Accessed 14 July 2022.

New global alliance will seek a managed phase-out of oil and gas production to align with Paris Agreement goals, <<https://beyondoilandgasalliance.com/wp-content/uploads/2021/11/11-10-21-BOGA-Press-Release.pdf>> Accessed 10 July 2022.

Official Records of the Third United Nations Conference on the Law of the Sea, Volume II (Summary Records of Meetings of the First, Second and Third Committees, Second Session), A/CONF.62/C.2/SR.4, <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_loos/dtSearch/Search_Forms/dtSearch.html> Accessed 18 July 2022.

Official Records of the Third United Nations Conference on the Law of the Sea, Volume III (Documents of the Conference, First and Second Sessions), A/CONF.62/C.2/L.56 <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_loos/docs/english/vol_3/a_conf62_c2_l56.pdf#xml=https://legal.un.org/dtSearch/dtisapi6.dll?cmd=getpdfhits&DocId=76&Index=D%3a%5csites%5clegal%5cdiplomaticconferences%5cdtSearch%5cIndexes%5clawofthesea%2d1982%2dEnglish%2dvol3&HitCount=3&hits=1e+5a+cc+&.pdf> Accessed 18 July 2022

Projects, <<http://www.dehukam.org/en/projeler/>> Accessed on 20 July 2022.

Status of the UNCLOS <https://treaties.un.org/Pages/ViewDetailsIII.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XXI-6&chapter=21&Temp=mtdsg3&clang=_en> Accessed 22 July 2022.

Third United Nations Conference on the Law of the Sea, Document A/CONF.62/C.2/L.55 Turkey: draft articles on the regime of islands, 84 <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_loos/docs/english/vol_3/a_conf62_c2_l55.pdf> accessed 22 July 2022.

Turkey: Draft Article on the Delimitation of the Territorial Sea; Various Aspects Involved, <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_loos/docs/english/vol_3/a_conf62_c2_l9.pdf#xml=https://legal.un.org/dtSearch/dtisapi6.dll?cmd=getpdfhits&DocId=108&Index=D%3a%5csites%5clegal%5cdiplomaticconferences%5cdtSearch%5cIndexes%5clawofthesea%2d1982%2dEnglish%2dvol3&HitCount=3&hits=1e+5e+10d+&.pdf> Accessed 11 June 2022, 188.

Turkey: Draft Article on the Territorial Sea: Breadth of the Territorial Sea, Global or Regional Criteria, Open Seas and Oceans, Semi-enclosed Seas

and Enclosed Seas, <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_loos/docs/english/vol_5/a_conf62_c2_190.pdf> Accessed 13.08.2022.

UN Conference of the Law of the Sea, Vol. 3, First Committee (Territorial Sea and Contiguous Zone), A/CONF.13/C.1/SR.11-15, 41, <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1958_loos/docs/english/vol_3/sr_11_15.pdf> accessed 10 July 2022,

United Nations Security Council Resolution 395 (1976) (adopted on 25 August 1976), <<https://digitallibrary.un.org/record/93723>> Accessed 04 August 2022 16.

ISSUES CONCERNING MARITIME DELIMITATION IN EAST ASIA AND SOUTH-EAST ASIA

*ISHII Yurika*¹

Today, I will discuss the law of maritime delimitation and the situation in the East China Sea. I will start the argument by analyzing the provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea (UNCLOS), which is the constitution of the law of the sea. All the coastal states in East Asia but for the Democratic People's Republic of Korea (DPRK), namely, the People's Republic of China, the Republic of Korea, the Russian Federation and Japan, are members of this convention.

UNCLOS Articles 74 and 83 have identical provisions regarding undelimited areas. First, the instrument provides that “[t]he delimitation of the continental shelf between States with opposite or adjacent coasts shall be effected by agreement based on international law, as referred to in Article 38 of the Statute of the International Court of Justice [ICJ], to achieve an equitable solution” (UNCLOS Article 74(1)). Article 38 of the ICJ Statute includes treaties, customary international law, and international judgments.

Since the ICJ issued the *Maritime Delimitation in the Black Sea* (Romania v. Ukraine) case in 2009, all delimitation cases followed its “three-stage approach.” Under this approach, the Court will first establish a provisional delimitation line, “using methods that are

¹ *National Defense Academy of Japan, Issues concerning Maritime Delimitation in East Asia and South-East Asia.*

geometrically objective and also appropriate for the geography of the area in which the delimitation is to take place” (*Maritime Delimitation in the Black Sea* (Romania v. Ukraine), Judgment, ICJ Reports 2009, p. 61, para. 116). The second stage considers whether there are factors calling for the adjustment or shifting of the provisional equidistance line to achieve an equitable result (para. 120). Finally, and at a third stage, the Court will verify that the line does not lead to an inequitable result because of any marked disproportion between the ratio of the respective coastal lengths and the ratio between the relevant maritime area of each State by reference to the delimitation line (para. 122). It is a judgment where there was no separate or dissenting opinion.

Then, “[i]f no agreement can be reached within a reasonable period of time, the States concerned shall resort to the procedures provided for in Part XV” (UNCLOS Article 74(2)). Part XV provides the compulsory dispute settlement mechanisms.

While the maritime delimitation agreement is pending, the states “shall make every effort to enter into provisional arrangements of a practical nature” and “during this transitional period, not to jeopardize or hamper the reaching of the final agreement” (UNCLOS Article 74(3)). The meaning of the obligation “not to jeopardize or hamper the reaching of the final agreement” is context-dependent and result-oriented. While there is no consensus, the unilateral development of the continental shelf, which is a permanent and physical environmental change, is likely to violate this obligation.

In the next part, I will explain the background of the East China Sea dispute. Japan and the ROK concluded a partial maritime delimitation agreement in 1974. However, most of the continental shelf and EEZ in the Sea of Japan and the East China Sea are undelimited.

There have been fisheries agreements between Japan=China, China=the ROK and Japan=the ROK. There is also a joint development agreement of the continental shelf between Japan and the ROK, yet it has not been operative.

The main dispute between Japan and China over the continental shelf concerns China's unilateral development of the area. The most crucial difference between the countries is their understanding of the maritime title. There is a natural prolongation from Eurasia Continent up to the Okinawa Trough. China claims it possesses the title up to the outer limit of the continental shelf. On the other hand, Japan claims that both countries have a 200 nm continental shelf and that the median line should be the delimitation line. I note that Japan has a domestic law that limits the application of its law up to the geographical median line. However, it does not mean Japan renounced the maritime title beyond the median line. It holds the title up to 200 nm until the two countries agree on the border.

In 2008, Japan in China adopted two understandings of the development of the East China Sea. One is the "Understanding of Japan-China Joint Development in the East China Sea," where the two states conduct the joint development in the designated zone. The other is the "Understanding of the Development of Shirakaba (Chinese name: Chunxiao) Oil and Gas Field." It provided that "Chinese enterprises welcome that Japanese corporation(s) will participate, per Chinese laws regarding cooperation with foreign enterprises in the exploration and exploitation of off-shore petroleum resources, in the development of the existing Shirakaba oil and gas field" (*see* <https://www.mofa.go.jp/files/000091726.pdf>). The two parties agreed on further cooperation. However, the diplomatic relationship deteriorated afterwards, and the consultation meeting never took place.

Since then, China has continued to unilaterally exploit the Chinese side of the median line without obtaining consent from Japan. Because it is within the 200 nm zone from the coast of Japan, it has objected to the activities. Japan may make the following two arguments. First, Japan may claim that China has violated Japan's sovereign rights and jurisdiction in the EEZ and on the continental shelf and the principles enshrined in the UNCLOS by its unilateral actions in the disputed area. Second, it may contend that irrespective of where in the disputed area China's activities took place, they were in violation under Articles 74(3) and 83(3).

Lastly, it is noted that Japan cannot be able to bring this dispute before an international court unless China agrees explicitly.

First, China has not accepted the compulsory jurisdiction of the ICJ, while Japan does.

Second, Japan may be unable to use the compulsory dispute settlement mechanism as provided under the UNCLOS Part XV. The UNCLOS Article 287 provides that the member states can choose the means for the dispute settlements among the International Tribunal for the Law of the Sea (ITLOS), the ICJ, an arbitral tribunal constituted in accordance with Annex VII, and a special arbitral tribunal constituted in accordance with Annex VIII for one or more of the categories of disputes specified therein. A member state of the Convention, which is a party to a dispute not covered by a declaration in force, "shall be deemed to have accepted arbitration in accordance with Annex VII" (UNCLOS, Article 287(3)).

However, China has opted out of this mechanism regarding disputes concerning the interpretation or application of Articles 74 and 83 relating to sea boundary delimitations (UNCLOS, Article 298(1)(a)(i)). There may be room to argue that the unilateral development of the continental shelf is not covered by this provision

because it is not a maritime delimitation. However, the Court or tribunal may not have the jurisdiction over the interpretation of Article 83(3), which provides that the states shall not jeopardize or hamper the reaching of the final agreement.

I will end by highlighting the significance of the rule of law. The states must comply with the convention and follow the general principles of generational law, such as good faith or international cooperation. It is significant to develop a mutual understanding of the applicable rules and norms to resolve potential conflicts among neighboring states.

REGIONAL PARTNERSHIP FOR A BLUE ECONOMY AND A SUSTAINABLE OCEAN—STRATEGIES AND CHALLENGES

*Kobayashi MASANORI**

The Ocean Policy Research Institute of the Sasakawa Peace Foundation (OPRI-SPF) based in Tokyo Japan has been working on a variety of projects and initiatives to promote sustainable ocean. It conducts global ocean dialogue. Its senior management representatives also participate in a prominent ocean dialogue as well on the right top. It was then Prime Minister Suga speaking to present the recommendation of the high-level panel for sustainable ocean economy in December 2020. The president of OPRI-SPF was in Brest France in February 2022 to attend one ocean summit organized by President Macron of France. The author was also attending various meetings including the one in Nairobi Kenya to promote sustainable blue economy.

Both Japan and Turkey are the ocean state but one of the issues was how we can really promote marine ecosystem and environment protection. At the same time it is at stake to promote to sustainable fisheries and the sustainable use of ocean and marine resources. Many European countries have actually achieved a higher percentage of marine protected area called MPA. And now the international communities are making a call to achieve a 30 percent of the ocean to

* Senior Research Fellow, Ocean Policy Research Institute of the Sasakawa Peace Foundation. The author appreciates the Ankara University and the Embassy of Japan in Turkey for organizing the International Panel-From Mediterranean Sea to Japan Sea: Maritime Issues: Industrialization and Marine Resources on 10 March 2022 and for inviting the author to make a presentation virtually.

be protected by the year 2030. Japan is struggling with 13 percent and Turkey has a way to go as well.

One of the challenges was fisheries. Sometimes Fisheries compete with marine conservation and sometimes can promote synergies with the increased fish catch. But in the case of Japanese fish catches. It's been declining over the past decades. When it comes to the fish catch record particularly for some part of the areas, for instance Indian Ocean, Indonesia and India have been increasing their fish catches. At the same time Japan's fish catch was very stagnant in East Indian Ocean as well.

It is vital to balance sustainable fisheries and marine resource conservations. One of the frameworks presented by the Convention on Biological Diversity is the ecologically or biologically significant marine areas (EBSAs). Under EBSAs, a number of sea areas were selected based on some criteria. Around the sea areas of Turkey, many of the areas are designated as EBSAs.

There are EBSAs in the sea areas adjacent to Japan. EBSAs can be the basis for exploring as a possible establishment of marine protected areas or the area-based management tools.

MPAs spread in Asia, the Pacific and Indian Ocean, Europe, Mediterranean and Black Sea. MPAs have a quite extensive coverage of the ocean. The challenge is how to balance the MPA conservation and sustainable fisheries and through effective ocean management measures to achieve a sustainable ocean. The trend of top eight fishing countries show that the China is the leading fishery country followed by Indonesia, Peru, and USA. Japan comes at the bottoms of top eight. It is notable that there is a declining trend of Japanese fish catches. China itself has already hit the peak. There is a number of observations on this for instance China might have shifted some of the fishing vessels from China to other countries and fishing vessels now carry the flag of other states.

With respect to the China's seafood trade, both import and exports are rising. It is not really the case that China is importing fish and

consuming it domestically. Instead, there is a possible scenario where Chinese fisheries sectors import fishery commodities and they export fishery commodities overseas. The China's export weight and export value are rising significantly. And the Imports are also rising, but at the lesser extent.

Who are the trade partners for the China's seafood trade? It is actually Japan followed by the Republic of Korea, USA, and Thailand. Illegal, unreported and unregulated (IUU) fishing is one of the threats to sustainable fisheries. It is reported for instance 10 to 23 billion dollars is lost by the IUU fishing or it can account for 20 percent of the wild fish catch. Regional fishery management organizations and other international bodies are reporting on IUU fishing and facilitating internationally concerned actions to eliminate IUU fishing.

The seafood supply from IUU fishing will reduce the revenue of the fishermen engaged in legitimate fisheries. As the supply of the fish quantities can increase, there will be a bigger supply of fish that will push down the fish price. So the legitimate fishermen who are supposed to receive their own profits actually loses the portion of the price decline due to the increased supply of seafood from IUU fishing. So, IUU fishing actually cause a detrimental economic impact on the revenues of the legitimate fishermen.

OPRI-SPF has been undertaking a policy dialogue with prominent experts and other stakeholders. OPRI-SPF hosted the international online seminar with Mr. Ian Urbina of the New York Times journalist who have published a book "Outlaw Ocean" documenting the actual IUU fishing operation in the world. Ambassador of Colombia who presides the negotiating committee on harmful subsidies under the World Trade Organization spoke at the policy dialogue and underlining the importance of reducing harmful fisheries subsidies that lead to over exploitation, over fishing and IUU fishing.

A number of cases were reported by the media on IUU fishing. It was reported that Australia captured Indonesian IUU fishing vessels in June 2021. Palau has captured the Chinese IUU fishing vessel in its

territorial water in December 2020. There is another report that the Chinese fishing vessels catching squid in North Korea Sea and the North Korean fishing vessels operate in the Russian waters. Some of the North Korean boats overturned and ashored at the northern coast of Japan. They were called ghost boat. It is alleged that it is the violation of the UN Security Council if Chinese fishing vessels operate in the North Korea's water in exchange of some benefits to North Korea.

Fishing itself is now considered as a part of the security issues as well. There are some actual criminal conducts engaged by the IUU fishing operators. Some of the Indonesians fishermen were tortured and they were brought to death. This was reported widely in 2020. So, the IUU fishing is not just threatening a fish stock but also the actual life and the human rights of the people who are working on the sea as well. In order to tackle this IUU fishing, the international community particularly under all species of the FAO developed a number of international instruments. One of the prominent documents is called the Port State Measures Agreement.

Japan and Turkey are the parties to the Port State Measures Agreement. But at the same time there are some of the major fishing countries that are not yet the parties to the P State Measures Agreement. So, we haven't yet achieved the internationally concerted actions under the schemes of the Port State Measures Agreement. Port States Measures Agreements include a number of measures. One of the key issues is about the catch documentation schemes. United States and the European Union have adopted the catch documentation schemes requiring fishermen and seafood retailers and exporters to have a certification of the fish catch to show where and how the fish is captured. Marine Stewardship Councils certificates demonstrate sustainability of fish including fishing methods. Aquaculture Sustainability is also certified by the Aquaculture Stewardship Council (ASC). Japan has adopted the new registration called the Act on the Improvement of Domestic Trade of Specific Marine Animal Plant in December 2020.

This legislation requires the fisherman and seafood companies to actually furnish the fish catch documentations for the trade of fish commodities that are designated by its bylaw. The bylaw is being developed. According the discussions carried out by the expert group, it can be assumed that the targeted species may include sea cucumber, abalone, glass eel, sardine, mackerel, saury and the flying squid. Japan is also a member of the various regional fishery management organizations (RFMO) and the agreements. They have developed the list of IUU fishing vessels and they try to exclude the entry of such vessels from the port of other countries in pursuance with the Port State Measures Agreement provisions.

East Indian Ocean is a sea area that is not covered by the FAO's Regional Fishery Management Organization. In East Indian Ocean, Indonesians and India are the major fishing countries. So, in this sea areas, the setting up of catch quotas for fish catch, fishery resources management have to be discussed under a certain regional framework. There are many regional organizations that are covering the East Indian Ocean. The Asia Pacific Fishery Commission has extensive coverage and all the countries coastal states are the members of these organizations. However, as this commission has a large geographical coverage it is difficult to expect that the APFC has a kind of exclusive focus on East Indian Ocean. The Bay of Bengal Program only have four countries. The cities are not the members. the membership of various regional or sub-regional organizations are not necessarily comprehensive to cover all the coastal states concerned in the East Indian Ocean. And at the same time many of them have a specific mandate to work on like a coastal fisheries, migratory fish stock or like pollution controls so they do not necessarily have an integrated approach to marine ecosystem management and fishery resource management.

There is an institutional challenge. There is a negotiation on the new newly proposed agreement on marine biodiversity in the areas beyond national jurisdictions. The proposed agreement is called the

BBNJ. The BBNJ has a long history of more than 15 years for the international discussions and it has just started negotiations in 2019. The author attended the first and their session of the Intergovernmental Conference to negotiate a BBNJ agreement in 2018 and 2019.

The BBNJ agreement has draft provisions to deal with these marine protected areas and area-based management tools in the areas beyond national jurisdictions. In high seas areas, the BBNJ provides a framework where some of the sea areas can be designated as MPAs or the area based management tools to promote some conservation or management measures.

When there is institutional fragmentation and some inconsistency, it also implies a merit that some of the non-governmental organizations or maybe governmental and non-governmental organizations will work together to promote a dialogue to see how some of the sea areas can be brought into a kind of many protected areas or area-based management tools under the expected BBNJ agreement. In the Pacific that connects Japan and Turkey, certainly both countries can play a role in supporting like governmental and non-governmental stakeholders in having a dialogue and exploring certain management measures. Such schemes would be vital to eliminate IUU fishing to promote sustainable fisheries and that are compatible and contribute to the promotion of sustainable blue economies and maritime security.

For the future tasks, there is a need to promote conservation and sustainable use of ocean and marine resources. The blue economy needs to be identified as one of the priority policy pillars for national and international policies and corporations. There is a need to develop strategies to promote co-benefit and synergies and optimize tradeoff in the pursuit of sustainable blue economies. And Japan centrally has strategic positions in promoting such policies nationally and internationally. It is important that the countries will develop sustainability, transparency and accountability in the fishery sectors at the national and international level.

IUU fishing elimination is the most important policy priority and it is vital to strengthen international cooperation particularly to involve those countries that are still outside of the Port of State Measures Agreement to jointly implement its Agreement to eliminate IUU fishing. Such an effort has to be addressed at the forum as well as a bilateral forum such as like this one organized by Turkish and the Japanese stakeholders. There is a need for effective, speedy and internationally standardized implementations of the catch documentation schemes in Japan and other major fishing and seafood importing countries. There is also a need for inter-organizational, inter-agency, inter-sectoral collaborations. It is important to promote innovative research, policy dialogue and information sharing from international and disciplinary perspectives.

Such perspectives should be pursued in exploring future collaborations between Turkey, Japan and the international community.

ENVIRONMENTAL IMPACTS ON FISHERY RESOURCES

Koray ÖZHAN¹

Current Status of Fisheries

A very recent comprehensive study regarding the state of fisheries has been reported by Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) in 2020 demonstrated that global fish production has reached about 179 million tons recently. Total capture was increased from 86.9 to 96.4 million tons from 1986 to 2018, about 11% in 30 years. The population has increased about 40% between 1986 and 2018. The same time period fishes grown in aquaculture were increased 14.9 to 82.1 million tons, about 451%. This increase demand of aquaculture has been a sign of depletion of fisheries resources in marine and inland water environments. Around 65% of global fisheries production is used directly by people and 35% is administered to make fishmeal and fish oils for feed for aquaculture and livestock industries (Naylor et al. 2009). The FAO report highlights that due to inefficient fisheries management, many countries were not successful to recover the global trend of overfished stocks. The general consensus in the scientific community about the status of marine fisheries and future perspectives remains debated due to mostly uncertainties on numerical models that estimates future projections (Hilborn 2007, Longhurst 2007, Branch 2008; Branch et al. 2011, Worm et al. 2016). On the other hand, it is well known fisheries activities such as overfishing, bycatch/discards, using of destructive fishing methods have deleterious impacts on

¹ Assoc. Dr., Middle East Technical University, Institute of Marine Sciences, Erdemli, Mersin, Türkiye, korayozhan@gmail.com.

fisheries, environmental impacts such as climate change and pollution on fisheries resources are well established (Allison et al. 2009, Cochrane et al. 2009, Drinkwater et al. 2010, Blanchard et al. 2012, Merino et al. 2012). This article tries to underline environmental impacts, which are mostly anthropogenic and defined in the context of climate change, on fisheries resources.

Climate Change Impacts

Oceans cover more than 70% of our planet's surface and take up extensive amounts of heat from sun without a large increase in its temperature. The capacity of storing and releasing heat over long periods of time put the ocean a fundamental role in stabilizing Earth's climate system. In the ocean, water is transported via currents and waves and these physical processes constantly mix the ocean, thus, transfer heat from warmer to cooler regions and from surface to deeper parts of the ocean. The changing temperature patterns around the oceans make some areas more habitable for certain species and make it inhabitable for the others. Similar to other organisms, fishes have physiologically adapted to live within a certain range of environmental conditions, and living outside of those condition's ranges can be demanding or lethal for them (Barton et al. 2002). Consequently, climate change is projected to impact fish communities and their food resources in the world, with both direct and indirect effects on growth, distribution and adaptation.

Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) and other international climate assessment groups provides comprehensive evaluations of climate change impacts on marine ecosystems on regional and global scales evaluating increased seawater temperatures, magnitudes of weather patterns and ocean currents, sea ice extent, and a rise in the sea level (IPCC, 2007). First of all, at the base of marine food web, all these parameters in turn cause changes in species composition, and scale of seasonal phytoplankton production, which are food for small fish and consecutively affect the ecological functions in the ocean (Doney et al. 2012). For the climate change, three main

responses of organisms are described: adaptation, distribution changes in space and time, and productivity changes (Kingsolver 2009). Climate change not only alter the distribution of fish communities but also their food resources. In ongoing process in a changing environment, range expansions and other changes considerably impact fisheries resources. For example, while areas in the tropics are predicted to declines of up to 40% in potential seafood catch by 2050, areas in higher latitudes seems increases in the range of some fish species (Cheung et al. 2010, Campana et al. 2020).

Changes in temperature impact other abiotic factors. For instance, temperature can affect regional weather pattern and changes in precipitation that can cause fluctuations in local salinities. This salinity changes might have severe effects on distributions and productivities of fish species in coastal and estuarine areas. Furthermore, temperature related changes in circulation patterns that affects mixing surface water with nutrient rich deep water might have drastic changes in trophic conditions of a region. Thus, considering the interactions of many factors in climate models will result in better estimates regarding the projected distribution of fish species. Not only moving to new regions, changes in the net primary marine production can alter future patterns of fish production as a consequence of climate change (Brander, 2007). Sarmiento et al. (2004) estimated that global primary production is expected to increase up to 8.1% by 2050. However, this change will not be uniform and will be very different by regions. For example, the production is projected to decrease in the Southern Ocean, North Pacific, and around the Antarctic but it will increase in the North Atlantic regions.

One of the remarkable examples to explore the effect of climate change on fisheries resources is El Nino. El Nino is a climate pattern that break blowing of trade winds from westward in Pacific Ocean that transport warm water from South America towards Asia. It is characterized by abnormal warming of sea surface temperature in the Pacific, associated with a perturbation of atmospheric circulation patterns recognized as the Southern Oscillation. El Nino has a very

strong impact on marine production and fisheries off the Pacific coast and affect them destructively. During normal circumstances, due to upwelling, water from the depths move to the surface and this deep-water is cold and very nutrient rich. This nutrient rich water feed up phytoplankton and led to increase productivity in the region. However, during El Nino periods, trade winds are weakened and warm water is pushed back eastward, toward the west coast of south and north Americas weakening upwelling or stopping it overall. The lack of nutrients from the deep-water, there are less production of phytoplankton affecting fish that feed on phytoplankton and, in turn, affects other members of the food web that feed on those fishes. Fish populations in that part of the ocean might collapsed for certain period of time (McPhaden et al. 2020) is projected that extreme El Nino events might be doubled its occurrence by the end of the 21st century under ongoing severe greenhouse gas emission scenarios. The frequency might go from about one every 20 years to one every 10 years. It is also anticipated that the intensity of the El Nino will be increased (McPhaden et al. 2020, Cai et al. 2021). Two consecutive El Nino events differ from each other and this diversity contribute another layer of complexity for understanding how climate change will influence future El Nino Southern Oscillation events.

Since the beginning of the industrial revolution, the ocean has absorbed an estimated of excess 525 billion tons of carbon dioxide (CO₂) from the atmosphere. At least 25% of the CO₂ released by burning fossil fuels doesn't reside in the air long time, it dissolves into the ocean. When CO₂ dissolves in seawater, it is converted to carbonic acid (H₂CO₃) and then subsequently to bicarbonate ions (HCO₃⁻). During these transformations they release hydrogen ion (H⁺) into the water and increase H⁺ concentrations in seawater. So, the pH of ocean's seawater drops and becomes more acidic. This is a very important consequence of climate change is known as ocean acidification. Organisms, those perform calcification are widespread in marine ecosystem, are particularly susceptible to future changes of ocean acidification (Orr et al. 2005). However, the increasing acidity of

oceans is expected to have a destructive effect on every living organism either directly or indirectly. Even a single group of organisms in the marine food web is affected by the ocean acidification, it will have a cascading effect on other members in the food web since all organisms and biogeochemical cycles are tightly interconnected.

Future ocean acidification impacts must be scaled up to the ecosystem level in order to provide policymakers with solid scientific evidence of projected environmental consequences. Ocean acidification occurs alongside with changes in other physical parameters such as temperature, dissolved oxygen, salinity, pollutants, physical disturbances, and stratification and biotic interactions such as competition and grazing pressures. These are some of the stressors producing changes in our oceans and when paired with ocean acidification, these stressors can have synergistic, antagonistic or additive effects, affecting an organism's sensitivity to ocean acidification. To better estimate the effects of ocean acidification in future, these multiple stressor interactions should be considered in numerical models.

Some other activities in addition to fishing activities are known as impacting the marine and coastal environment. These activities include agriculture, ocean mining, shipping activities, industrial and urban developments, waste dumping, and dam construction on rivers result in several forms of habitat degradation including degradation of ecosystem and water quality. These activities mostly affect more vulnerable coastal areas, so understanding the status and the implication of the climate changes on coastal areas is a significant issue. Coastal areas are much more dynamic and have more complex biogeochemical cycles than offshore areas so it is much harder to estimate the implications of any environmental impacts on coastal areas. Fishes are exposed to a complex mix of changing abiotic (temperature, salinity, oxygen, ocean acidification) and biotic (shifting species composition, distribution, and prey-predator interactions) conditions, making it difficult to predict the responses.

Limited monitoring networks and inadequate information exchange and analysis at both the national and regional levels, lack of multi stressors' response contribute the uncertainties on numerical models. Due to those uncertainties in numerical models, the global scale estimations are unprecise, however, still very essential for policy makers about the potential scale of the impact and in developing policy scenarios. To reduce the uncertainties in the models, improvements on monitoring instrumentation and data quality should be the main focus.

REFERENCES

- Allison, E. H., Perry, A. L., Badjeck, M. C., Neil Adger, W., Brown, K., Conway, D., ... & Dulvy, N. K. (2009). Vulnerability of national economies to the impacts of climate change on fisheries. *Fish and fisheries*, 10(2), 173-196.
- Barton, B. A., Morgan, J. D., & Vijayan, M. M. (2002). Physiological and condition-related indicators of environmental stress in fish. *Biological indicators of aquatic ecosystem stress*, 111-148.
- Blanchard, J. L., Jennings, S., Holmes, R., Harle, J., Merino, G., Allen, J. I., ... & Barange, M. (2012). Potential consequences of climate change for primary production and fish production in large marine ecosystems. *Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences*, 367(1605), 2979-2989.
- Branch, T. A. (2008). Not all fisheries will be collapsed in 2048. *Marine Policy*, 32(1), 38-39.
- Branch, T. A., Jensen, O. P., Ricard, D., Ye, Y., & Hilborn, R. A. Y. (2011). Contrasting global trends in marine fishery status obtained from catches and from stock assessments. *Conservation biology*, 25(4), 777-786.
- Cai, W., Santoso, A., Collins, M., Dewitte, B., Karamperidou, C., Kug, J. S., ... & Zhong, W. (2021). Changing El Niño–Southern Oscillation in a warming climate. *Nature Reviews Earth & Environment*, 2(9), 628-644.
- Campana, S. E., Stefánsdóttir, R. B., Jakobsdóttir, K., & Sólmundsson, J. (2020). Shifting fish distributions in warming sub-Arctic oceans. *Scientific Reports*, 10(1), 1-14.
- Cheung, W. W., Lam, V. W., Sarmiento, J. L., Kearney, K., Watson, R. E. G., Zeller, D., & Pauly, D. (2009a). Large-scale redistribution of maximum fisheries catch potential in the global ocean under climate change. *Global Change Biology*, 16(1), 24-35.
- Cheung, W. W., Lam, V. W., Sarmiento, J. L., Kearney, K., Watson, R., & Pauly, D. (2009b). Projecting global marine biodiversity impacts under climate change scenarios. *Fish and fisheries*, 10(3), 235-251.
- Cochrane, K., De Young, C., Soto, D., & Bahri, T. (2009). Climate change implications for fisheries and aquaculture. *FAO Fisheries and aquaculture technical paper*, 530, 212.

- Doney, S.C., Ruckelshaus, M., Emmett Duffy, J., Barry, J.P., Chan, F., English, C.A., Galindo, H.M., Grebmeier, J.M., Hollowed, A.B., Knowlton, N. and Polovina, J. (2012). Climate change impacts on marine ecosystems. *Annual review of marine science*, 4, 11-37.
- Drinkwater, K. F., Beaugrand, G., Kaeriyama, M., Kim, S., Ottersen, G., Perry, R. I., Takasuka, A. (2010). On the processes linking climate to ecosystem changes. *Journal of Marine Systems*, 79(3-4), 374-388.
- Hilborn, R. (2007). Defining success in fisheries and conflicts in objectives. *Marine Policy*, 31(2), 153-1.
- IPCC Climate Change (2007): Synthesis Report. In Contribution of Working Groups I, II and III to the fourth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change. Ed. by R. K. Pachauri, A. Reisinger, and Core Writing Team. IPCC, Geneva, Switzerland. 104 pp.
- Kingsolver, J. G. (2009). The Well-Tempered Biologist: (American Society of Naturalists Presidential Address). *The American Naturalist*, 174(6), 755-768.
- Longhurst, A. (2007). Doubt and certainty in fishery science: Are we really headed for a global collapse of stocks?. *Fisheries Research*, 86(1), 1-5.
- McPhaden, M. J., Santoso, A., & Cai, W. (Eds.). (2020). *El Niño Southern Oscillation in a changing climate* (Vol. 253). John Wiley & Sons.
- Merino, G., Barange, M., Blanchard, J. L., Harle, J., Holmes, R., Allen, I., ... & Rodwell, L. D. (2012). Can marine fisheries and aquaculture meet fish demand from a growing human population in a changing climate? *Global Environmental Change*, 22(4), 795-806.
- Naylor, R.L., Hardy, R.W., Bureau, D.P., Chiu, A., Elliott, M., Farrell, A.P., Forster, I., Gatlin, D.M., Goldberg, R.J., Hua, K. and Nichols, P.D. (2009). Feeding aquaculture in an era of finite resources. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 106(36), 15103-15110.
- Orr, J. C., Fabry, V. J., Aumont, O., Bopp, L., Doney, S. C., Feely, R. A., ... & Yool, A. (2005). Anthropogenic ocean acidification over the twenty-first century and its impact on calcifying organisms. *Nature*, 437(7059), 681-686.

- Sarmiento, J.L., Slater, R., Barber, R., Bopp, L., Doney, S.C., Hirst, A.C., Kleypas, J., Matear, R., Mikolajewicz, U., Monfray, P. and Soldatov, V. (2004). Response of ocean ecosystems to climate warming. *Global Biogeochemical Cycles*, 18(3).
- Worm, B., Barbier, E. B., Beaumont, N., Duffy, J. E., Folke, C., Halpern, B. S., ... & Watson, R. (2006). Impacts of biodiversity loss on ocean ecosystem services. *science*, 314(5800), 787-790.

UTILISATION OF FISHERY RESOURCES: FROM CLAIMING FOR ENCLOSURE TO COOPERATION IN MANAGEMENT

Tatsuro MATSUOKA¹

1. History in World Fisheries Management Framework

1.1. Claim on Wider Waters

The history of the Ocean and Fishery management framework during the latter half of the 20th century after the World War II started as competition in enclosing waters amongst countries.

In 1945, Truman Proclamation for Conservation and Protection of Fishery Resources declared right of coastal countries to establish conservation zones in the contiguous high seas in which fishing activities should be subject to regulations and control of a coastal country to protect fishery resources from destructive exploitation. The concept took the lead of the exclusive economic zone in later years.

In 1947, Chile, Ecuador and Peru proclaimed in Santiago Declaration that they each have exclusive sovereignty and jurisdiction over the sea along the coasts of the respective countries to 200 nautical miles from the coasts. It was the first appearance of the term 200 nautical miles.

The first United Nations (UN) Conference on the Law of the Sea was held in 1958 and adopted Conventions on Territorial Sea and the Contiguous Zone [1], High Seas [2], Fishing and Conservation of the Living Resources of the High Seas [3], and Continental Shelf [4]. In the Convention on Fishing and Conservation of the Living Resources of the High Seas, the term 'high seas adjacent to territorial sea' appeared and

¹ *Shigakukan University, Japan.*

a special interest of a coastal country in maintenance of the productivity of living resources was provided. The adjacent high sea those days was approximately the exclusive economic zone in later years.

The third UN Conference on the Law of the Sea was met in 1973. UN Convention on the Law of the Sea (UNCLOS) [5] was its result, which was adopted in 1982 and came effective in 1994. Prior to the effectuation of UNCLOS, many countries declared some kinds of 200 nautical mile zones. The momentum was that USA extended its jurisdiction to 200 nautical miles on its Fishery Conservation and Management Act in 1976 [6]. A total of 23 states including many European countries and USSR declared similar jurisdiction within one years after USA's decision. The 200 nautical mile regime started this time.

Table 1 Chronology in Fisheries and Ocean Management Regime after the W.W.II

1945	Truman Declaration on Continental Shelf and Fisheries Conservation Zones by USA
1946	Continental Shelf Declaration by Argentina
1952	Santiago Declaration
1956	Archipelagic nation declaration by Indonesia
1958	Four conventions adopted at the 1 st UN Conference on the Law of the Sea
1973	The 3 rd UN Conference on the Law on the Sea convened
1976	Fishery Conservation and Management Act passed in USA
1982	UN Convention on the Law of the Sea adopted at the 3 rd UN Conference
Late 1980's	Many disputes in high sea fishing sectors
1992	Rio Declaration at UN Conference on Environment and Development
1994	UN Convention of the Law of the Sea effective
1995	Code of Conduct for Responsible Fisheries published

Regarding fishing industry, Article 61 'Conservation of living resources' and Article 62 'Optimum utilization of living resources' (in Part V 'Exclusive Economic Zone') of UNCLOS are described with

technical terms such as allowable catch, best scientific evidence, maximum sustainable yield, as well as regulations on licensing, sizes and number of fishing vessels, fishing effort, types, sizes and amount of fishing gear, seasons and areas of fishing, age and size of fish and quota of catch. These indicate UNCLOS is based on the biological and technical management according to the conventional fisheries science and technology.

1.2. Enclosure of Resources

According to UNCLOS, a coastal state has sovereign right for the purpose of exploring and exploiting, conserving and managing the natural resources in the exclusive economic zone. No state may claim its sovereignty on high seas. However, influences of coastal countries to the following organisms even on high seas are provided from Article 63 to 67 of UNCLOS, though it is neither sovereignty nor sovereign right.

Anadromous stocks: The typical anadromous stocks are salmon and trout. UNCLOS provides as “States in whose rivers anadromous stocks originate shall have the primary interest in and responsibility for such stocks” (Article 66). In fact, a nearly exclusive right is recognised for states of origin of the stocks.

Catadromous species: UNCLOS provides as “A coastal state in whose waters catadromous species spend the greater part of their life cycle shall have responsibility for the management of these species” (Article 67).

Straddling resources: UNCLOS provides as “Where the same stock occur both within the exclusive economic zone and in an area beyond and adjacent to the zone, the coastal state and the states fishing for such stocks in the adjacent area shall seek, either directly or through appropriate subregional or regional organizations, to agree upon the measures necessary for the conservation of these stocks in the adjacent area.” (Article 63).

Highly migratory species: This refers to organisms which do not stay in an EEZ(s) of one or small number of countries and widely migrate over the ocean. This concept has developed through the process of the 3rd UN Conference on the Law of the Sea, which did not exist in the Conventions in 1958. UNCLOS provides as “The coastal state and other states whose nationals fish in the region for the highly migratory species shall cooperate directly or through appropriate international organizations with a view to ensuring conservation and promoting the objective of optimum utilisation of such species throughout the region, both within and beyond the exclusive economic zone.” (Article 64)

Superiority of coastal countries in the case of the above organisms was the result of coastal countries’ claim to extend their right beyond 200 nautical miles on the basis of the characteristic migration and distribution of the stocks. In the process establishing these ideas, a concept of adjacent high sea became popularly used. This expression was used to the waters almost same to the present EEZ, however, is now used to the water adjacent to EEZ. This is a typical example of the trend of enclosure and division of oceans by countries.

2. Disputes during Transition Period

The 1980’s was a transition time in the world principle in fisheries management, when two streams such as claiming extension of right of coastal countries beyond 200 nautical miles and advocating conservation of aquatic environment and resources were intermingled. This was reflected to the sequences to have abolished some high seas fisheries. The typical examples in the Pacific Ocean were Bering high seas fishery and high seas drift-net fishery.

2.1. Bering High Sea Fishery

A mid-water trawl fishery for walleye pollack on the high sea area of the Bering Sea was started by non-coastal countries in the late 1970’s [7]. It was the result of the shift of fishing effort to high seas, because of enclosure of offshore waters ranging 200 nautical

miles by coastal countries those days. Around the late 1980's, coastal countries asserted that the high sea sector over-fished the resource of their EEZ. This implies coastal countries started claiming right beyond the provision about straddling stock of UNCLOS even before it went into effect.

From 1989, coastal countries asserted also the sector harvests the stock more than allowable limit and gives adverse effect to the ecosystem. Fishing nations asserted that the fishing operation is at an acceptable level, while scientific survey should be continued. In 1992, a few fishing vessels from Japan, for example, operated of which catch was very poor and the fishing nations themselves ceased the sector.

The dispute was summarised as; coastal countries asserted right beyond 200 nautical miles, appropriate resource management and conservation of environment. It is no doubt that the last view was an influence by the environmentalism which started in the 1970's and succeeded in the Rio de Janeiro Declaration [8] later. Fishing nations asserted fishery management based on scientific evidence. However, the countermeasure was delayed due to insufficient scientific evidence and the industry collapsed by itself. It provoked the concept of 'precautionary approach' in later years.

2.2. High Sea Drift-Net Fisheries

The sector known as high sea drift-net fishing included those for albacore, neon flying squid as well as salmon and trout [9].

Drift-net fishery for albacore in the South Pacific: Right after the start of this fishery in 1983, regional stock management was urged by countries which harvested the same species with different fishing gear. Then, a possibility of wasteful resource use was pointed because of catches with a net-mark (a scar on fish body remained by a gillnet (drift-net is a type of gillnet) due to entangle experience which is one of incidents known as injuries of unharvested fish [10]. Bycatch of other finfishes as well as incidental catch of marine mammals, marine reptiles and sea birds became criticised. Media campaigned naming a drift-net

as ‘wall of death’ and the issue went to as high as the UN General Assembly. The dispute went on if scientific evidence proves dangerousness of drift-net fishing and who ought to prove it, however, it was not concluded. This sector was stopped by fishing countries in 1990 by themselves.

Other drift-net fisheries: The drift-net fishery for neon flying squid was conducted for a brief period mainly during the 1980’s in the North Pacific. The sector was criticised as it is destructive and wasteful as well as unacceptable from a viewpoint of conservation of environment. The drift-net fishing for salmon and trout in the northern Pacific was criticised due to incidental catches of porpoise and sea birds [11]. These high sea sectors ceased in 1992 because of UN General Assembly resolution for moratorium of large-scale pelagic drift-net fishing.

3. Responsible Fisheries for Sustainable Resource Use

3.1. Code of Conduct for Responsible Fisheries

Code of Conduct for Responsible Fisheries (CCRF) [12] was published by UN Food and Agriculture Organization (FAO) in 1995, which was a turning point in the trend of thought for fisheries management over the world [13]. Chapter 6 of CCRF shows its ambitious general principles. The items such as poverty alleviation, food security, inter-generation equality in sustainable utilisation of resources as well as conservation of the aquatic environment, ecosystem and biodiversity (Table 2) indicate clear influence of the Rio de Janeiro Declaration and Agenda 21 [8]. Ideas such as precautionary approach, use of selective and environmentally safe fishing gear and practices to minimise wastes and participation of fishers in decision making process for policy formulation were new which were not included in UNCLOS. CCRF was influential although it was not an international law, and research and development of innovative technology became actively conducted by fisheries scientist, technologists and managers [14, 15].

3.2 Wastes in Resource Use and Researches for Reduction

Since the 1980's, many new research and technical development have been conducted to reduce wastes in capture fisheries in line with CCRF. Bycatch and discards as well as ghost fishing are typical examples of the research subjects.

3.2.1 Bycatch and Discards

The bycatch and discard issue first became recognised in the prawn trawl fishery which causes a large amount finfish discard at sea and concerned during the 1980's [16]. FAO Fisheries Technical Paper 339 [17] sensationally reported global discards of 27 million tons, which is equivalent to 27% of the world fishery production in 1994. Its over-estimation was proved by the author [18], however, its impact to international fishery management was tremendous. The bycatch and discard-related issue was one of those most often described in CCRF, which reflects the issue is understood as one of the most serious problems in current capture fisheries. FAO published Technical Paper 470 in 2005 [19] where 6.8 million tons of global discards was estimated. It included, however, many values naturally unacceptable and, therefore, little attention was paid. The amount of global discards is still unknown.

Table 2 Keyword ideas in General Principles of Code of Conduct for Responsible Fisheries

Paragraph 1	Responsible manner in fishing, conservation of ecosystem
Paragraph 2	Poverty alleviation, food security, inter-generation equality, sustainable development
Paragraph 3	Sustainable utilisation of living resources, population rehabilitation, prevention of excess fishing capacity
Paragraph 5	Precautionary approach, preservation of the aquatic environment
Paragraph 6	Minimising waste by using selective and environmentally safe fishing gear and practices, maintaining biodiversity
Paragraph 8	Protection and rehabilitation of habitats
Paragraph 13, 16	Participatory approach in decision making process for policy formulation
Paragraph 18	Rights of small-scale fishers to secure and just livelihood

Two groups of organisms occur in this issue. One is so-called fishery species which involve finfishes, crustaceans and mollusks, while the other is organisms such as marine mammals, sea birds and marine reptiles which fisheries do not aim. We segregate the former as bycatch in narrow sense, while the latter, incidental catch. The former occurs in the range of attempted capture function of fishing gear, while the other is not taken into consideration in the initial designing of fishing gear. Different approaches are needed in technical countermeasures.

A variety of innovative designs and devices have been developed for bycatch reduction in the former cases. Technological improvements are mainly based on different behaviour among species such as a swimming layer, swimming ability *etc.* [20] Conversion from discarding to utilisation can be a countermeasure in the case of underused species, however, we should remember that the use must follow the conventional and scientific fishery management. There is no solution other than prevention of catch in the case of incidental catch [21].

3.2.2. Ghost Fishing

Ghost fishing refers that derelict fishing gear, no matter if lost or abandoned, remains its capture function in water and continually induces mortality of aquatic organisms without human control or harvest [22]. It was first recognised during the mid-1970's [23] and early studies on ghost fishing by cage traps revealed mortality of crabs and lobsters [24, 25, 26]. It became concerned amongst fishery scientists and managers in the late 1980's. In Japan, ghost fishing by cage traps was proved in the early 1990's [27]. Since then, scientific evidences which enable quantitative assessment of mortality have been gradually produced.

CCRF repeatedly describes this issue because it is one of the most seriously negative impacts in the present capture fisheries. CCRF urges prevention of fishing gear loss and technical improvement against ghost fishing.

Someone attributes ghost fishing to popular use of synthetic fibres to fishing gear from the 1960's. Since ghost fishing is serious immediately after gear loss, it is conjectured to have occurred even in those days when natural and degradable materials were used. It is incorrect to say synthetic materials provoked ghost fishing.

Duration remaining ghost fishing function: The duration of ghost fishing by lost gillnets depends on seabed circumstances [28]. The ghost-fishing function of gillnets remained on flat seabed declines rapidly with decreasing heights and increasing visibility. The duration of ghost fishing in this case were assessed as for 56~142 days [29, 30, 31] (The values are different from those in the original papers due to recalculation by the author). Gillnets tangled on rocks or an artificial reef three-dimensionally maintain the initial magnitude of capture function for a long period of time even after badly fouled [28]. Those tangled around an artificial reef maintained almost the original catch rate even when the netting became invisible due to large amount of fouling organisms after three years since lost. Lost traps continue ghost fishing for a couple of years even in shallow waters [32]. The capture function descends together with breakage, accumulation of fouling organisms and burial in sediments.

Ghost fishing is conjectured to last for a longer period in deep waters where the above-mentioned processes of decline of the gear function are weaker and slower than those in shallow waters.

Mortality of organisms: Mortality of fishery resource organisms caused by ghost fishing has been estimated in comparison to landing amount as; Dungeness crab equivalent to 7% in a cage trap fishery in Canada [33], octopus approximately equivalent to or twice greater in finfish trapping in Japan [32] and monkfish equivalent to 7% in bottom gillnet fishery in Spain [34].

Economic loss caused by ghost fishing: Fishing gear loss increases fishing operation cost for fishers' and damages their business. Therefore, prevention of fishing gear loss is the most fundamental solution against ghost fishing. Provided also the fact that ghost fishing

is the most serious for example only within a couple of weeks in the case of gillnets, retrieval of derelict fishing gear and usage of electro- and bio-degradable materials to net webbing and rigging for scheduled dysfunction of fishing gear after they are lost [35, 36] are the next best solution. The reasons of fishing gear loss should be studied and technical and managerial measures against gear loss must be further developed.

4. Policy for Fisheries Management and Development

Since the 1990's, prevention of destructive fishing practices, ecosystem-based approach, participation of fishers in the fishery policy formulation process *etc.* appear as critical issues in fisheries management scheme in many countries in line with sustainable utilisation of aquatic living resources, conservation of fishing ground environment and food security for future generation based on the principles of CCRF. However, research and development in these aspects have brief history and logical basis to incorporate the above principles into policy formulation has not yet developed.

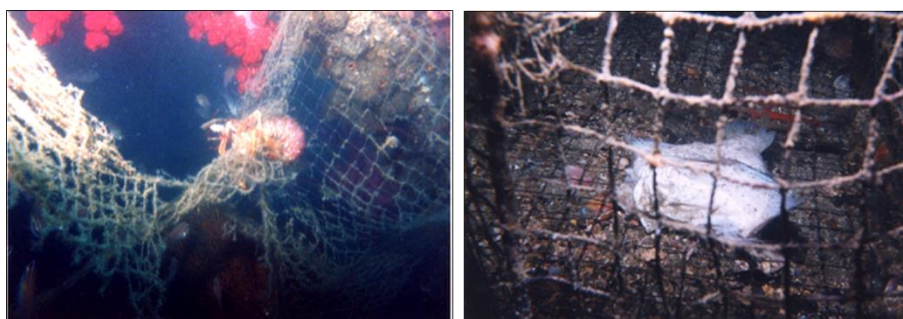

Fig. 1 Photograph of ghost fishing: a (left) lobster entangled in lost and aged bottom gillnet; b (right) dead flatfish with no head remained in lost cage trap.

The author is concerned that the recent trend such as reduction of excess fishing capacity and fishing effort as well as fisheries management with consumers' participation has a risk to force burden on fishers, assuming them as beneficiaries. The author is also concerned

the precepts learned from industrial fisheries as described in the Section 2 of this paper are applied to small-scale fisheries inconsiderately. Provided fishers, in particular small-scale fishers, are historically poor people and coastal communities are inferior in many countries, there is still a large gap between strengthening fishing regulations and poverty alleviation in a total plan of fisheries development and management. The author advocates the need of development of methodology for fisheries policy formulation on preconditioning poverty alleviation [37].

4.1. Effects of Fishing Regulations to Fishers' Livelihood

Fishers' loss and gain due to fishing regulations: We consider impacts to fishers' livelihood caused by fishing regulations for management of resources (Fig. 2). Fishing regulations softens resource decline and those stronger than a certain magnitude are expected to recover the resource (Fig. 2a). There is a time lag between regulation imposition and resource recovery start [38], which is ruled by biological factors such as the growth rate and maturity ages. The speed of recovery is ruled by the intensity of the regulations [39], where hard regulations are expected to be followed by a rapid recovery.

The catch from a certain stock is determined by the quality and quantity of devoted fishing effort. When a fishing regulation is imposed at a time, t_0 (Figure 2a), fishing effort usually decreases and, consequently, catch declines in comparison to the situation before the regulation is imposed. The magnitude of decline of catch reflects the intensity of the regulation and consequences are different according to the stock recovery difference. The catch t -year-after t_0 changes as C_{reg} , while the catch is hypothesised to decline as C_{hyp} if the regulation was not imposed.

Figure 2b shows a course of decline and recovery in catch under a certain magnitude of regulation. The difference between C_{reg} and C_{hyp} is the loss for fishers induced by the regulation. The loss changes over time and it would turn to gain at a point in time t_e when C_{reg} and C_{hyp} become equal. The real positive effect of the regulation in catch for fishers appears after t_r when the integrals of loss (left shaded area) and gain (right shaded area) become equal. If the time from t_0 to t_r is too

long relative to fishers' life or the loss is destructive to their livelihood, the expectation for the future resource recovery does not adequately convince them to accept the immediate loss and to assent to the regulation. Potential benefit for the next generation hardly convinces fishers.

Reduction in benefits from the traditional environment after imposed regulations is obligatory removal of a livelihood as a whole or in part to fishers [40, 41]. Removal of a livelihood must be compensated by publicly. Because of a public character of sustainable use of fishery resources in food security for a society, it is not appropriate to force only fishers be responsible to resource conservation relying upon their loss, expecting their moral and compliance. The contribution in food supply for local multitudes particularly by small-scale commercial fisheries convince this social strategy.

4.2. Management Policy Based on Recognition of Inferior Area and Poverty Alleviation

Many fisheries managers grumble that fishers do not understand the importance of resource management [42]. Immoral behaviour of fishers on some occasions as no compliance to regulations [43] is attributed usually to low education. However, excessive emphasis on the importance of fishers' understanding of management leads to importance of education and consequently is followed by an argument that the difficulty of education is attributable to poverty. This is a paradox that unsuccessfulness in fisheries management toward better livelihood is due to poverty.

The author has proposed a concept of 'inferior area' (Fig. 3) [37]. We should understand that fishing villages in coastal areas are usually inhabited by historically poor people [44, 45] and poverty has been reproduced through generations. The ratio of children's school attendance is low and, consequently, the education level of people is low [46]. The hygiene and public health conditions are insufficient. Coastal waters receive waste discharge from land industries, agriculture, forestry and urban human life, which contaminate and degrade the aquatic environment [43]. Coastal villagers catch fish under

such an inferior circumstance and not only consume their catches by themselves but also sell at a nearby urban market. Distribution of fishery products of which safety is not guaranteed is fed back as hazard to food security for the people in surrounding areas. In other words, poverty in an inferior area is part of the issues in overall development management of coastal societies beyond that of fisheries. Solution to the negative cycle in inferior areas is not a responsibility of only fishers.

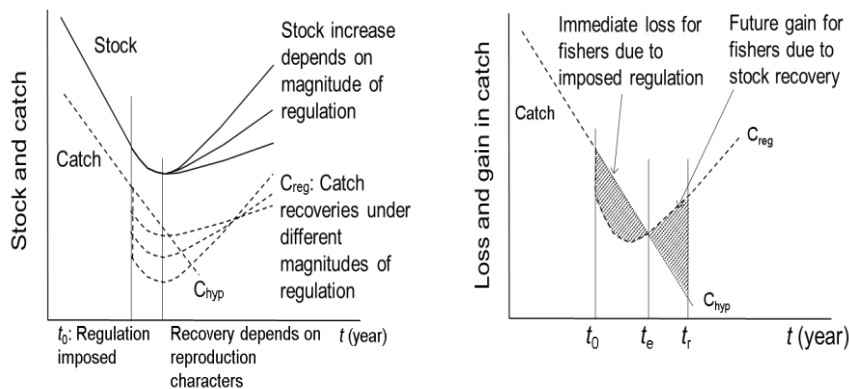

Fig. 2 A model of declining resources and catch, imposing a regulation and immediate reduction in catch, consequent recovery in resource and catch: a (left) Reduction of different levels in catch and recovery of different courses in resource and catch depending on magnitude of regulation; b (right) comparison between changes in catch under a regulation and hypothetical catch under no regulation which explains fishers' loss and gain caused by regulation.

The issue of fisheries management is not completed from a viewpoint of management of resources and fishing activities. A policy for coastal community development must be formulated to disrupt the poverty reproduction. A coastal community development plan should secure sustainability of activities of utilisation of aquatic natural resources such as a capture fishery sector in order to achieve sustainable livelihood of coastal villagers [47]. We should not hesitate to incorporate special considerations to historically poor coastal villagers [48] in inferior areas into fisheries management as a priority matter. This is vital to achieve an integrated goal of conservation of aquatic environment and resources, food security, healthy life of people and social safety.

5. Conclusion

Though the trend in word fisheries management framework has changed from enclosure of ocean regions to sustainable utilisation of environment and resources since the turning point provided by the Rio de Janeiro Declaration and CCRF, research for the concepts in the new era has a brief history. Innovation (change in way of thinking and behaviour) toward responsible and sustainable resource use has just started. It has only decades of history as science and technology. Cooperation for sharing methodology and knowledge in policy formulation, not only technology for reduction of wastage, toward sustainable utilisation of aquatic environment and living resources is needed. We should particularly focus on the gap between the issues of responsibility in resource use management and poverty alleviation in small scale fisheries. Fisheries management policy preconditioning poverty in the inferior area is vital part of sustainable fisheries management for the coming decades in line with the Sustainable Development Goals.

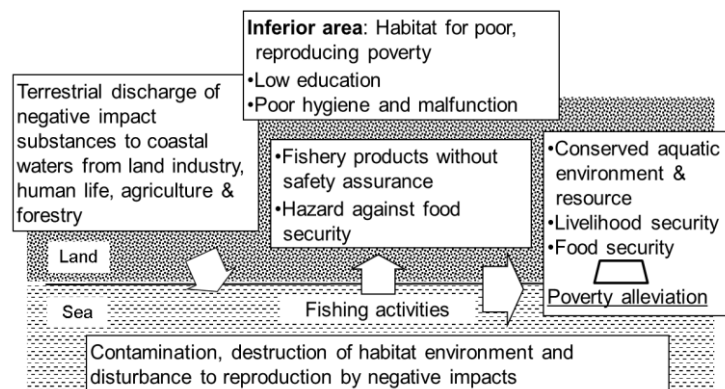

Fig. 3 A model of inferior area which is habitat for poor people where poverty is reproduced through generations, sea is contaminated with discharge of negative impact substances from land, catch of which safety is not assured is distributed to surrounding area and it causes hazard against food security. Formulation of a fisheries development and management policy to disrupt poverty reproduction can achieve conservation of aquatic environment and resource, people's health and food security.

Acknowledgement

The author's experiences in research and activities in many developing countries provided the ideas of this paper. The author would like to acknowledge the University of Papua New Guinea, Kagoshima University, University of the Philippines Visayas, Japan International Cooperation Agency (JICA), Overseas Fisheries Cooperation Foundation Japan (OFCF), Japan Society for the Promotion of Science (JSPS) and Southeast Fisheries Development Centre (SEAFDEC) who gave many opportunities for valuable experiences. Chapter 4 of this paper is a partial rewrite of the author's publication in *Shigakukan Law Review* [37] with permission by the forum organiser.

References

- 1 Anon. (2005) Convention on the Territorial Sea and the Contiguous Zone 1958. *UN Treaty Ser.* 516, pp.205.
- 2 Anon. (2005) Convention on the High Seas 1958. *UN Treaty Ser.* 450, pp.82.
- 3 Anon. (2005) Convention on Fishing and Conservation of the Living Resources of the High Seas 1958. *UN Treaty Ser.* 559, pp.285.
- 4 Anon. (2005) Convention on the Continental Shelf 1958. *UN Treaty Ser.* 499, pp.311.
- 5 Anon. (2005) United Nations Convention on the Law of the Sea. United Nations, New York, pp.207.
- 6 Anon (2007) Magnuson-Stevens Fishery Conservation and Management Act. U.S. Department of Commerce, Washington DC, pp.170.
- 7 Nakai A. (1988) *Hokuyo Gyogyo no Kozo Henka* (Structural Changes in Northern Pacific Fisheries). *Seizandoshoten*, Tokyo, pp.391.
- 8 Anon. (1992) Report of the United Nations Conference on Environment and Development; Volume I Resolutions Adopted by the Conference. United Nations publication, New York, pp.486.
- 9 Yatsu A. (1995) High seas driftnet fisheries, By-catch in Japanese Fisheries (ed. Matsuda K.). *Koseishakoseikaku*, Tokyo, p.52-61.
- 10 Matsuoka T, Kasu J, Nagaleta H. (1995) Catch and Fish-loss Model for Vertical Longline Fishing with Particular Emphasis on Injury of Unharvested Fish. *Fish. Sci.* 61, p.760-765.
- 11 Hatanaka H. (1991) High sea drift-net fishery in the North Pacific and its effect to living resources. *Fish. Mag.* 24(10), p.24-30.
- 12 Anon. (1995) Code of Conduct for Responsible Fisheries. United Nations Food and Agriculture Organization, Rome, pp.41.
- 13 Watanabe H, Ono S. (2000) Analytical Review of the Elaboration of FAO Code of Conduct for Responsible Fisheries. *Rep. Tokyo Univ. Fish.* 35, p.153-176.
- 14 Matsuoka T. (1996) International Conferences for Sustainable Contribution toward Food Security by Fisheries and Future Research in Fisheries (1).

Res. Fish. 15(3), p.29-33.

- 15 Matsuoka T. (1996) International Conferences for Sustainable Contribution toward Food Security by Fisheries and Future Research in Fisheries (2). *Res. Fish.* 15(4), p.29-34.
- 16 Matsuoka T. (1995) Shrimp trawl fisheries, By-catch in Japanese Fisheries (ed. Matsuda K.). *Koseishakoseikaku*, Tokyo, p.43-51.
- 17 Alverson DL, Freeberg MH, Murawski SA, Pope JG. (1994) A Global Assessment of Fisheries Bycatch and Discards. *FAO Fish. Tech. Paper* 339, United Nations Food and Agriculture Organization, Rome, pp.233.
- 18 Matsuoka T. (1996) Discards in Japanese marine capture Fisheries and their estimation, Technical Consultation on Reduction of Wastage in Fisheries. *FAO Fish. Tech. Paper* 547 suppl. United Nations Food and Agriculture Organization, Rome, p.309-329.
- 19 Kelleher K. (2005) Discards in the World's Marine Fisheries; An Update. United Nations Food and Agriculture Organization, Rome, pp.130.
- 20 Alverson DL, Hughes SE. (1995) Bycatch: From Emotion to Effective Natural Resource Management, Solving Bycatch: Consideration for Today and Tomorrow. p.13-28.
- 21 Yatsu A. (1994) Relationship between driftnet mesh size and bycatch rates of marine mammals taken from the North Pacific. *Nippon Suisan Gakkaishi* 60(1), p.35-38.
- 22 Smolowitz RJ. (1978) Trap design and ghost fishing: an overview. *Mar. Fish. Rev.* 40, p.2-8.
- 23 High WL. (1976) Escape of Dungeness crabs from pots. *Mar. Fish. Rev.* 38, p.19-23.
- 24 Sheldon WW. (1975) Trap contribution of losses in the American lobster fishery. *Fish. Bull.* 73, p.449-451.
- 25 Smolowitz RJ. (1978) Trap design and ghost fishing: discussion. *Mar. Fish. Rev.* 40, p.59-67.
- 26 Pecci KJ, Cooper RA, Newell CD, Clifford RA, Smolowitz RJ. (1978) Ghost fishing of vented and unvented lobster, *Homarus americanus*, traps. *Mar. Fish. Rev.* 40, p.9-43.

- 27 Matsuoka T, Osako T, Miyagi M. (1995) Underwater observation and assessment on ghost fishing by lost fish-traps. *Fourth Asian Fish. Forum* (eds Zhou Y. et al.), Asian Fisheries Society, Beijing. P.179-183.
- 28 Nakashima T, Matsuoka T. (2005) Ghost-fishing mortality and fish aggregation by lost bottom-gillnet tangled around fish aggregation device. *Nippon Suisan Gakkaishi* 71, p.178-187.
- 29 Kaiser MJ, Bullimore B, Newman P, Lock K, Gilbert S. (1996) Catches in 'ghost fishing' set nets. *Mar. Ecol. Prog. Ser.* 145, p.11-16.
30. Erzini K, Monteiro CC, Ribeiro J, Santos MN, Gaspar M, Monteiro P, Borges TC. (1997) An experimental study of gill net and trammel net 'ghost fishing' off the Algarve (southern Portugal). *Mar. Ecol. Prog. Ser.* 147, p.257-265.
- 31 Nakashima T, Matsuoka T. (2004) Ghost-fishing ability decreasing over time for lost bottom-gillnet and estimation of total number of mortality. *Nippon Suisan Gakkaishi* 70, p.728-737
- 32 Matsuoka T. (1999) Ghost-fishing by lost fish-traps in *Azuma-cho* water, *Mini Rev. Data File Fish. Res.* 8, p.64-69.
- 33 Breen PA. (1985) Ghost fishing by Dungeness crab traps: A preliminary report. *Can. Manuscr. Rep. Fish. Aquat. Sci.* p.51-55.
- 34 Sancho G, Puente E, Bilbao A, Gomez E, Arregi L. (2003) Catch rates of monkfish (*Lophius* spp.) by lost tangle nets in the Cantabrian Sea (northern Spain). *Fish. Res.* 64, p.129-139.
- 35 Carr HA, Blott AJ, Caruso PG. (1992) A study of ghost gillnets in the inshore waters of southern New England. *Proc. Global Ocean Partnership*, Marine Technology Society, Washington DC, p.361-366.
- 36 Stevens BG. (1996) Crab bycatch in pot fisheries: Causes and solutions. *Proc. Solving Bycatch Workshop* (ed. Wray T.). Seattle, p.151-158.
- 37 Matsuoka T. (2019) Models and Framework for Policy Formulation and Official Development Assistance in Coastal Fisheries Development and Management in Developing Countries. *Shigakukan Law Rev.* 20, p.41-70.
- 38 Samoilys M, Martin-Smith K, Giles B, Cabrera B, Anticamara J, Brunio E, Vincent A. (2007) Effectiveness of five small Philippines' coral reef

reserves for fish populations depends on site-specific factors, particularly enforcement history. *Biol. Conserv.* 136, p.584-601.

- 39 Boersma P, Parrish K. (1999) Limiting abuse: marine protected areas, a limited solution. *Ecol. Econ.* 31, p.287-304.
- 40 Wilson D, Ahmed M, Siar S, Kanagaratnam U. (2006) Cross-scale linkages and adaptive management: Fisheries co-management in Asia. *Mar. Policy* 30, p.523-533.
- 41 Heikinheimo O, Setälä J, Saarni K, Raitaniemi J. (2006) Impacts of mesh-size regulation of gillnets on the pikeperch fisheries in the Archipelago Sea, Finland. *Fish. Res.* 77, p.192-199.
- 42 Reis E, D'Incao F. (2000) The present status of artisanal fisheries of extreme Southern Brazil: an effort towards community-based management. *Ocean Coastal Manage.* 43, p.585-595.
- 43 Hollup O. (2000) Structural and sociocultural constraints for user-group participation in fisheries management in Mauritius. *Mar Policy* 24, p.407-421.
- 44 Branch G, Clark B. (2006) Fish stocks and their management: The changing face of fisheries in South Africa. *Mar. Policy* 30, p.3-17.
- 45 Sowman M. (2006) Subsistence and small-scale fisheries in South Africa: A ten-year review. *Mar. Policy* 30, p.60-73.
- 46 Nunan F. (2007) Reducing poverty through fisheries management "An Analysis of designs and intentions in Uganda". *J. Int. Develop.* 19, p.1151-1164.
- 47 Mulyila E, Matsuoka T, Anraku K. (2012) Sustainability of fishers' communities in tropical island fisheries from the perspectives of resource use and management: a comparative study of Pohnpei (Micronesia), Mafia (Tanzania), and Guimaras (Philippines). *Fish. Sci.* 78, p.947-964.
- 48 Walmsley S, Purvis J, Ninnes C. (2006) The role of small-scale fisheries management in the poverty reduction strategies in the Western Indian Ocean region. *Ocean Coastal Manage.* 49, p.812-833.

**AKDENİZ'DEN JAPON DENİZİ'NE
DENİZCİLİK KONULARI:
SANAYİLEŞME VE DENİZ KAYNAKLARI**
地中海から日本海へ：海を巡る諸問題—産業化と海洋資源

Yayına Hazırlayan
A. Merthan DÜNDAR

Ankara – 2022

Ankara Üniversitesi Yayınları No: 779
Asya-Pasifik Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi
APAM Yayınları: 25

Ankara Üniversitesi Yayınları, Yüksek Öğretim Kurulunca tanınan ve
yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer alan uluslararası yayın
niteliğindedir.

ISBN: 978-605-136-617-3

Yazarların görüşlerinin sorumluluğu kendilerine aittir.

Redaktörler
M. Aysun HARPER
Gözde GÖKOVA KURT

Baskı Yeri:
Ankara Üniversitesi Basımevi
İncitaşı Sokak No: 10 06510 Beşevler/ANKARA
Tel: (0312) 213 66 55
Basım Tarihi: 30/12/2022

İÇİNDEKİLER

A. Merthan DÜNDAR	
<i>Sunuş</i>	5
<i>Japonya Büyükelçisi Sayın SUZUKI Kazuhiro 'dan</i>	7
Altay ATLI	
<i>Deniz İpek Yolu: Deniz Ticaret Yollarında Güvenliğin Önemi</i>	11
Hakan KARAN - Berilşah KOCABIYIK	
<i>Ege ve Doğu Akdeniz Bölgesi 'nde Deniz Alanlarının Sınırlarının Belirlenmesine İlişkin Hukuki Zorluklar & Barışı Sağlayacak Olası Çözümler</i>	21
Yurika ISHII	
<i>Doğu Asya ve Güneydoğu Asya 'da Denizcilik Sınırlandırmasına İlişkin Sorunlar</i>	47
Kobayashi MANSORI	
<i>Mavi Ekonomi ve Sürdürülebilir Okyanus İçin Bölgesel Ortaklık Stratejileri ve Zorluklar</i>	51
Koray ÖZHAN	
<i>Balıkçılık Kaynakları Üzerinde Çevresel Etkiler</i>	59
Tatsuro MATSUOKA	
<i>Balıkçılık Kaynaklarının Kullanılması: Çevreleme Talebinden Yönetimde İş Birliğine</i>	69

SUNUŞ

Dünya nüfusu, bu satırların yazıldığı an itibarıyla sekiz milyar kişiyi geçmiştir. Nüfus artışı ile orantılı şekilde ihtiyaçlar ve üretim-tüketim de artmaktadır. Bu bağlamda sanayi üretimindeki artış; ham madde, elektrik, yakıt ve enerji ihtiyacını da beraberinde getirmektedir. Eksiğin giderilmesi için yer altı ve yer üstü kaynakları daha yoğun, daha büyük miktarlarda kullanılmaya başlanmış, insanlığın ortak zenginlikleri hızla erimeye ve yok olmaya yüz tutmuştur. Bunun yanında, sanayileşmenin getirdiği bir olumsuz sonuç da çevre kirliliğidir. Şüphesiz bu durumdan denizler de olumsuz etkilenmektedir. Dünyada bir milyardan fazla insanın beslenme ve geçim kaynağı olan denizler özellikle plastik atıklar, fosil yakıt kalıntıları ya da kimyasal atıklarla her geçen gün daha da kirlenmekte, deniz canlılarının çeşitliği hatta varlığı tehlike altına girmektedir.

Son yıllarda çevre bilincinin artmaya başlaması ve kamuoyunun etkisi ile kimi sanayi ülkelerinde çevre ve deniz temizliği konularında umut verici adımlar atılsa da Covid-19 salgının getirdiği yeni şartlar ve küresel üretimi etkileyen savaşlar sonucunda ortaya çıkan enerji ihtiyacı, özellikle fosil yakıtlara yönelik talebi daha da artırmıştır. Bu durumun olumsuz etkileri bölgesel olmayıp küresel boyuttadır.

Ankara Üniversitesi Asya-Pasifik Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (APAM) olarak biz de 2022 yılı içinde yapmayı planladığımız akademik faaliyetlerin arasına “Sanayileşme ve Deniz Kaynakları” konusunu dâhil etmeyi kararlaştırdık. Japonya Büyükelçiliği’nin de katkısıyla, *Akdeniz’den Japon Denizi*’ne kadar uzanan geniş coğrafyada özellikle deniz kaynaklarının şimdiki durumuyla geleceği konusunda, Türk ve Japon bilim insanlarının görüşlerini düzenlediğimiz bir panel ile kamuoyuna takdim ettik. Bu çalışma, panele katkıda bulunan araştırmacıların sunumlarının yazıya

dökülmüş hâlidir. Başta konuşmacılarımız olmak üzere projeye destek veren Japonya'nın Türkiye Büyükelçisi Sayın SUZUKI Kazuhiro'ya, her zaman çalışmalarımıza destek veren Rektörümüz Sayın Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR'a ve Ankara Üniversitesi yönetimine teşekkür ederiz.

Prof. Dr. A. Merthan DÜNDAR
Ankara Üniversitesi
Asya-Pasifik Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi
(APAM) Müdürü

Japonya Büyükelçisi Sayın SUZUKI Kazuhiro'dan

Öncelikle, bu y lki  evrimi i sempozyuma Japonya Büyükelçiliği ile birlikte ev sahipliği yapt  ı için Ankara Üniversitesi Asya-Pasifik  alışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (APAM)'a ve Prof. Dr. A. Merthan DÜNDAR'a teşekkür ederim. İki ev sahibinin harika işbirliği sonucunda Türkiye ve Japonya'dan alanında önde gelen akademisyen ve uzmanları bir araya getirmeyi başardık.

APAM ile B y kel ili imiz arasındaki bu ortak girişim geçen yıl başlamış ve ilk sempozyum, geçtiğimiz Mart ayında COVID Sonrası Yeni Dünya Düzeni başlığı altında gerçekleştirilmişti. Açıkçası, çok teşvik edici ve güncel, zamana uygun konularda bir tartışma y r tebiliyoruz. Aynı şekilde, bu y lki sempozyum için de güncel bir konu seçme konusunda oldukça başarılı olduğumuzu düşünüyorum. Bugün denizcilik meselelerini, sanayileşmeyi ve deniz kaynaklarını Akdeniz ile Japon Denizi'ni karşılaştırarak irdedece iz.

Bugün, diplomatik foruma kadar katılmak için Antalya'ya gideceğim. Antalya Diplomatik Formu'nda bugün    Dışışleri Bakanı arasında; Türkiye'den Bakan Sayın  AVUő LU, Rusya'dan Bakan LAVROV ve Ukrayna Dışışleri Bakanı bir toplantısı olacak. Hepimizin bildiği gibi Rus Ordusu'nun 24 şubat'ta Ukrayna'ya saldırısıyla II. Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'daki en kötü insani krize şahit oluyoruz. şimdi Kurallara Dayalı Uluslararası Düzen, siyasi bir meydan okumayla karşı karşıya kalmıştır. Tam da bu dönemde Türkiye ve Japonya'dan uzmanların deniz kaynakları konusuna odaklanarak "deniz düzeni"  zerine bir diyalog kurmalarının mantıklı olduğunu düşünüyorum.  lkeler, Avrupa kıtasının jeopolitik olarak çok çok önemli u larındadır.

Geçen yılki sempozyumda, Japonya hükümeti tarafından başlatılan FOIB-Hür ve Açık Hint-Pasifik inisiyatifinin gerçekleştirilmesine yönelik çabaları tanıttım. Türkiye gibi Avrupa, Asya ve Afrika'nın stratejik kilit, konumda bulunan ülkelerin önemini özellikle belirterek kritik öneme sahip bölgede bağlantının FOIP ile güçlendirilmesinin büyük bir avantaj olabileceğini ve bunun Türkiye'nin savunduğu “Yeniden Asya” girişimi ile Japonya'nın FOIP'ini kavram olarak birbirini tamamlayıcı niteliğe kavuşabileceğini söyledim. Sempozyum'dan birkaç ay sonra, dönemin Japonya Dışişleri Bakanı Sayın MOTEGİ geçen yıl Ağustos ayında Türkiye'yi ziyaret etti. İki Dışişleri Bakanı Sayın MOTEGİ ve Sayın ÇAVUŞOĞLU'nun mutabık kaldıkları önemli bir nokta da denizcilik konularında karşılıklı, ikili diyalog kurulmasıydı. Japonya'nın Çin ve Güney Kore ile deniz sınırı belirleme sorunları var ve Türkiye'nin de Yunanistan ile benzer bir durumda olduğunu biliyoruz.

Bu nedenle, okyanuslar-denizlerle ilgili konularda komşu ülkelerle sorunlarla karşılaşan Türkiye ve Japonya için bölgelerinde deniz düzeninin kurulması konusunda fikir alışverişinde bulunmalarının ve bilgi paylaşımının çok değerli olduğunu düşünüyorum. İkili işbirliğimizi daha da güçlendireceğine inanıyorum.

Son olarak, bu yılki sempozyumun deniz kirliliğini, sanayileşmenin neden olduğu deniz kaynakları sorunlarını tartışma fırsatı vereceğini de vurgulamalıyım. Geçen sonbaharda Glasgow'da düzenlenen COP 26 zirvesinde, Japonya Başbakanı KISHIDA “Sürdürülebilir Okyanus Ekonomisi” paneline katılarak çevreyi koruma ve dayanıklılığın bir parçası olarak iklim değişikliğiyle nasıl başa çıkılabileceğini açıkladığı çeşitli iklim girişimlerini özetledi. Sanırım bugün tartışacağımız sürdürülebilir deniz terimi, Japonya'nın iklim değişikliğine sunduğu aynı düşünce çizgisine aittir. Örneğin gıda kaynağımız olarak deniz kaynaklarını düşündüğümüzde sürdürülebilir deniz kavramı da çok çok önemlidir. Doğal kaynaklarımızın kullanımı sınırlanmakta olduğundan, kaynak yönetimine ve verimli kullanımına

gösterilen özen her geçen gün daha da vazgeçilmez hâle gelmektedir. Ancak bunların hiçbirisiyle tek başına bir ülke başa çıkamaz. Uluslararası bir fikir birliğine ihtiyacımız var ve bunu formüle etmek için bugün bizim gerçekleştireceğimiz gibi bir diyalogun olması gereklidir. Bütün bu bakış açısıyla, sadece akademisyenlerin, uzmanların değil, aynı zamanda geniş bir çevrimiçi izleyici kitlesinin entelektüel kazanç elde edebileceği, iki ülke arasındaki entelektüel diyalogu güçlendirecek bugünkü sempozyumda yapıcı tartışmanın yürütüleceğine inanıyorum.

Bu son notla hepinize iyi şanslar diliyor ve nazik ilginiz için çok teşekkür ediyorum. Teşekkür ederim.

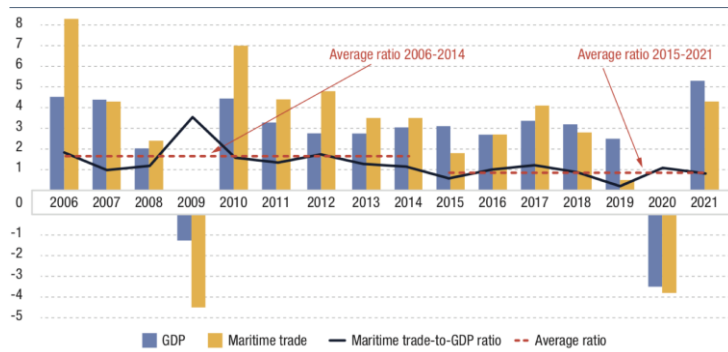
DENİZ İPEK YOLU: DENİZ TİCARET YOLLARINDA GÜVENLİĞİN ÖNEMİ

Dr. Altay ATLI¹

Pandeminin devam eden olumsuz etkileri, artan büyük güç rekabetiyle birlikte derinleşen jeopolitik fay hatları, Ukrayna’da devam eden savaş ve dünya genelindeki artan enflasyon sorunundan dolayı küresel ekonomi eşi görülmemiş bir belirsizlik ve karışıklıktan geçerken küresel ekonominin ana arteri, diğer bir deyişle sınır ötesi mal ticareti her zamankinden daha fazla önem taşımaktadır.

Bu bakımdan deniz ticaretinin, diğer bir deyişle deniz iletişim hatları yoluyla gerçekleştirilen ticaretin sağlıklı işleyişine özel önem verilmesi gerekmektedir çünkü bu ticaret şekli devletler arasındaki küresel ticari faaliyetin tamamının yaklaşık %80’ine tekabül etmektedir. Deniz iletişim hatları; ticaret, lojistik ve deniz kuvvetleri için kullanılan, limanlar arasındaki birincil deniz yollarını tanımlayan bir terimdir.

Uluslararası Deniz Ticaretinde Büyüme, Dünya GSYİH Büyümesi ve Deniz Ticaretinin GSYİH’ye Oranı

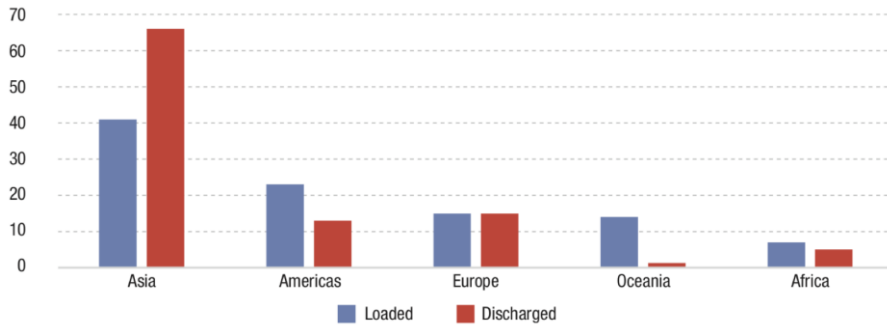

Kaynak: Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD).

¹ Boğaziçi Üniversitesi, Asya Çalışmaları Merkezi.

Yukarıdaki grafikte görülebileceği üzere hem dünya ticareti hem de ticaretin deniz kısmı, sırasıyla küresel mali kriz ve COVID-19 pandemisinin etkilerinden dolayı 2007 ve 2020 yılları hariç olmak üzere yıllar içinde düzenli olarak büyümektedir. Bu grafikten okunabilecek başka bir önemli nokta ise bazı yıllarda az sayıda istisnaya birlikte, yıllar içinde deniz ticaretinin dünya ticareti ortalamasından (aynı zamanda kara ve hava yolları, demir yolu aracılığıyla yapılan ticareti de kapsar) daha hızlı büyümekte olduğudur. Bu bağlamda 2021 yılındaki dünya ticareti performansına daha yakından bakmaya değer. Söz konusu yıl yalnızca pandeminin ilk etkilerinden sonra ticaret hacimleri bakımından keskin bir sıçramayı temsil etmekle kalmaz, aynı zamanda dünya ticaretindeki ortalama büyüme ile denizcilikteki büyüme arasında, denizcilikteki büyümenin dezavantajına olacak önemli bir farkı temsil eder. COVID-19 pandemisinin hemen sonrasında deniz ticaretinin ortalama dünya ticaretinden daha yavaş büyümesi; ağırlıklı olarak ticaret lojistiklerini korkutucu düzeyde pahalı hâle getiren, aniden ve hızla artan konteyner fiyatlarından ve deniz limanlarındaki tıkanıklıkların yanı sıra, deniz iletişim hatları boyunca oluşan sözde sıkışma noktalarından kaynaklanmış olup her ikisi de pandemi boyunca ekonomik faaliyetlerdeki kapanma ve hızlı yeniden açılmalardan dolayı küresel ticarete yaşanan arz ve talepteki ağır bozuklukların sonucudur.

Bölgelere Göre Uluslararası Deniz Ticareti (toplam tonajdaki yüzde payı)

Kaynak: Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD).

Yukarıdaki grafikten anlaşılabacağı üzere Asya'nın bölge olarak küresel deniz ticaretinde büyük ağırlığı vardır. Bu nedenle bu belge, özellikle Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi'nin deniz tabanlı bileşeni olan Deniz İpek Yolu'nda bir inceleme yaparak Asya'daki deniz rotalarına daha yakından bakacak ve bu rotaların güvenliğinin küresel ekonominin refahı açısından neden önemli olduğunu tartışacaktır.

Deniz İpek Yolu

Kuşak ve Yol Girişimi (KYG), 2013 yılında Çin hükümeti tarafından kabul edilen ve sonrasında Asya, Orta Asya, Orta Doğu ve dünyanın herhangi bir yerinde altyapı yatırımı projeleri aracılığıyla hayata geçirilen bir küresel altyapı geliştirme stratejisidir. Antik İpek Yolu'nun ünlü tarihî ticaret yolları boyunca denize kıyısı bulunmayan, Orta Asya ve Orta Doğu'dan geçerek Çin ve Avrupa'yı birleştiren kara ve demir yolu ulaşımına yönelik kara güzergâhlarını ifade eden "İpek Yolu Ekonomik Kuşağı" ve Güneydoğu Asya ile Güney Asya, Orta Doğu, Afrika ve devam edip Avrupa'dan geçerek Hint-Pasifik Okyanusu güzergâhlarını ifade eden "21. Yüzyıl Deniz İpek Yolu"ndan oluşan KYG'ye 2022 yılının ortaları itibarıyla kayıt yaptırmış 149 ülke bulunmaktadır.

Hercules Haralambides ve Olaf Merk'e göre, KYG'nin Deniz İpek Yolu kapsamında ilişkili olan ulaşım ile ilgili dört yönelim vardır. Bunlar; mevcut deniz rotalarının kontrol edilmesi, alternatif rotaların belirlenmesi, yeni ticaret alanları oluşturmaya yönelik altyapının inşa edilmesi ve küresel ticaretteki olası şekil değişiklikleridir.² Bu çerçevede, mevcut deniz rotalarının kontrol edilmesi ve koşullar ne olursa olsun ticaret akışlarının güvence altına alınması, Çin'in Deniz İpek Yolu'nu inşa etme çabalarında önemli bir endişe konusu olarak ortaya çıkmaktadır. Buradaki asıl gerekçe, Hint-Pasifik Bölgesi'ndeki deniz iletişim hatları ve ilgili deniz taşımacılığı zincirleri üzerinde

² Hercules Haralambides ve Olaf Merk (2020), "The Belt and Road Initiative: Impacts on Global Maritime Trade Flows (Kuşak ve Yol Girişimi: Küresel Deniz Ticareti Akımları üzerindeki Etkiler)", *Uluslararası Ulaştırma Forumu Müzakere Belgeleri*, Sayı: 2020/02, OECD Publishing, Paris.

kontrolü arttırmaktır. Mevcut rotaların kontrol edilmesine yönelik bu çabalar aynı zamanda, mümkün olduğunca kaçınılması gereken Malaka Boğazı gibi tıkanma noktalarını kapsayan az sayıdaki mevcut rotaya bel bağlama riskini hafifletmek amacıyla alternatif rotalar oluşturma faaliyetiyle birleşmiştir.

İpek Yolu Ekonomik Kuşağı ve 21. Yüzyıl Deniz İpek Yolu Haritası

Kaynak: Xinhua.

Liman tesisleri, lojistik merkezleri, vb. de dâhil olmak üzere deniz ticareti altyapısının iyileştirilmesi ve Deniz İpek Yolu boyunca yeni deniz rotalarının geliştirilmesi, hiç şüphesiz, Çin'in çıkarlarına hizmet ederken aynı zamanda pandemi sonrasındaki dönemde daha esnek ve verimli bir küresel ekonomik yapıya yönelik kapsamlı arayışta önemli bir şart olan genel olarak küresel ticaretle ilgili kapasitenin geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Ancak buradaki kilit soru, altyapı ve artan ticaret hacimlerindeki önemli gelişmelere rağmen deniz rotalarının güvenliğinin ne ölçüde sağlanıp sağlanamayacağıdır.

Deniz İletişim Hatlarının Deniz Güvenliği

Deniz güvenliği; okyanus, kara suları, bölgesel deniz, nehir ve limanları kapsayan deniz iletişim hatları boyunca seyreden deniz araçlarının korunmasını ifade eden çatı bir terimdir ve askerî güvenlik, ekonomik kalkınma, insan güvenliğinin yanı sıra, deniz yaşamıyla ilgili ekolojik endişelerle ilgili konuları kapsar. Deniz İpek Yolu'nun güvenlik boyutunun görüşülmesi amacıyla bu belge, deniz güvenliğinin üç önemli yönü üzerinde durur. Bunlar; ekonomik güvenlik, geleneksel deniz güvenliği tehditleri ve jeostratejik ortamdır.

Küresel Konteyner Yük Endeksi-Freightos Baltık Endeksi (ABD doları)

Kaynak: Uluslararası Para Fonu (IMF).

Yukarıda ele alındığı üzere COVID-19 pandemisi, aralarında en etkisinin artan konteyner fiyatlarının olduğu deniz ticaret rotalarının kapasitesini zayıflatan çeşitli ekonomik tehditlerle sonuçlanmıştır. Yukarıdaki grafik, pandeminin başlangıcından bu yana konteyner fiyatlarının dört katın üzerinde arttığını göstermektedir. Parisa Kamali

tarafından ayrıntılı olarak açıklandığı üzere kapanmalar, iş gücü eksiklikleri ve lojistik ağlar üzerindeki gerilmeler, nakliye maliyetlerinde artışlara ve önemli ölçüde uzayan teslimat sürelerine yol açmıştır. Fiyatlar son zamanlarda düşmüş olsa da pandemi öncesindeki fiyatların oldukça üzerinde kalarak zaten enflasyon kaynaklı baskılarla kuşatılmış bir dünyada deniz ticaretinin ekonomik güvenliğini tehlikeye atmaktadır.³ Bu sorunun kestirme bir çözümü vardır: Kamali'nin, "Pandemi öncesindeki nakliye fiyatlarına geri dönülmesi, altyapıya yapılacak daha büyük bir yatırımı, navlun sanayinde dijitalleşmeyi ve ticaretin kolaylaştırılmasına yönelik önlemlerin uygulanmasını gerektirecektir." şeklinde belirttiği gibi yapısal bir değişikliğe ihtiyaç duyulmaktadır.⁴

Pandeminin küresel deniz ticaretinin ekonomik güvenliğini tehdit eden bir başka olumsuz etkisi de dünya genelindeki limanlarda artan tıkanıklıktır. COVID-19 pandemisinin başlangıcından beri, özellikle de ekonomilerin yeniden açılması ile üretim ve ticaretin kaldığı yerden devam etmesinin ardından, mal sevkiyatı talebinin önemli oranda artması ve liman kapasitelerinin artan talebe ayak uydurmakta zorlanması, tüketici ve firmalara yapılan mal sevkiyatlarında artan tıkanıklık ve dolayısıyla uzun süreli gecikmelerle sonuçlanmıştır. Andras Komaromi ve diğerleri, COVID-19 pandemisi başlar başlamaz nakliye sürelerinin gerçekten de aniden yukarı yönde sıçrama kaydettiğine, ancak tüm tıkanıklığın artan taleple ilgili olmadığına, çünkü birçok limanın özellikle de 2021 yılının ortalarından itibaren pandemi öncesi dönemden daha az kargo taşınmasına rağmen yetersiz altyapı kapasitesinden dolayı daha uzun bekleme süreleri sergilediğine dikkat çekerek altyapının daha iyi duruma getirilmesinin "iş gücü eksiklikleri gibi başka faktörlerin de bağlayıcı olduğu bir kriz sırasında dayanıklılığın gerekli fakat yeterli olmayan bir şartı olduğu" sonucuna

³ Parisa Kamali (2022), "Global Shipping Costs are Moderating, but Pressures Remain (Küresel Nakliye Maliyetlerinin Şiddeti Azalıyor, Ancak Baskılar Devam Ediyor)", *IMF Blogu*, 13 Ocak (<https://www.imf.org/en/Blogs/Articles/2022/01/13/global-shipping-costs-are-moderating-but-pressures-remain>).

⁴ A.g.e.

ulaşmıştır.⁵ Diğer bir deyişle, Deniz İpek Yolu güzergâhları genelinde ticaret yetersiz altyapı tehdidi altında olabilir; girişimin amacı kesin olarak kapasitenin artırılması olmakla birlikte, bu alanda dayanıklılık oluşturulmasına engel teşkil edebilecek birkaç faktör vardır.

Küresel Liman Tıkanıklığı (2021 yılı Ekim ayı itibarıyla)

Kaynak: VesselsValue.

Artan taşıma ve lojistik maliyetleri, limanlarda ve önemli nakliye rotalarındaki tıkanıklığın yanı sıra, pandeminin altyapının geliştirilmesini yavaşlatan devam eden etkileri ve genel olarak tedarik zincirindeki aksamalar, şu anda Deniz İpek Yolu'nun ekonomik güvenlik boyutu konusunda karanlık bir tablo çizmektedir. Küresel ekonomideki mevcut çalkantılı koşullar göz önünde bulundurulduğunda kısa vadede hiçbir önemli iyileşme beklenemez. Uzun vadede ekonomik güvenliği artırmak için gerekli dayanıklılığın oluşturulması, yapısal değişiklik ve iyileştirmelerin yapılmasını gerektirecektir.

⁵ Andras Komaromi, Diego A. Cerdeiro, ve Yang Liu (2022), "Supply Chains and Port Congestion Around the World (Dünya Genelinde Tedarik Zincirleri ve Liman Tıkanıklığı)", *IMF Çalışma Belgeleri*, 25 Mart (<https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2022/03/25/Supply-Chains-and-Port-Congestion-Around-the-World-515673>).

Ekonomik güvenlik sorunlarının öneminden bağımsız olarak geleneksel deniz güvenliği tehditleri hâlâ Deniz İpek Yolu açısından önem taşımaktadır ve öngörülebilir gelecekte de önem taşımaya devam etme eğilimindedir. Korsanlık ve silahlı soygun, insan ve yasa dışı mal ticareti, kaçak balıkçılık ve yasa dışı deniz kirliliği, Deniz İpek Yolu kapsamına giren bölgeyi etkileyen başlıca tehdit kaynaklarıdır.

2021 Yılında Gemilere Karşı Korsanlık ve Silahlı Soygun

Kaynak: ICC Uluslararası Denizcilik Bürosu.

Uluslararası Ticaret Odası'nın Uluslararası Denizcilik Bürosu tarafından hazırlanan harita, 2021 yılında Batı Afrika kıyısının dünyadaki korsanlık faaliyetinin yuvası olarak kalmaya devam ettiğini, ayrıca Deniz İpek Yolu rotasının tamamı boyunca gemilere karşı korsanlık ve silahlı saldırılarda önemli oranda yoğunlaşma olduğunu açıkça göstermektedir. Dünyanın bu bölümünde korsanlık, Güney Çin Denizi'nde devam eden toprak anlaşmazlıklarından dolayı daha yüksek seviyelere çıkmış; Birleşmiş Milletler, Güney Çin Denizi sularının dünyadaki en tehlikeli sular olduğunu ilan etmiştir. Güney Çin Denizi genelinde gerçekleştirilen küresel ticaret hacmi tahminleri %20 ila %33 arasında değişmekte olup⁶ bu durum bölgenin büyüklüğü ve hukuki

⁶ David Uren (2020), "Southeast Asia Will Take a Major Economic Hit if Shipping is Blocked in the South China Sea (Güney Çin Denizinde Nakliye Engellenirse Güneydoğu Asya Büyük Zarar Görecektir)", *The Strategist*, Avustralya Stratejik Politika Enstitüsü, 8 Aralık

yaptırımın bulunmamasından yararlanan silahlı ve organize korsan gruplar için cazip bir hedeftir. Korsan sorununun üzerine insan ve yasa dışı mal kaçakçılığı ve diğer yasa dışı ekonomik faaliyetler eklendiğinde Deniz İpek Yolu boyunca tehdit seviyesi zaten yüksektir.

Söz konusu güvenlik tehditlerinin etkili bir biçimde ele alınmasına ilişkin *olmazsa olmaz* iki koşul vardır. Bunlardan biri, doğru politikaların belirlenmesi ve bu politikaları faaliyete geçirmeye yönelik fiziksel kabiliyetlere sahip olunması, diğeri ise toplu güvenlik tehditleri yalnızca toplu olarak ele alınabileceği için uluslararası işbirliğinin sağlanmasıdır. Deniz İpek Yolu'nun güvenliği söz konusu olduğunda, Çin'in dış politikaları ile savunma politikalarının, ülkenin deniz aşırı çıkarlarını savunmaya yönelik doktrinler içermesinin ve Çin'in bu doktrinler doğrultusunda harekete geçmesinin dikkate alınması önem taşımaktadır. Örneğin, şu anda on yıldan uzun süredir Çin donanması, ticari gemilerin kaçırılmasına müdahale ederek ve sivil vatandaşların tahliyelerini gerçekleştirerek Doğu Afrika kıyıları açıklarında BM mandası altındaki korsan karşıtı devriyelere katılmaktadır. Veerle Nouwens'in yazdığı gibi, Çin'in politika ilkeleri, Çin'in "denizdeki refakat gemileri ve deniz aşırı vatandaşların tahliyesi konusunda gittikçe öne çıkan bir rol üstleneceği" deniz alanı da dâhil olmak üzere, Kuşak ve Yol Girişimi'ni koruma hususları açısından Çin donanmasının potansiyel görev üstlenmesine işaret etmektedir.⁷

Deniz ticareti rotalarının güvence altına alınmasında daha zor olan kısım, dünyadaki mevcut jeostratejik ortamın büyük bir engel teşkil ettiği uluslararası işbirliğinin sağlanmasıyla ilgilidir. Amerika Birleşik Devletleri ve Çin arasındaki *yükselen büyük güç* rekabetinden dolayı artan jeopolitik kutuplaşma ve Quad (Dörtlü Güvenlik Diyalogu) ve AUKUS (Avustralya, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri üçlüsü) gibi ittifakların oluşması/canlanması, Ukrayna'daki savaşın

(<https://www.aspistrategist.org.au/southeast-asia-will-take-a-major-economic-hit-if-shipping-is-blocked-in-the-south-china-sea>).

⁷ Veerle Nouwens (2020), "Who Guards the Maritime Silk Road? (Deniz İpek Yolu'nu Kim Koruyor?)", *War on the Rocks*, 24 Haziran (<https://warontherocks.com/2020/06/who-guards-the-maritime-silk-road>).

yayılan etkileri, artan stratejik karmaşanın yanı sıra Hint Okyanusu ve Akdeniz'deki denizcilik ve yetki anlaşmazlıkları; Asya-Pasifik Bölgesi'nde artan denizcilik rekabeti ve askerîleşmeye eşlik eden etkili bir bölgesel güvenlik mimarisinin eksikliği gibi güvenlikle ilgili belirsizlikler, bölgesel konularda ortak bir ASEAN tutumunun eksikliği, Amerika'nın katılımıyla ilgili belirsizlikler ve Çin'in bölgesel güvenliğe ilişkin vizyonu ile ilgili belirsizliklerin tamamı uluslararası işbirliğine doğrudan karşı olmasa bile elverişli de olmayan bir jeopolitik ortamın oluşturulmasına katkıda bulunmuştur ve bulunmaya devam etmektedir. Bu durum, Hint-Pasifik Bölgesi'nde ve başka yerlerde deniz rotalarının ve deniz iletişim hatlarının güvenliğinin sağlanması karşısında önemli bir engel oluşturmaktadır.

SONUÇ

Deniz ticareti, dünyanın içinde bulunduğu ciddi belirsizlik, çalkantı ve anlaşmazlıkların damga vurduğu mevcut koşullar göz önünde bulundurulduğunda küresel ekonominin can suyudur; deniz iletişim hatlarının açık tutulması ve insanların ve malların deniz rotaları aracılığıyla kesintisiz akışının sağlanması azami öneme sahiptir. Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi'nin deniz alanı olan Deniz İpek Yolu, bu göreve katkıda bulunma yönünde büyük bir potansiyel sunmaktadır ancak deniz ticaretinin karşılaştığı güvenlik tehditlerinden bağımsız değildir. Yüksek nakliye masrafları ve tıkanan limanlar gibi ekonomiyle ilgili güvenlik konuları; korsanlık, silahlı soygun ve yasa dışı ticaret gibi geleneksel güvenlik tehditlerinin yanında, uluslararası işbirliğine çok fazla imkân bırakmayan jeopolitik ortam Deniz İpek Yolu'nun potansiyelini zayıflatan etkenlerdir. Kısa dönemdeki tablo parlak görünmemekle birlikte, daha önemli soru uzun vadede daha dayanıklı, daha güvenli ve daha verimli bir küresel ekonominin nasıl yapılandırılıp hayata geçirilebileceği ile Deniz İpek Yolu'nun bu yeni yapı içindeki konumunun ne olabileceği ve ne olması gerektiğidir.

EGE VE DOĞU AKDENİZ BÖLGESİ'NDE DENİZ ALANLARININ SINIRLARININ BELİRLENMESİNE İLİŞKİN HUKUKİ ZORLUKLAR VE BARIŞI SAĞLAYACAK OLASI ÇÖZÜMLER

Hakan KARAN ve Berilşah KOCABIYIK***

GİRİŞ

Türkiye; Karadeniz, Ege Denizi ve Akdeniz ile çevrelenmiştir ve iç deniz olarak Marmara Denizi'ne sahiptir. Ege Denizi ve Akdeniz birbirlerinden farklı adlandırılmış olsa da coğrafi olarak bağlıdır. Bununla birlikte, bu iki deniz, farklı özellikleri göz önüne alınarak isimleri nasıl ayrılmalı hukuk bakımından da ayrı olarak incelenmelidir. Bu bakımdan, bu makale Ege Denizi ve Akdeniz'deki denizcilik uyuşmazlıklarını ayrı ayrı ele almaktadır. Makale, Ege Denizi ve Akdeniz bölgelerindeki hukuki deniz sınırı uyuşmazlıklarına ve barışı sağlayacak olası çözümlere odaklanmaktadır.

Uyuşmazlıkların adı konmadan bunların çözüme kavuşturulması sağlanamaz ve sonuç olarak da barış temin edilemez. Bu nedenle, bu makale bölgedeki dört ana uyuşmazlığa değinmektedir. Deniz sınırı sorunlarının kapsamına dair devletler arasındaki temel uyuşmazlığın analizinin ardından aşağıdaki üç uyuşmazlık başlığı ele alınmaktadır:

1. Kara suları sınırlarının belirlenmesinde uygulanacak yasalara dair uyuşmazlık,

* Prof. Dr., Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Deniz Hukuku Anabilim Dalı Başkanı, Ankara Üniversitesi Deniz Hukuku Ulusal Araştırma Merkezi (DEHUKAM) Yönetim Kurulu Başkanı (karan@ankara.edu.tr/karan@dehukam.org) ORCID: 0000-0002-7254-6171.

** Ankara Üniversitesi Deniz Hukuku Ulusal Araştırma Merkezi'nde (DEHUKAM) Araştırmacı (kocabiyyik@dehukam.org) ORCID: 0000-0001-5211-039X.

2. Çözüm sürecinde kullanılacak araçlara dair uyumsuzluk,
3. Kara sularının genişlik mesafesi konusundaki uyumsuzluk.

Barışı sağlayacak olası çözümler sonuç bölümünde incelenmiştir.

I. DENİZ SINIRLARININ KAPSAMI KONUSUNDA UYUŞMAZLIK

Herhangi bir uyumsuzluğun çözümü, ilk olarak ilgili devletlerin çözülecek uyumsuzluğun kapsamına dair anlaşmalarını gerektirmektedir. Böyle bir anlaşma olmaksızın mahkemeler bile önceden sevk edilen dava duruşmaları göremezler.

Yunanistan, bağımsız şekilde çözülemeyecek kadar birbirine bağlı başka uyumsuzlukların bulunduğunu iddia eden Türkiye'nin aksine, Ege Denizi'nde yalnızca kıta sahanlığının sınırlarının belirlenmesi ile ilişkili tek bir uyumsuzluk olduğunu iddia etmektedir.¹ Yani uyumsuzluk içindeki devletler ilk olarak anlaşamadıkları konusunda anlaşmalı ve çözülecek deniz sınırı sorununun kapsamını tanımlamalıdır. Yunanistan'ın iddialarının kara sularının 12 deniz miline genişlemesi ile birlikte kabulü hâlinde, Ege Denizi'nde kıta sahanlıklarının sınırlarının belirlenmesinde bile hiçbir uyumsuzluk kalmayacağı çünkü sınırı belirlenecek herhangi bir kıta sahanlığı kalmayacağı, aşağıda açıklanacağı gibi sadece kara sularının söz konusu olacağı not edilmelidir.²

Buna karşın, Doğu Akdeniz'de böyle bir tartışma bulunmamaktadır ve tek uyumsuzluk münhasır ekonomik bölgenin sınırlarının belirlenmesine dairdir.

¹ Ege Denizi Kıta Sahanlığı Davası (Yunanistan/Türkiye), 19 Aralık 1978 tarihli karar, [1978] UAD Rap. 3, para. 1, <<https://www.icj-cij.org/en/case/62>> erişim tarihi 14 Haziran 2022; Ertuğrul Apakan, 'Ege ve Doğu Akdeniz Meselelerinin Tarihsel, Hukuki ve Siyasi Veçheleri Üzerine Tahlil ve Düşünceler', [2021] 48 ODTÜ Gelişme Dergisi 155, 180; Türkiye's Views Regarding the Settlement of the Aegean Problems, <https://www.mfa.gov.tr/Türkiye_s-views-regarding-the-settlement-of-the-aegean-problems.en.mfa> Erişim tarihi 10 Temmuz 2022.

² Eğer Yunan kara sularının genişliği 12 mile çıkarsa, adaların varlığı nedeniyle Ege Denizi'nin yaklaşık %71,5'ini Yunanistan alırken Türkiye'nin payı yalnızca %8,8'e yükselecektir. Ege açık deniz alanı ise %19,7'ye düşecektir, <<https://www.mfa.gov.tr/background-note-on-aegean-dispute.en.mfa>> Erişim tarihi 04 Haziran 2022.

II. KARA SULARI SINIRLARININ BELİRLENMESİNDE UYGULANACAK YASALARA DAİR UYUŞMAZLIK

Herhangi bir uyuşmazlığın çözümü, ikinci olarak kara sularının sınırlarının belirlenmesinde uygulanacak yasaların belirlenmesine bağlıdır. Böyle bir tanımlama yapılmaksızın aralarında uyuşmazlık bulunan ve farklı hukukların uygulanmasını talep eden devletler arasında barışçıl bir çözüme varılamaz.

Bu bağlamda Yunanistan, BM Deniz Hukuku Sözleşmesi'nin (UNCLOS)³ kara sularının sınırlarının belirlenmesinde uygulanabilecek tek yasa metni olduğuna inanmaktadır. UNCLOS'un okyanuslarda uygulanan hukuki rejimi birleştiren yasaların ana kaynağı olduğu ve pek çok bilim insanı tarafından uluslararası deniz hukukunun anayasası olarak görüldüğü kuşkusuzdur. Bu olguya rağmen UNCLOS küresel birliği sağlama açısından Doğu Akdeniz ve Ege Denizi gibi tekil denizlerin özel niteliklerini dikkate almaktan kaçınmaktadır. Bu nedenle, hukuki birleştirmenin bozulmaması amacıyla devletlerin şerh koyma yasağını da barındırmaktadır.⁴ Özel niteliklere sahip bu tür tekil denizlere kıyısı olan devletler, çekince koyma hakları olmadığı için UNCLOS'a taraf olmama durumunda kalmışlardır.

Buna göre, Türkiye gibi UNCLOS'a taraf olmayan birkaç devlet bulunmaktadır.⁵ Türkiye UNCLOS'a tamamen karşı değildir. 320 maddeden 317'si Türkiye için gerçekten kabul edilebilirdir. Sadece üç madde, 1982'de UNCLOS'un kabul edilmesinin öncesinde Türkiye'nin uluslararası teamül hukuku kapsamında güvence altına alınan ulusal çıkarlarını zedelemektedir. Bunlar, kara sularının genişliğini 12 deniz miline çıkaran 3. Madde, bitişik bölge olarak yeni bir deniz yetki alanı oluşturan 33. Madde ve adaları tanımlayan ve bunlara deniz yetki alanlarına hak kazandıran 121. Madde'dir.

³ Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi (Montego Bay, imzaya açılış tarihi 10 Aralık 1982, yürürlük tarihi 16 Kasım 1994) 833 UNTS 397.

⁴ UNCLOS, Md. 309.

⁵ Yürürlüğe girdiği dönemde Türkiye, ABD, İsrail ve Venezuela, 130 devletin lehte oy kullandığı Sözleşme'ye karşı oy kullanırken 17 devlet çekimser kalmıştır <https://treaties.un.org/Pages/ViewDetailsIII.aspx?src=TREATY&mtmsg_no=XXI-6&chapter=21&temp=mtmsg3&clang=_en> erişim tarihi 22 Temmuz 2022.

Türkiye, UNCLOS'un hazırlanma sürecinde yarı kapalı denizler olarak nitelendirilen Ege Denizi ve Doğu Akdeniz'in özel niteliklerini dikkate alarak bu üç hükümle ilgili kaygılarını dile getirmiştir.⁶ Bu üç hüküm; gelişmekte olan devletler, gelişmiş devletler ve denizcilik/deniz devletleri gibi çeşitli devletler arasındaki yeni çıkar dengelerinin sonucudur. Bu hükümler, 1982 yılında UNCLOS'un kabul edilmesinden önce bulunan herhangi bir uluslararası teamül kuralının yazılı biçimi değildir.

Okyanus hukukunun birleşmesi hedefi doğrultusunda, Türkiye'nin bu üç hükme olan itirazları gereğince dikkate alınmamıştır.⁷ Bu

⁶ Üçüncü Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Konferansı Resmi Kayıtları, Cilt II (Birinci, İkinci ve Üçüncü Komitelerin Toplantılarının Özet Kayıtları, İkinci Oturum), A/CONF.62/C.2/SR.4, <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_los/dtSearch/Search_Forms/dtSearch.html> Erişim tarihi 18 Temmuz 2022, 104; Türkiye, kapalı ve yarı kapalı denizler hakkında bir madde önermiştir: "Bu Sözleşme'nin (karasuları ve ekonomik bölge ile ilgili bölümleri) bölümlerinde belirlenen genel kurallar, kapalı ve yarı kapalı denizlerde hakkaniyete uygun bir şekilde uygulanacaktır. Kapalı ve yarı kapalı denizlere kıyısı olan devletler, bu maddenin amaçları bakımından bölgelerine uygun uygulama şekli ve yöntemini belirlemek amacıyla kendi aralarında istişarelerde bulunabilirler.", Üçüncü Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Konferansı Resmi Kayıtları, Cilt III (Konferans Belgeleri, Birinci ve İkinci Oturumlar), A/CONF.62/C.2/L.56 <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_los/docs/english/vol_3/a_conf62_c2_l56.pdf#xml=https://legal.un.org/dtSearch/dtisapi6.dll?cmd=getpdfhits&DocId=76&Index=D%3a%5csites%5clegal%5cdiplomaticconferences%5cdtSearch%5cIndexes%5clawofthesea%2d1982%2dEnglish%2dvol3&HitCount=3&hits=1e+5a+cc+&.pdf>, Erişim tarihi 18 Temmuz 2022, 230; BM Deniz Hukuku Konferansı, C.3, Birinci Komite (Karasuları ve Bitişik Bölge), A/CONF.13/C.1/SR.11-15, 41, <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1958_los/docs/english/vol_3/sr_11_15.pdf> erişim tarihi 10 Temmuz 2022. Ek olarak Türkiye, Üçüncü UNCLOS Toplantıları sırasında, kara sularının genişliği için alternatif yazım önerdi: Türkiye: karasuları hakkında taslak madde: karasularının genişliği, küresel veya bölgesel kriterler, açık denizler ve okyanuslar, yarı kapalı denizler ve kapalı denizler, <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_los/docs/english/vol_5/a_conf62_c2_l90.pdf> erişim tarihi 13.08.2022; Türkiye: karasularının sınırlarının belirlenmesine ilişkin taslak madde; ilgili çeşitli yönler, <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_los/docs/english/vol_3/a_conf62_c2_l9.pdf#xml=https://legal.un.org/dtSearch/dtisapi6.dll?cmd=getpdfhits&DocId=108&Index=D%3a%5csites%5clegal%5cdiplomaticconferences%5cdtSearch%5cIndexes%5clawofthesea%2d1982%2dEnglish%2dvol3&HitCount=3&hits=1e+5e+10d+&.pdf>. Erişim tarihi 11 Haziran 2022, 188.

⁷ Nasih Sarp Ergüven, 'Neden ve Neresi Mavi Vatan?', Necdet Ünüvar (der.), Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü içinde, Doğu Akdeniz Sempozyumu (Ankara 2021) 186.

durumda Türkiye'ye UNCLOS'a taraf olmamaktan başka bir seçenek kalmamıştır. Türkiye'nin bu üç hükme çekince koyma hakkı olsaydı UNCLOS'un 317 maddesi katlanılabilir olabilirdi. Aslında Türkiye, UNCLOS'un kararlı bir muhalifi olarak hükümlerinin çoğunu kendi uluslararası teamül hukukunun bir parçası olarak ele almakta, özellikle deniz doğal çevresinin ve balıkçılık kaynaklarının korunması ile bölgesi ve açık denizlerin yasal rejimi ile ilgili olarak kendi yetki alanında tam olarak uygulamakta ya da mevzuatına yansıtmaktadır.

1945 tarihli Uluslararası Adalet Divanı Tüzüğü'nün⁸ 38. Maddesi'ne ve 1969 tarihli Viyana Antlaşmalar Hukuku Sözleşmesi'nin⁹ 26. Maddesi'ne göre herhangi bir sözleşme yalnızca sözleşmeyi imzalayan devletleri bağlayabilir. Yine, çok iyi bilinen *Pacta Sunt Servanda* ve sözleşmenin şahsiliği ilkelerine göre herhangi bir sözleşmeye taraf olmayan üçüncü devletler, açık rızaları olmaksızın sözleşmeyle yükümlü tutulamazlar.¹⁰ Uzun süredir yürürlükteki sözleşmelerin hükümleri, ısrarla itiraz edilmedikçe uluslararası teamül hukukunun bir parçası olarak devlet olmayan taraflara uygulanabilmektedir.¹¹ Sonuç olarak UNCLOS'un 3, 33 ve 121. Maddeleri, sözleşmeye taraf olmayan bir devlet ve UNCLOS'un bu üç hükmünün ısrarlı bir muhalifi olarak Türkiye'ye yüklenemez.

III. ÇÖZÜM SÜRECİNDE KULLANILACAK ARAÇLARA DAİR UYUŞMAZLIK

A. İYİ NİYETLİ İŞ BİRLİĞİNE İSTEKSİZLİK

Ege Denizi'ne ve Doğu Akdeniz'e kıyıdaşlar arasındaki üçüncü uyuşmazlık ise çözümde kullanılacak araçlar konusundadır. Barışın sağlanabilmesi için herhangi bir anlaşmazlığın anlaşma ya da mahkeme

⁸ 1945 tarihli Uluslararası Adalet Divanı Tüzüğü, <<https://www.icj-cij.org/en/statute>> Erişim tarihi 01 Ağustos 2022.

⁹ 1969 Viyana Antlaşmalar Hukuku Sözleşmesi, kabul tarihi 23 Mayıs 1969, yürürlüğe giriş tarihi 27 Ocak 1980, 1155 UNTS 331.

¹⁰ Myron H. Nordquist (der), *United Nations Convention on the Law of the Sea 1982 A Commentary vol V* (Martinus Nijhoff Publishers 1995), 152.

¹¹ James A. Green, *The Persistent Objector Rule in International Law* (Oxford University Press 2016), 124.

kararlarıyla çözümünde ilgili devletler¹² arasında iyi niyet çerçevesinde bir iş birliğine ihtiyaç vardır. İlgili devletler, 1945 tarihli Birleşmiş Milletler Antlaşması'nın 1. Maddesi ve UNCLOS'un 123. Maddesi uyarınca, özellikle Doğu Akdeniz veya Ege Denizi gibi yarı kapalı denizler ile ilgili ihtilaflarını çözmek için birbirleriyle iş birliği yapmak konusunda uluslararası hukuka karşı yükümlüdür.¹³ Ancak söz konusu bölgelerde bu yükümlülüğün gerektiği gibi ve layığıyla yerine getirilip getirilmediği şimdilik tartışmalıdır.

Güvenlik Konseyi, 25 Ağustos 1976'da 395 (1976) sayılı kararında, Türkiye ve Yunanistan'ı "anlaşmazlıkları konusunda doğrudan müzakereler sürdürmeye" çağırarak ve onlardan "bu (müzakerelerin) karşılıklı olarak kabul edilebilir çözümlerle sonuçlanmasını sağlamak için ellerinden gelen her şeyi yapmalarını" talep etmiştir.¹⁴ Bunun uyarınca kıta sahanlığının sınırlarının belirlenmesi konusunda bir anlaşmaya varmak amacıyla müzakerelere ihtiyaç duyan devletler arasında 1976 tarihli Bern Anlaşması imzalanmıştır.¹⁵ Türkiye Cumhurbaşkanı ayrıca Ege Denizi ve Doğu Akdeniz'e kıyısı olan devletleri masaya oturmaya ve kaygılarını tartışmaya davet ettiğini de defalarca dile getirmiştir.¹⁶ Bununla birlikte, muhtemelen siyasi nedenlerden dolayı bölgede Libya dışında hiçbir devlet bu çağrıya ilgi göstermemiştir. Mevcut siyasi durum ne

¹² Uluslararası Adalet Divanı, Kuzey Denizi Kıta Sahanlığı hakkındaki kararında, devletlerin bir anlaşmaya varmak için müzakere etmek zorunda olduklarını açıkça belirtmiştir, Kuzey Denizi Kıta Sahanlığı Davaları (Almanya Federal Cumhuriyeti/Danimarka; Almanya Federal Cumhuriyeti/Hollanda), 20 Şubat 1969 tarihli karar, UAD Raporları 1969, (Kuzey Denizi Kıta Sahanlığı Davaları), para. 85a, 86, <<https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/52/052-19690220-JUD-01-00-EN.pdf>> erişim tarihi 04 Temmuz 2022.

¹³ Birleşmiş Milletler Antlaşması (24 Ekim 1945) 1 UNTS XVI, bkz: <<https://treaties.un.org/doc/publication/ctc/uncharter.pdf>> Erişim tarihi 15 Ağustos 2022.

¹⁴ Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı 395 (1976) (kabul tarihi 25 Ağustos 1976), <<https://digital.library.un.org/record/93723>> Erişim tarihi 04 Ağustos 2022 16.

¹⁵ Bern Anlaşması'nın tam metni için bkz. Deniz Bölükbaşı, *Türkiye and Greece the Aegean Disputes: A Unique Case in International Law* (Cavendish Publishing 2004) 285.

¹⁶ Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın 75. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Sırasında Konuşması, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Resmi Kayıtları Yetmiş Beşinci Oturum, 4. Genel Kurul Toplantısı, Ek III, Belge No: A/75/PV.4, <<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N20/244/56/PDF/N2024456.pdf?OpenElement>> Erişim tarihi 01 Ağustos 2022, 18.

olursa olsun ortak bir çözüme ulaşmak için kara sularının sınırlarının belirlenmesi konusunda fikir alışverişinde bulunmak yanlış değildir.

Örneğin Türkiye ve Yunanistan 2012'den 2021'e kadar altmış üç ikili görüşme gerçekleştirmiştir.¹⁷ Ancak bu görüşmelerden hiçbir sonuç elde edilmemiştir. Her devlette bulunan yüksek kamuoyu gerilimi nedeniyle çok hassas olan hâkimiyet ve ulusal egemenlik konularında oydaşmaya varmak oldukça güçtür. Devletler arasında, sadece uyuşmazlıklarının mahkemeye havale edilmesi için dahi, yakın gelecekte bir anlaşma söz konusu olması mümkün değildir. Müzakereler yoluyla barışın elde edilebilmesi için uyuşmazlığın çözümüne yönelik başka bir yöntem bulunmalıdır.

Herhangi bir hakkın kullanılması veya yükümlülüğün yerine getirilmesi, UNCLOS'un 300. Maddesi'nde açık bir şekilde ifade edildiği üzere iyi niyetle yerine getirilmelidir. Ne yazık ki Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin (GKRY) Türkiye'yi bölgeden izole etme amaçlı tek taraflı eylemlerinin iyi niyet kapsamında görülmesi mümkün değildir.¹⁸

AB ile birlikte Yunanistan ve GKRY sınır iddialarını örtük biçimde, 2003 yılında İspanyol Seville Üniversitesi tarafından sözde Akdeniz çevresinin korunması için Avrupa Komisyonu için yaptığı çalışmanın bir sonucu olarak çizilen haritaya dayandırmışlardır.¹⁹

¹⁷ Ankara'da yapılan Türkiye-Yunanistan İstişari Müzakerelerinin 63. Turu, <<https://www.aa.com.tr/en/politics/63-rd-round-of-turkiye-greece-consultative-talks-held-in-ankara/2384692>> Erişim tarihi 02 Ağustos 2022.

¹⁸ Türkiye Birleşmiş Milletler Daimi Temsilcisi'nin Genel Sekreter'e hitaben 19 Mayıs 2022 tarihli mektubu, 20 Mayıs 2022, <<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N22/355/63/PDF/N2235563.pdf?OpenElement>> Erişim tarihi 02 Ağustos 2022.

¹⁹ De Vivero, Juan Luis Suárez ve Juan Carlos Rodríguez Mateos, 'Maritime Europe and EU Enlargement: A Geopolitical Perspective' [2006] 30 Marine Policy 167, 170.

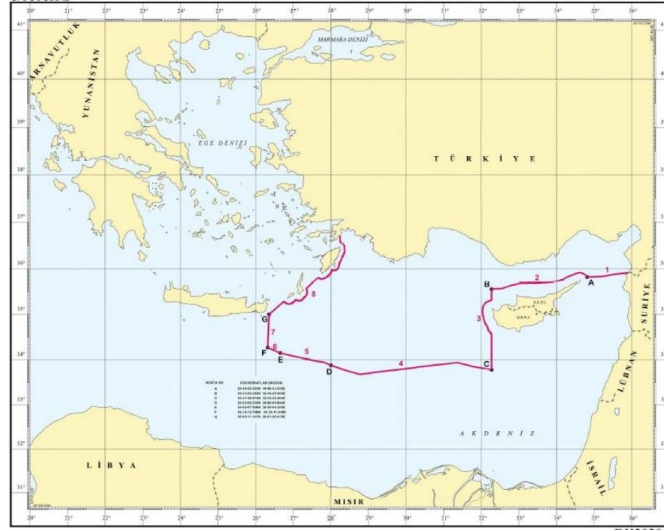
Bölgedeki en geniş kıyı şeridinde sahip olan Türkiye, Türkiye'nin güney kıyısına yaklaşık 2 km, Yunanistan ana karasına ise neredeyse 600 km uzaklıkta olan 10 km² yüz ölçümündeki Meis (Castellorizo) Adası nedeniyle Yunanistan'a devasa bir deniz yetki alanı sağlayan bu harita sonucunda, kendisini Doğu Akdeniz'den izole edilmiş gibi hissetmiştir. Bu haritada belirtilen senaryoya göre Türkiye açık denizlere ulaşmak için tüm olanakları kaybetmektedir ve sucul kaynaklar hakkında hiçbir söz hakkı kalmamaktadır.

Türkiye, böylesi kötü niyetli bir eyleme yanıt vermek amacıyla 13 Kasım 2019'da Doğu Akdeniz'deki kıta sahanlığının dış sınırlarını belirlemek için BM Genel Sekreterine konsolide bir coğrafi koordinat listesi sunmuştur.²⁰ Ardından Türkiye, 18 Mart 2020'de Doğu Akdeniz'deki kıta sahanlığının dış sınırlarını şimdiye kadar çizdiği şekliyle gösteren bir haritayı bir kez daha BM'ye sunmuştur.²¹ Aşağıdaki harita Türkiye'nin resmî pozisyonunu göstermektedir.²²

²⁰ Türkiye Birleşmiş Milletler Daimi Temsilcisi'nin Genel Sekreter'e hitaben 13 Kasım 2019 tarihli mektubu, <<https://digitallibrary.un.org/record/3836918>> Erişim tarihi 20 Temmuz 2022.

²¹ Türkiye Birleşmiş Milletler Daimi Temsilcisi'nin Genel Sekreter'e hitaben 18 Mart 2020 tarihli mektubu, BM. Dok. A/74/757 <<http://undocs.org/en/a/74/757>> Erişim tarihi 05 Temmuz 2022.

²² A.g.e.

Mütekabil bir yanıt sadece Türk hükümetinden değil, Mavi Vatan Haritası'nı Mavi Vatan doktrini altında tanıtan Türk akademik çevrelerinden de gelmiştir.²³

Aslında her devletin deniz egemenliği ve egemenlik hakları alanlarının yanı sıra, uluslararası deniz hukuku çerçevesinde bir ölçüde

²³ Türkiye'nin Mavi Vatan doktrininin kapsamı hakkında daha ayrıntılı bilgi için bkz. Hakan Karan ve Berilşah Kocabıyık, 'Neden ve Neresi Mavi Vatan?', Necdet Ünüvar (der.), *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü içinde, Doğu Akdeniz Sempozyumu* (Ankara 2021) 3.

yargı yetkisine sahip olduğu alanları kapsayan kendi mavi vatani bulunmaktadır. Gerçekten de devletler açık denizde ya da bölgede hatta diğer devletlerin deniz yargı yetkisi alanlarında bile hukuken yargı yetkisine sahip olabilmektedir.²⁴ Dolayısıyla mavi vatanın kapsamı sadece devletlerin kıyılarını çevreleyen denizlerle sınırlandırılmaz. Millî gemiler dahi hangi deniz alanında seyredelerse etsinler ait oldukları ülkenin yargı yetkisi altında olabilirler.

Deniz sınırı uyuşmazlıkları, ilgili devletler arasında yapılan müzakerelerden sonra anlaşma ya da mahkeme kararı ile çözülebilmektedir. Egemenlik konusunun doğası gereği yüksek kamuoyu gerilimi yaratması nedeniyle deniz yargı yetki alanının sınırlarının belirlenmesinde, hatta bu konunun mahkemeye taşınması konusunda bir anlaşmaya varılmasının dahi devletler için kolay bir iş olmadığını söylemeye bile gerek yoktur.

Türkiye ile Yunanistan arasındaki 1976 Bern Anlaşması'nın yanı sıra, UNCLOS'un 74 ve 83. Maddelerinde de ifade edildiği gibi ihtilaflı devletlerin uyuşmazlıklarının nihai çözümünü tek taraflı eylemlerle tehlikeye atmamaları veya engellememeleri konusunda başka bir uluslararası yükümlülükleri daha bulunmaktadır.²⁵

Ne var ki Doğu Akdeniz'de sınırların belirlenmesi konusundaki uyuşmazlıkta 2001 yılından itibaren²⁶ GKRY'nin tek taraflı eylemleri

²⁴ A.g.e. 24.

²⁵ Bern Anlaşması Madde 6, Bölükbaşı (n17) 286.

²⁶ Bu türden tek taraflı eylem örnekleri kronolojik olarak aşağıdaki gibi sıralanabilir:

1. 17 Şubat 2003'te GKRY ve Mısır, Münhasır Ekonomik Bölge sınırlarını belirleyen bir anlaşma imzalamıştır;
2. 02 Nisan 2004'te Münhasır Ekonomik Bölge İlanına Dair Kanun'un GKRY tarafından kabulü;
3. 17 Ocak 2007'te GKRY ve Lübnan arasında (henüz yürürlüğe girmeyen) Münhasır Ekonomik Bölge Sınırları Belirleme anlaşmasının imzalanması;
4. 26 Ocak 2007'de GKRY tarafından beşi Türkiye kıta sahanlığı içinde olmak üzere 13 ruhsatlı petrol arama sahasının ilan edilmesi, 15 Şubat 2007'de bu sahalardan 11'i için uluslararası ihalelerin başlatılması ve ardından 2012 ve 2016'da ihalelerin gerçekleştirilmesi;
5. 26 Ocak 2007'de Hidrokarbon Kaynaklarının Aranması, Araştırılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmelik'in GKRY tarafından kabulü;

nedeniyle gelişmeler çoktan başlamıştı. Türkiye meseleye yalnızca Türkiye adına değil, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin (KKTC) Türk vatandaşları adına da müşterek olarak yaklaşmaktadır.²⁷

6. 27 Ocak 2007'de Hidrokarbon Kaynaklarının Aranması, Araştırılması ve Çıkarılması Hakkında Yönetmelik'in GKRY tarafından kabulü;
7. 13 Mart 2009'de Hidrokarbon Kaynaklarının Aranması, Araştırılması ve Çıkarılması Hakkında Yönetmelik'in GKRY tarafından kabulü;
8. 17 Aralık 2010'da GKRY ve İsrail arasında Münhasır Ekonomik Bölge Sınırları Belirleme Anlaşması'nın imzalanması;
9. Sevilla Üniversitesi'nden Juan Luis Suarez de Vivero ve Juan Carlos Rodrgez Mateos'un bir makalesinin parçası olarak Avrupa Birliği'nin deniz alanlarını gösteren "Seville Haritası" adlı haritanın yayımlanması;
10. 2011 itibarıyla GKRY tarafından sismik test ve deniz sondajı başlatılması;
11. 06 Ağustos 2020'de Yunanistan ve Mısır arasında Münhasır Ekonomik Bölge Sınırları Belirleme anlaşmasının imzalanması; Hakan Karan ve Kübra Var Türk, 'Kötü Komşular Denizci Devlet Yapar: Doğu Akdeniz Ekseninde Devletlerin Uluslararası Deniz Hukukundan Doğan Yükümlülükleri' (2021) 4 DEHUKAMDER 322, 329.
- ²⁷ 1960 tarihli Kıbrıs Garantörlük Anlaşması'na göre Türkiye'nin adadaki Kıbrıslı Türklerin çıkarlarını koruma hakkı bulunmaktadır, Garantörlük Anlaşması, imza tarihi 16 Ağustos 1960 <https://peacemaker.un.org/sites/peacemaker.un.org/files/CY%20GR%20TR_600816_Treaty%20of%20Guarantee.pdf> Erişim tarihi 16 Ağustos 2022. Bu bağlamda Türkiye aşağıdaki önlemleri almıştır:
 1. 21 Eylül 2011'de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) ile Kıta Sahaneliği Sınırlarının Belirlenmesi Anlaşması'nın imzalanması;
 2. Kıbrıs kıta sahanlığının KKTC tarafından 7 bloka ayrılması ve TPAO'ya burada deniz arama lisansı çıkarılması;
 3. Türkiye tarafından, GKRY'nin 1, 4, 5, 6 ve 7. blokları dâhil olmak üzere, kıta sahanlığı içinde TPAO'ya deniz arama lisansı çıkarılması;
 4. Türk Deniz Kuvvetleri tarafından gerçekleştirilen koruyucu askeri eylemler;
 5. 2013'te Barbaros Hayrettin Paşa Sismik Araştırma Gemisi'nin TPAO envanterine kaydı;
 6. Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'nın 15/07/2014 tarihli ve 21252218-460.00-2014/6697758 sayılı yazılı tavsiyesi ve 2014/679851 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile 07/01/2015 tarihinde Ankara Üniversitesi Deniz Hukuku Ulusal Araştırma Merkezi kurulması ve 07/10/2020 tarih ve 2020.STB/K4 sayılı Araştırma Altyapıları Komisyonu Kararı ve 6550 Sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında DEHUKAM'a yeterlilik belgesi verilmesi;
 7. 2013'de Fatih Sondaj Gemisi'nin TPAO envanterine kaydı;
 8. 2017'de MTA Oruç Reis Sismik Araştırma Gemisi'nin faaliyetlerinin başlatılması; Hakan Karan ve Kübra Var Türk, "Kötü Komşular Denizci Devlet Yapar: Doğu Akdeniz Ekseninde Devletlerin Uluslararası Deniz Hukukundan Doğan Yükümlülükleri" (2021) 4 DEHUKAMDER 322, 330.
 9. 2018'de Yavuz Sondaj Gemisi'nin TPAO envanterine kaydı;
 10. 27 Şubat 2019'da Türk Deniz Kuvvetlerinin Mavi Vatan 2019 Askeri Tatbikatının yapılması;
 11. 27 Kasım 2019'da Türkiye ile Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti arasında "Akdeniz'de Deniz Yetkisinin Sınırlarının Belirlenmesine İlişkin Mutabakat Zaptı"nın imzalanması;

GKRY, Türkiye tarafından tanınmadan ve/veya KKTC'nin temsili olmaksızın tüm Kıbrıs adalarının deniz alanlarının sınırlarının belirlenmesinde başaktör gibi hareket edemez. Kıbrıs sorunda herhangi bir çözüme ulaşılmadan sınırların belirlenmesi gerçek anlamda sağlanamaz. Kıbrıs sorunu, Doğu Akdeniz'deki deniz alanlarının sınırlarının belirlenmesinin önünde büyük bir engeldir.

B. SINIRLARIN BELİRLENMESİ İÇİN HAKKANİYETLİ ETKENLERİN SAPTANMASINDA UYUŞMAZLIK

Deniz alanlarının sınırlarının belirlenmesinde hangi faktörlerin kullanılacağı da tartışmalıdır. Herhangi bir sınır belirlenmesi, her hâlükârda UNCLOS'un 15, 74 ve 83. Maddelerinde ifade edildiği gibi adil çözümlere ulaşmak için olmalıdır. Bu nedenle, sınır belirlenmesi için kullanılan etkenler hakkaniyetli olmalıdır. Yunanistan, hakkaniyetten ziyade sadece eşitliğe atıfta bulunmakta ve "Tüm hayvanlar eşittir, domuzlar daha eşittir."²⁸ dercesine meselenin hakkaniyet gerektiren diğer yönlerine²⁹ atıfta bulunmadan medyan sınır çizgisi ilkesini uygulamaktadır. Tek hakkaniyetli çözüm kaynağı eşitlik değildir.³⁰ Medyan sınır çizgisi hakkaniyetli bir çözüme ulaşmanın etkenlerinden yalnızca biridir.³¹

12. 2020'de Kanuni Sondaj Gemisi'nin TPAO envanterine kaydı;

13. İstanbul sınıfı ilk fırkateyn olan TCG İstanbul'un 23/01/2021'de denize indirilmesi ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığı envanterine 2021 yılında alınması planlanan çok amaçlı amfibi hücum gemisi TCG Anadolu'nun inşasına başlanması;

14. Türk Deniz Kuvvetleri Seyir, Hidrografi ve Oşinografi Dairesi Başkanlığı tarafından stratejik konumlarda araştırma ve askeri tatbikatların yapılması amacıyla NAVTEX ilanı;

15. 2020'de Abdülhamid Han Sondaj Gemisi'nin TPAO envanterine kaydı;

²⁸ George Orwell, *Animal Farm* (Longman 2000) 114.

²⁹ Yunanistan Birleşmiş Milletler Daimi Temsilciliği Geçici Maslahatgüzaran'ının Genel Sekreter'e hitaben 25 Nisan 2019 tarihli mektubu, <<https://digitallibrary.un.org/record/3802119>> Erişim tarihi 14 Temmuz 2022; Yunanistan Birleşmiş Milletler Daimi Temsilcisi'nin Genel Sekreter'e hitaben 19 Şubat 2020 tarihli mektubu <<https://digitallibrary.un.org/record/3853067>> Erişim tarihi 14 Temmuz 2022; Kent W. Patterson, 'The Crescent and the Cross: Defining the Maritime Boundaries of Türkiye and Greece in the Aegean Sea' (2018) 17 Loy Mar LJ 139, 156.

³⁰ L.D.M. Nelson, 'The Roles of Equity in the Delimitation of Maritime Boundaries' (1990) 84 the American Journal of International Law 837, 858.

³¹ Kuzey Denizi Kıta Sahanlığı Davaları (Almanya Federal Cumhuriyeti/Danimarka; Almanya Federal Cumhuriyeti/Hollanda), 20 Şubat 1969 tarihli Karar, UAD Raporları 3, (Kuzey Denizi Kıta Sahanlığı Davaları), <<https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/52/052->

Aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere Uluslararası Adalet Divanı tarafından üç adım izlenmiştir.³² Önce eşit mesafe dikkate alınır, ardından ilgili etkenler dikkate alınır, son olarak da orantılılık göz önüne alınır.

COĞRAFİ ETKENLER	COĞRAFİ OLMAYAN ETKENLER
BÖLGESEL COĞRAFYA (bölgenin genel özellikleri ve özel nitelikleri, kapalı ve yarı kapalı denizler, okyanuslar vb.) MALİYETLERİN BELİRLENMESİ TABAN PUANLAR (bitişiklik ve tezatlık, yön, karşılaştırmalı genişlikler, içbükey ya da dışbükey şekil vb.) ADA VE KAYALIKLARIN VARLIĞI (boyut ve konumları)	JEOLJİK VE JEOMORFOLOJİK ETKENLER EKONOMİK FAKTÖRLER SOSYOEKONOMİK VE DEMOGRAFİK ETKENLER GÜVENLİK ETKENLERİ TARİHSEL ETKENLER ÜÇÜNCÜ DEVLETLERİN VARLIĞI ORANTILILIK İHLAL ETMEME YAKINLIK

C. GEÇİCİ DÜZENLEMELERE DÂHİL OLMAKTA İSTEKSİZLİK

Hâkimiyet ve egemenlik meseleleri çok kolay çözülemeyeceği için başka çözüm yolları da aranmalıdır. Bu yöntemden UNCLOS'un 74 ve 83. Maddelerinde “*pratik nitelikteki geçici düzenlemeler*” olarak zaten bahsedilmiştir. Buna göre, uyuşmazlık yaşayan devletler bu türden düzenlemelere gitmek için her türlü çabayı göstermekle yükümlüdürler.³³ Pratik nitelikteki en iyi çaba, ihtilafli alanın nihai

19690220-JUD-01-00EN.pdf> erişim tarihi 05 Temmuz 2022, para.83; Kıta Sahaneliğine İlişkin Dava (Libya/Malta), 24 Şubat 1982 tarihli Karar, UAD Raporları 3, <<https://www.icj-cij.org/en/case/68>> Erişim tarihi 14 Temmuz 2022, para.43; A. O. Adede, ‘Toward the Formulation of the Rule of Delimitation of Sea Boundaries between States with Adjacent or Opposite Coasts’ (1979) 19 Virginia Journal of International Law 207, 211.

³² Yoshifumi Tanaka, Predictability and Flexibility in the Law of Maritime Delimitation (Hart Publishing, 2006) 78.

³³ Natalie Klein, ‘Provisional Measures and Provisional Arrangements’, Alex G. Oude Elferink, Tore Henriksen ve Busch, Signe Veierud Bush (der.), *Maritime Boundary Delimitation: The Case Law: Is It Consistent and Predictable?* (Cambridge 2018), 118.

çözümüne kadar geçici olarak ortaklaşa geliştirilmesi veya yönetimi olabilir.³⁴ Böyle bir düzenleme kalıcı da olabilir.³⁵

Sınır belirleme gibi egemenlik meseleleri üzerinde tartışmak yerine, devletlerin masaya oturmaları ve ihtilaflı alanların ortaklaşa korunması veya buralardaki doğal kaynakların ortaklaşa keşfi ve işletilmesi yoluyla ihtilaflı alanı birlikte geliştirmeye ve yönetmeye başlamaları teşvik edilir.³⁶ Ege Denizi ve Doğu Akdeniz'e kıyısı bulunan İsrail dışındaki tüm devletler gelişmekte olan ülkelerdir. Dolayısıyla tümünün bölgedeki kaynaklara acilen ihtiyacı bulunmaktadır. Alanın işletimi olmaksızın devletlerin hiçbirini nihai dağıtımına karar veremez. Anlaşmazlık, çoğunlukla kıyıdaşlara ekonomik kaynaklar üzerinde ekonomik haklar tanıyan kıta sahanlıkları ve münhasır ekonomik bölge(ler) gibi deniz yargı yetki alanlarının sınırlarının belirlenmesi hakkında olabilir. Keşif yapılmadan, bölgede ekonomik kaynak bulunmadan herhangi bir anlaşmazlık için bir sebep olmayacaktır. Alan yine insan, çevre ve balıkçılık açısından korunmalı ve her türlü yasa dışı faaliyete karşı güvence altına alınmalıdır. Bu türden düzenlemeler olmaksızın ihtilaflı bölgelerde koruma ve emniyet sağlanamayacaktır. Son olarak ekonomik kaynakların şu anda bazı anlamları olabilir ancak bunlar gelecekte önemini kaybedebilir. Örneğin kömür geçmişte en çok tercih edilen enerji kaynağıydı ama günümüzde böyle değildir. Aynı durum, 30 yıl sonra kullanılmayabilecek olan petrol ve gaz kaynakları için de geçerlidir.³⁷ Bu nedenle bu kaynaklar önce keşfedilmeli, daha sonra ortak geliştirme anlaşmaları ile herhangi bir gecikme olmaksızın kullanılmalıdır.

Türkiye, Ege Denizi ile Doğu Akdeniz'in ortak kalkınması ve yönetimi için pek çok teklifte bulunmuş ancak Yunanistan ve bölgedeki

³⁴ Jon M. Van Dyke, 'An Analysis of the Aegean Disputes under International Law' (2005) 36 Ocean Dev & Int'l L 63, 101.

³⁵ Klein (n35), 118.

³⁶ Stephen Fietta and Robin Cleverly, *A Practitioner's Guide to Maritime Boundary Delimitation* (Oxford University Press 2016) 118.

³⁷ "New global alliance will seek a managed phase-out of oil and gas production to align with Paris Agreement goals", <<https://beyondoilandgasalliance.com/wp-content/uploads/2021/11/11-10-21-BOGA-Press-Release.pdf>> Erişim tarihi 10 Temmuz 2022.

diğer devletler bu tekliflere henüz yanıt vermemiştir.³⁸ Yine akademik temelde, Ankara Üniversitesi Ulusal Deniz ve Deniz Hukuku Merkezi (DEHUKAM) ortak yönetim yönteminin ihtilaflı denizlerde, özellikle Ege Denizi ve Doğu Akdeniz’de uygulanabilirliğini analiz edecek şekilde Japon tecrübesini bir araya getirmek amacıyla Japon meslektaşları ile birlikte 2021 yılında “Japonya ve Türkiye Perspektifinden Sınırları İhtilaflı Deniz Alanlarında Deniz Kaynaklarının Ortak Yönetim Anlaşmalarının ve Muhtemel Uygulamalarının Araştırılması” başlıklı üç yıllık bir proje yürütmeye başlamıştır.³⁹

D. ULUSAL YETKİ ALTINDAKİ DENİZ ALANLARININ SINIRLARININ BELİRLENMESİNDE ADALARIN ROLÜ İLE İLGİLİ UYUŞMAZLIK

1. Adaların Tanımında Uyuşmazlık

Ülkelerin yargı yetkisi içindeki deniz alanlarının sınırlarının belirlenmesinde adaların rolü ne olacak? UNCLOS’un 121. Maddesi’nde ifade edilen ada tanımına dair bir uyumsuzluk bulunmaktadır.⁴⁰ Türkiye’nin bakış açısına göre coğrafi anlamdaki adalar her zaman hukuki anlamda ada teşkil etmez. Adalar, ancak insan yerleşimini veya kendi ekonomik yaşamını sürdürdüğü takdirde hukuki olarak bir ada olarak yorumlanabilir.⁴¹ Kayalıklar ve adacıklar gibi coğrafi oluşumlar, gelgitin yüksek zamanında su üzerinde kalsalar bile bu koşulları taşımadan ada olarak değerlendirilmezler.⁴² Bu ilke, UNCLOS’un 1982’de kabul edilmesinden önceki uluslararası teamül hukukunu temsil etmektedir ve Türkiye, her zaman suyun üstünde

³⁸ Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın 75. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu’ndaki Konuşması (n 18) 18;

³⁹ Projects, <<http://www.dehukam.org/en/projeler/>> Erişim tarihi 20 Temmuz 2022.

⁴⁰ “121. maddede adalar ve uluslararası deniz hukuku açısından üç kritik boyut belirlenmiştir. Birincisi, neye ada dendiğidir. İkincisi, bir adanın sahip olduğu denizcilik haklarının açıklığa kavuşmasıdır. Üçüncüsü de ada ile kayalık arasındaki ayırmadır”, Donald Rothwell, *Islands and International Law* (Bloomsbury Collections 2022) 11.

⁴¹ Rothwell, (n41) 214.

⁴² UNCLOS Md.121/3.

kalsalar da ada tanımının bu coğrafi oluşumlara genişletilmesine her zaman ve ısrarlı olarak itiraz etmiştir.⁴³ Ancak belirtmek gerekir ki Türkiye'nin itirazı, hakkaniyetli çözümü etkileyen adaların çokluğu nedeniyle sadece özel nitelikteki denizlere yöneliktir.⁴⁴

2. Ana kara Ülkelerine Ait Adalarının Deniz Yargı Yetkisi Alanlarına Hak Kazanmasına Dair Uyuşmazlık

UNCLOS'un 121. Maddesi, ana kara ülkelerine ait adalara karasularının yanı sıra kıta sahanlıkları ve münhasır ekonomik bölge(ler) hakkı da vermektedir. Bu, 1982'de UNCLOS'un kabul edilmesinden hemen sonra geçerlilik kazanan yeni bir nosyondur. Kıyaslandığı zaman, Türkiye'nin yaklaşımı 1982'den önce var olan ve ana kara ülkelerinin adalarına sadece kara suları veren uluslararası teamül hukukuna dayanmaktadır. Aslında 1982 öncesinde herhangi bir münhasır ekonomik bölge bulunmamaktaydı.

Türkiye, UNCLOS'un tüm adalara deniz yargı yetki alanı hakkı veren 121. Maddesi'ndeki yeni yaklaşıma başından beri itiraz etmektedir.⁴⁵ Her durumda, Türkiye'nin pozisyonunun ada devletleri

⁴³ Üçüncü Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Konferansı, Doküman A/CONF.62/C.2/L.55 Türkiye: adalar rejimine ilişkin taslak maddeler, 84 <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_los/docs/english/vol_3/a_conf62_c_2_155.pdf> Erişim tarihi 22 Temmuz 2022.

⁴⁴ Türkiye kapalı ve yarı kapalı denizlerle ilgili bir madde önermiştir: "Bu Sözleşme'nin (karasuları ve ekonomik bölge ile ilgili) bölümlerinde belirlenen genel kurallar, kapalı ve yarı kapalı denizlerde hakkaniyete uygun bir şekilde uygulanacaktır. Kapalı ve yarı kapalı denizlere kıyısı olan devletler, bu maddenin amaçları bakımından bölgelerine uygun uygulama şekli ve yöntemini belirlemek amacıyla kendi aralarında istişarelerde bulunabilirler." Üçüncü Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Konferansı Resmi Kayıtları, Cilt III (Konferans Belgeleri, Birinci ve İkinci Oturumlar), A/CONF.62/C.2/L.56 https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_los/docs/english/vol_3/a_conf62_c2_156.pdf#xml=https://legal.un.org/dtSearch/dtisapi6.dll?cmd=getpdfhits&DocId=76&Index=D%3a%5csites%5clegal%5cdiplomaticconferences%5cdtSearch%5cIndexes%5clawofthesea%2d1982%2dEnglish%2dvol3&HitCount=3&hits=1e+5a+cc+&.pdf Erişim tarihi 18 Temmuz 2022, 230.

⁴⁵ "Başka bir devletin kıta sahanlığı ya da münhasır ekonomik bölgesi içinde yer alan ya da coğrafi konumları itibarıyla diğer devletlerin normal kıta sahanlığını ya da münhasır ekonomik bölgesini etkileyen adalar, kendi başlarına bir ekonomik bölge ya da kıta sahanlığı sahibi olamazlar." Üçüncü Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Konferansı, Doküman A/CONF.62/C.2/L.55 Türkiye: Adalar rejimine ilişkin taslak maddeler, 84

için değil yalnızca eşitliği etkileyen çok sayıda ada barındıran özel nitelikteki denizler ve ana karadaki devletlere ait adalar için olduğu belirtilmelidir.

3. Adalar, Adacıklar ve Kayalıklar Üzerinde Deniz Alanlarının Sınırlarının Belirlenmesini Etkileyen Biçimde Egemenliğe Dair Uyuşmazlık

Ege Denizi'ndeki adalar üzerinde egemenliğe dair bir uyuşmazlık bulunmaktadır.⁴⁶ 1996'da Türkiye ve Yunanistan arasında neredeyse savaşa neden olan Kardak Krizi yaşanmıştır.⁴⁷ Kriz, iki tarafın çabalarıyla dondurulmuştur. Adalar üzerinde egemenlik sorusuna yanıt vermeden sınırların belirlenmesi gerçekleştirilemez.

Benzer şekilde, adaların Türkiye'nin hukuka aykırı gördüğü militarizasyonunun etkisi konusunda da bir uyuşmazlık bulunmaktadır. Türkiye, böyle bir militarizasyonu 1923 Lozan Barış Antlaşması ve 1974 Paris Antlaşması'nda belirtilen adaları askerileştirmeme yükümlülüğünün temelden ihlali olarak görmektedir.⁴⁸

4. Adaların Deniz Yargı Yetkisi Alanlarının Sınırlarının Belirlenmesi Üzerindeki Etkilerine Dair Uyuşmazlık

Ulusal yargı yetkileri kapsamında deniz alanlarının sınırlarının belirlenmesinde adaların etkisi üzerine bir uyuşmazlık bulunmaktadır. Uluslararası mahkemeler, medyan sınır çizgisinin ters tarafındaki adaları, UNCLOS'un 74 ve 83. maddelerinde ifade edildiği gibi hakkaniyetli çözümleri engelleyen unsurlar olarak değerlendirmiştir.

<https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_lo/docs/english/vol_3/a_conf62_c2_l55.pdf> Erişim tarihi 22 Temmuz 2022.

⁴⁶ Islands, Islets and Rocks in the Aegean Which Were Not Ceded to Greece by International Treaties, <https://www.mfa.gov.tr/islands_islets-and-rocks-in-the-aegean-which-were-not-ceded-to-greece-by-international-treaties.en.mfa> Erişim tarihi 10 Temmuz 2022.

⁴⁷ Bölükbaşı (n17), 823.

⁴⁸ Türkiye Birleşmiş Milletler Daimi Temsilcisi'nin Genel Sekreter'e hitaben 13 Temmuz 2021 tarihli mektubu, <<https://digitallibrary.un.org/record/3932460>> Erişim tarihi 14 Temmuz 2022.

Dolayısıyla aşağıdaki tabloda gösterildiği gibi⁴⁹ medyan sınır çizgisinin ters tarafındaki adalara kıta sahanlığı ya da münhasır ekonomik bölge gibi herhangi bir deniz yargı yetkisi hakkını tamamen ya da kısmen vermeyen çok sayıda UAD kararı bulunmaktadır. Bu kararlar dikkate alındığında özellikle medyan sınır çizgisinin karşı tarafında bulunan Yunanistan'a ait adalar, deniz yargı yetkisi alanlarına sahip olmayabilir veya çok az sahip olabilir. Bu yaklaşım, Türkiye ana karası ile sınırın ters tarafındaki Yunanistan'a ait adalar arasındaki kara sularının sınırlarının belirlenmesi için de geçerlidir çünkü UNCLOS'un 14. Maddesi, sınırın ters tarafındaki adalar gibi özel niteliklere de atıfta bulunmaktadır.

⁴⁹ Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı ile Fransız Cumhuriyeti (BK/Fransa) Arasındaki Kıta Sahanlığının Sınırlarının Belirlenmesine İlişkin Dava, 30 Haziran 1977 tarihli Karar, <https://legal.un.org/riaa/cases/vol_XVIII/3-413.pdf> Erişim tarihi 10 Temmuz 2022, para. 97; Kıta Sahanlığına İlişkin Dava (Tunus/Libya), 24 Şubat 1982 tarihli Karar, UAD Raporları 18, <<https://www.icj-cij.org/en/case/63>> Erişim tarihi 04 Temmuz 2022, para. 109-110; Grönland ve Jan Mayen Arasındaki Bölgede Deniz Sınırlarının Belirlenmesi (Danimarka/Norveç), 14 Haziran 1993 tarihli Karar, UAD Raporları 38, <<https://www.icj-cij.org/en/case/78>> Erişim tarihi 04 Temmuz 2022; Kanada ve Fransa arasındaki deniz alanlarının sınırlarının belirlenmesine ilişkin dava (Kanada/Fransa), Tahkim Mahkemesi Kararı, 10 Haziran 1992, <https://legal.un.org/riaa/cases/vol_XXI/265-341.pdf> Erişim tarihi 14 Temmuz 2022; Eritre/Yemen (Hukuki Sürecin İkinci Aşamasında Tahkim Mahkemesi Kararı, II. Aşama: Deniz Sınırlarının Belirlenmesi, 17 Aralık 1999, <https://legal.un.org/riaa/cases/vol_XXII/335-410.pdf>, Erişim tarihi 14 Temmuz 2022, para.117; Katar ve Bahreyn (Katar / Bahreyn) Arasındaki Deniz Sınırlarının Belirlenmesi ve Bölgesel Sorunlar, 16 Mart 2001 tarihli Karar, UAD Raporları 40, <<https://www.icj-cij.org/en/case/87>> Erişim tarihi 14 Temmuz 2022; Karayip Denizi'nde (Nikaragua/Honduras) Nikaragua ve Honduras Arasındaki Toprak ve Deniz Uyuşmazlığı, 8 Ekim 2007 tarihli karar, UAD Raporları 659, <<https://www.icj-cij.org/en/case/120>> Erişim tarihi 14 Temmuz 2022; Karadeniz'de Deniz Sınırlarının Belirlenmesi (Romanya/Ukrayna), 3 Şubat 2009 tarihli Karar, UAD Raporları 61 <<https://www.icj-cij.org/en/case/132>> Erişim tarihi 17 Temmuz 2022; Toprak ve Deniz Uyuşmazlığı (Nikaragua/Kolombiya), 19 Kasım 2012 tarihli Karar, UAD Raporları 624, <<https://www.icj-cij.org/en/case/124>> Erişim tarihi 17 Temmuz 2022, para.139.

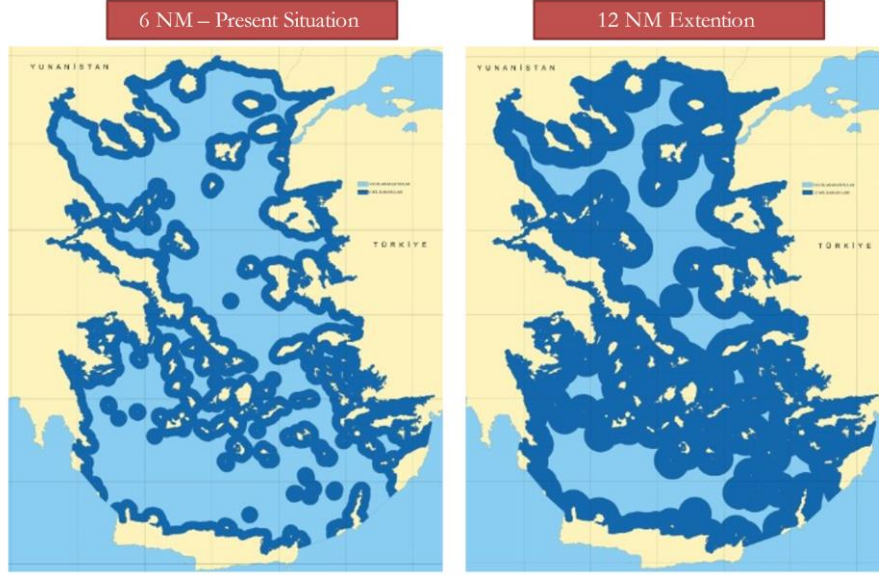
<u>MAHKEME KARARLARI</u> BİRLEŞİK KRALLIK / FRANSA 1977-78 TUNUS / LİBYA 1982 DANİMARKA / NORVEÇ 1993 KANADA / FRANSA 1992 YEMEN / ERİTRE 1999 KATAR / BAHREYN 2001 NİKARAGUA / HONDURAS 2007 ROMANYA / UKRAYNA 2009 NİKARAGUA / KOLOMBİYA 2012	<u>DEVLET UYGULAMALARI</u> İRAN / KATAR 1969 TUNUS / İTALYA 1971 KANADA / DANİMARKA 1973 PAPUA YENİ GİNE / AVUSTRALYA 1978 SSCB / İSVEÇ 1988
---	--

IV. KARA SULARIN GENİŞLİĞİNE DAİR UYUŞMAZLIK

Kara suların genişliğine dair yalnızca Ege Denizi'nde bir uyuşmazlık bulunmaktadır. Mevcut durumda kara suların genişliği 6 deniz milidir ancak Yunanistan, UNCLOS'un 3. Maddesi'ne göre bunu 12 deniz miline çıkarmak istemektedir. UNCLOS'a taraf olmayan Türkiye, yalnızca Yunanistan'a ait medyan sınır çizgisinin ters tarafında bulunan çok sayıda ada nedeniyle özel nitelikte olan Ege Denizi'nde bu türden bir genişlemeye ısrarlı şekilde itiraz etmiştir.⁵⁰ Aşağıdaki haritalardan da görüleceği üzere, bu genişleme ile açık denizler %50'den %20'ye düşürülecek, Yunanistan kara sularındaki %30 artışa karşılık Türkiye kara suları sadece %1 artırılabacaktır.⁵¹

⁵⁰ Konferans Dokümanları, Birinci ve İkinci Oturumlar, A/CONF.62/C.2/L.56 <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_los/docs/english/vol_3/a_conf62_c2_l56.pdf#xml=https://legal.un.org/dtSearch/dtisapi6.dll?cmd=getpdfhits&DocId=76&Index=D%3a%5csites%5clegal%5cdiplomaticconferences%5cdtSearch%5cIndexes%5clawofthesea%2d1982%2dEnglish%2dv03&HitCount=3&hits=1e+5a+cc+&.pdf>, Erişim tarihi 18 Temmuz 2022, 230.

⁵¹ <<https://www.mfa.gov.tr/background-note-on-aegean-dispute.en.mfa>>, Erişim tarihi 04 Haziran 2022.

SONUÇ

Devletler, uyuşmazlığın kapsamı belirlenmeden deniz alanlarının sınırlarının belirlenmesi konusunda bir anlaşmaya varamazlar ve bunun çözümü için herhangi bir mahkemeye başvuramazlar. Devletler, diğer devletlerle yaşamakta oldukları uyuşmazlıkları görmezden gelemazler. Bu açıdan deniz alanlarının sınırlarının belirlenmesine ilişkin tüm uyuşmazlıkların, çözüme kavuşturulması için aynı torbaya konulmaları gerekmektedir. Ege Denizi ve Doğu Akdeniz söz konusu olduğunda deniz sınırı sorunları kapsamındaki uyuşmazlıkla birlikte üç alt uyuşmazlık daha bulunmaktadır.

Birincisi, uyuşmazlığa dair başvurulacak yasalar üzerinedir. Başvurulacak yasalar belirlenmeksizin ne bir anlaşmaya varılabilir ne de bir karar alınabilir. Türkiye'nin taraf olmadığı ve ısrarlı bir şekilde itiraz ettiği UNCLOS başvurulacak yasa olabilir mi?

İkincisi, çözüm için uygulanacak yöntemdir. Türkiye dışındaki devletler, Ege Denizi veya Doğu Akdeniz'deki endişelerini müzakere etme konusunda isteksizdir ve iyi niyetle iş birliği yapma niyetinde değildirler. Bölgenin en geniş kıyı şeridinde sahip olan Türkiye'nin izolasyonu için özellikle Yunanistan ve GKRY bazı tek taraflı adımlar atmaktadır. Yine, deniz alanlarının sınırlarının belirlenmesi konusunda hakkaniyetli çözümün ne anlama geldiği hakkında da Yunanistan ve GKRY'nin anlayışları farklıdır. Medyan sınır çizgisinin ters tarafındaki adaların konumu gibi koşullar dikkate alındığında hakkaniyetli bir çözüm sadece eşitlik anlamına mı gelir yoksa adaletle mi ilişkilidir? Ayrıca adaların tanımı, adaların deniz egemenlik hakkı alanlarına sahip olması ve adaların militarizasyonunun etkileri hakkında başka sorular da bulunmaktadır.

Üçüncü uyuşmazlık, Ege Denizi'ndeki karasularının genişliği üzerinedir. UNCLOS, devletlere kara sularını 12 deniz miline genişletme hakkı verse de Yunanistan'ın sadece bu genişletme nedeniyle sözleşmeye taraf olmayan ve UNCLOS'un temelden ısrarlı muhalifi olan Türkiye'ye karşı böyle bir hakkı olabilir mi?

Egemenlikle ilgili konularda kamuoyundaki hassasiyet nedeniyle ihtilaf konusu olan tüm bu sorunlara kolayca çözüm bulunamaz. Bu makalenin yazarlarının bakış açısına göre çözümün yolu yalnızca ihtilaf alanların ortaklaşa ve/veya iş birliği içinde müzakereler neticesinde birlikte yönetimi olabilir. Çevreyi ve balıkçılık kaynaklarını ortaklaşa korumaya ve güvenliği ortaklaşa sağlamaya acil ihtiyaç vardır. Benzer şekilde, işletilecek yeterli kaynak olup olmadığını görmek için alanların işletilmesi de ortaklaşa başlatılmalıdır. Eğer sonuç olumluysa o zaman devletlerin geliri paylaşmak için ortak kalkınma modelini tartışması gerekmektedir. Aksi takdirde gelecekte paylaşılmaya değer hiçbir şey olmayacaktır.

KAYNAKÇA

A) SÖZLEŞME TEMELLİ REJİMLER

1945 tarihli Birleşmiş Milletler Antlaşması, 1 UNTS XVI, <<https://treaties.un.org/doc/publication/ctc/uncharter.pdf>> Erişim tarihi 15 Ağustos 2022.

1945 tarihli Uluslararası Adalet Divanı Tüzüğü, <<https://www.icj-cij.org/en/statute>> Erişim tarihi 01 Ağustos 2022.

1982 tarihli Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi, 833 UNTS 397.

1969 tarihli Viyana Antlaşmalar Hukuku Sözleşmesi, 1155 UNTS 331.

B) DOKTRİN

Adede A. O., ‘Toward the Formulation of the Rule of Delimitation of Sea Boundaries between States with Adjacent or Opposite Coasts’ (1979) 19 Virginia Journal of International Law 207.

Bölükbaşı D, *Türkiye and Greece the Aegean Disputes: A Unique Case in International Law* (Cavendish Publishing 2004).

Ergüven N S, ‘Neden ve Neresi Mavi Vatan?’ Necdet Ünüvar (der.), *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü İçinde, Doğu Akdeniz Sempozyumu* (Ankara 2021).

Fietta S ve Cleverly R, *A Practitioner’s Guide to Maritime Boundary Delimitation* (Oxford University Press 2016).

Green J A, *The Persistent Objector Rule in International Law* (Oxford University Press 2016).

Karan H ve Kocabıyık B, ‘Neden ve Neresi Mavi Vatan?’ Necdet Ünüvar (der.), *Doğu Akdeniz Sorunlarına Hukuki ve Siyasi Yaklaşım ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çözümdeki Muhtemel Rolü İçinde, Doğu Akdeniz Sempozyumu* (Ankara 2021).

Karan H ve Var Türk K, ‘Kötü Komşular Denizci Devlet Yapar: Doğu Akdeniz Ekseninde Devletlerin Uluslararası Deniz Hukukundan Doğan Yükümlülükleri’ (2021) 4 DEHUKAMDER 322.

Klein N, ‘Provisional Measures and Provisional Arrangements’, Alex G. Oude Elferink, Tore Henriksen ve Busch, Signe Veierud Bush (der.), *Maritime Boundary Delimitation: The Case Law: Is It Consistent and Predictable?* içinde, (Cambridge 2018).

- Nelson L D M, 'The Roles of Equity in the Delimitation of Maritime Boundaries' (1990) 84 the American Journal of International Law 837.
- Nordquist M H (der.), *United Nations Convention on the Law of the Sea 1982 A Commentary vol V* (Martinus Nijhoff Publishers 1995).
- Orwell G, *Animal Farm* (Longman 2000).
- Rothwell D, *Islands and International Law* (Bloomsbury Collections 2022).
- Tanaka Y, *Predictability and Flexibility in the Law of Maritime Delimitation* (Hart Publishing, 2006).
- Van Dyke J M, 'An Analysis of the Aegean Disputes under International Law' (2005) 36 Ocean Dev & Int'l L 63, 101.
- Vivero D, Suárez J L, ve Rodríguez Mateos J C, 'Maritime Europe and EU Enlargement: A Geopolitical Perspective' [2006] 30 Marine Policy 167.

C) MAHKEME KARARLARI

- Ege Denizi Kıta Sahanelığı Davası (Yunanistan/Türkiye), 19 Aralık 1978 tarihli karar, [1978] UAD Rap. 3, para. 1, <<https://www.icj-cij.org/en/case/62>> Erişim tarihi 14 Haziran 2022.
- Kıta Sahanelığına İlişkin Dava (Libya/Malta), 24 Şubat 1982 tarihli Karar, UAD Raporları 3, <<https://www.icj-cij.org/en/case/68>> Erişim tarihi 14 Temmuz 2022.
- Kıta Sahanelığına İlişkin Dava (Tunus/Libya), 24 Şubat 1982 tarihli Karar, UAD Raporları 18, <<https://www.icj-cij.org/en/case/63>> Erişim tarihi 04 Temmuz 2022.
- Grönland ve Jan Mayen (Danimarka/Norveç) Arasındaki Bölgede Deniz Sınırlarının Belirlenmesi ile ilgili Dava, 14 Haziran 1993 tarihli Karar, UAD Raporları 38, <<https://www.icj-cij.org/en/case/78>> Erişim tarihi 04 Temmuz 2022.
- Kanada ve Fransa arasındaki deniz alanlarının sınırlarının belirlenmesine ilişkin dava (Kanada/Fransa), Tahkim Mahkemesi Kararı, 10 Haziran 1992, <https://legal.un.org/riaa/cases/vol_XXI/265-341.pdf> Erişim tarihi 14 Temmuz 2022.
- Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı ile Fransız Cumhuriyeti (BK/Fransa) Arasındaki Kıta Sahanelığının Sınırlarının Belirlenmesine İlişkin Dava, 30 Haziran 1977 tarihli Karar,

<https://legal.un.org/riaa/cases/vol_XVIII/3-413.pdf> Erişim tarihi 10 Temmuz 2022, para. 97.

Eritre/Yemen (Hukuki Sürecin İkinci Aşamasında Tahkim Mahkemesi Kararı, II. Aşama: Deniz Sınırlarının Belirlenmesi, 17 Aralık 1999, <[https://legal.un.org/riaa/cases/ Vol. XXII/335-410.pdf](https://legal.un.org/riaa/cases/Vol._XXII/335-410.pdf)>, Erişim tarihi 14 Temmuz 2022.

Katar ve Bahreyn (Katar/Bahreyn) Arasındaki Deniz Sınırlarının Belirlenmesi ve Bölgesel Sorunlar, 16 Mart 2001 tarihli Karar, UAD Raporları 40, <<https://www.icj-cij.org/en/case/87>> Erişim tarihi 14 Temmuz 2022.

Karadeniz’de Deniz Sınırlarının Belirlenmesi (Romanya/Ukrayna), 3 Şubat 2009 tarihli Karar, UAD Raporları 61 <<https://www.icj-cij.org/en/case/132>> Erişim tarihi 17 Temmuz 2022.

Kuzey Denizi Kıta Sahanelığı Davaları (Almanya Federal Cumhuriyeti/Danimarka; Almanya Federal Cumhuriyeti/Hollanda), 20 Şubat 1969 tarihli Karar, UAD Raporları 1969, (Kuzey Denizi Kıta Sahanelığı Davaları), para. 85a, 86, <<https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/52/052-19690220-JUD-01-00-EN.pdf>> Erişim tarihi 04 Temmuz 2022.

Karayip Denizi’nde (Nikaragua/Honduras) Nikaragua ve Honduras Arasındaki Toprak ve Deniz Uyuşmazlığı, 8 Ekim 2007 tarihli Karar, UAD Raporları 659, <<https://www.icj-cij.org/en/case/120>> Erişim tarihi 14 Temmuz 2022.

Toprak ve Deniz Uyuşmazlığı (Nikaragua/Kolombiya), 19 Kasım 2012 tarihli Karar, UAD Raporları 624, <<https://www.icj-cij.org/en/case/124>> Erişim tarihi 17 Temmuz 2022, para.139.

D) DİĞER

Ankara’da yapılan Türkiye-Yunanistan İstişari Müzakerelerinin 63. Turu, <<https://www.aa.com.tr/en/politics/63rd-round-of-Turkiye-greece-consultative-talks-held-in-ankara/2384692>> Erişim tarihi 02 Ağustos 2022.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın 75. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Sırasında Konuşması, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Resmi Kayıtları Yetmiş Beşinci Oturum, 4. Genel Kurul Toplantısı, Ek III, Belge No: A/75/PV.4, <<https://documents-dds->

ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N20/244/56/PDF/N2024456.pdf?OpenElement> Erişim tarihi 01 Ağustos 2022.

Background Note on Aegean Dispute <<https://www.mfa.gov.tr/background-note-on-aegean-dispute.en.mfa>>, 04 June 2022.

Islands, Islets and Rocks in the Aegean Which Were Not Ceded to Greece by International Treaties, <https://www.mfa.gov.tr/islands_-islets-and-rocks-in-the-aegean-which-were-not-ceded-to-greece-by-international-treaties.en.mfa> Erişim tarihi 10 Temmuz 2022.

Türkiye Birleşmiş Milletler Daimi Temsilcisi'nin Genel Sekreter'e hitaben 13 Temmuz 2021 tarihli mektubu, <<https://digitallibrary.un.org/record/3932460>> Erişim tarihi 14 Temmuz 2022.

Türkiye Birleşmiş Milletler Daimi Temsilcisi'nin Genel Sekreter'e hitaben 13 Kasım 2019 tarihli mektubu, <<https://digitallibrary.un.org/record/3836918>> Erişim tarihi 20 Temmuz 2022.

Türkiye Birleşmiş Milletler Daimi Temsilcisi'nin Genel Sekreter'e hitaben 18 Mart 2020 tarihli mektubu, BM. Dok. A/74/757 <<http://undocs.org/en/a/74/757>> Erişim tarihi 05 Temmuz 2022.

Yunanistan Birleşmiş Milletler Daimi Temsilcisi'nin Genel Sekreter'e hitaben 19 Şubat 2020 tarihli mektubu <<https://digitallibrary.un.org/record/3853067>> Erişim tarihi 14 Temmuz 2022.

Türkiye Birleşmiş Milletler Daimi Temsilcisi'nin Genel Sekreter'e hitaben 19 Mayıs 2022 tarihli mektubu, 20 Mayıs 2022, <<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N22/355/63/PDF/N2235563.pdf?OpenElement>> Erişim tarihi 02 Ağustos 2022.

Yunanistan Birleşmiş Milletler Daimi Temsilciliği Geçici Maslahatgüzarı'nın Genel Sekreter'e hitaben 25 Nisan 2019 tarihli mektubu, <<https://digital-library.un.org/record/3802119>> Erişim tarihi 14 Temmuz 2022.

"New global alliance will seek a managed phase-out of oil and gas production to align with Paris Agreement goals", <<https://beyondoilandgasalliance.com/wp-content/uploads/2021/11/11-10-21-BOGA-Press-Release.pdf>> Erişim tarihi 10 Temmuz 2022.

Üçüncü Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Konferansı Resmi Kayıtları, Cilt II (Birinci, İkinci ve Üçüncü Komitelerin Toplantılarının Özet Kayıtları, İkinci Oturum), A/CON F.62/C.2/SR.4, <https://legal.un.org/diplomaticconferences/197_lo/dtSearch/Search_Forms/dtSearch.html> Erişim tarihi 18 Temmuz 2022.

- Üçüncü Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Konferansı Resmi Kayıtları, Cilt III (Konferans Belgeleri, Birinci ve İkinci Oturumlar), A/CONF.62/C.2/L.56 <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_lo/docs/english/vol_3/a_conf62_c2_l56.pdf#xml=https://legal.un.org/dtSearch/dtisapi6.dll?cmd=getpdfhits&DocId=76&Index=D%3a%5csites%5clegal%5cdiplomaticconferences%5cdtSearch%5cIndexes%5clawofthesea%2d1982%2dEnglish%2dvol3&HitCount=3&hits=1e+5a+cc+&.pdf>, Erişim tarihi 18 Temmuz 2022
- Projects, <<http://www.dehukam.org/en/projeler/>> Erişim tarihi 20 Temmuz 2022.
- Status of the UNCLOS <https://treaties.un.org/Pages/ViewDetailsIII.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XXI-6&chapter=21&Temp=mtdsg3&clang=_en> Erişim tarihi 22 Temmuz 2022.
- Üçüncü Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Konferansı, Doküman A/CONF.62/C.2/L.55 Türkiye: adalar rejimine ilişkin taslak maddeler, 84 <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_lo/docs/english/vol_3/a_conf62_c2_l55.pdf> Erişim tarihi 22 Temmuz 2022.
- Türkiye: Karasularının Sınırlarının Belirlenmesine İlişkin Taslak Madde; İlgili Çeşitli Yönler, <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_lo/docs/english/vol_3/a_conf62_c2_l9.pdf#xml=https://legal.un.org/dtSearch/dtisapi6.dll?cmd=getpdfhits&DocId=108&Index=D%3a%5csites%5clegal%5cdiplomaticconferences%5cdtSearch%5cIndexes%5clawofthesea%2d1982%2dEnglish%2dvol3&HitCount=3&hits=1e+5e+10d+&.pdf>, Erişim tarihi 11 Haziran 2022, 188.
- Türkiye: Karasuları Hakkında Taslak Madde: Karasularının Genişliği, Küresel veya Bölgesel Kriterler, Açık Denizler ve Okyanuslar, Yarı Kapalı Denizler ve Kapalı Denizler, <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1973_lo/docs/english/vol_5/a_conf62_c2_l90.pdf> Erişim tarihi 13 Ağustos 2022.
- BM Deniz Hukuku Konferansı, C.3, Birinci Komite (Karasuları ve Bitişik Bölge), A/CONF.13/C.1/SR.11-15, 41, <https://legal.un.org/diplomaticconferences/1958_lo/docs/english/vol_3/sr_11_15.pdf> Erişim tarihi 10 Temmuz 2022.
- Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı 395 (1976) (kabul tarihi 25 Ağustos 1976), <<https://digitallibrary.un.org/record/93723>> Erişim tarihi 04 Ağustos 2022 16.

DOĞU ASYA VE GÜNEYDOĞU ASYA'DA DENİZCİLİK SINIRLANDIRMASINA İLİŞKİN SORUNLAR

Yurika ISHII¹

Bugün, deniz alanlarının sınırlandırılması hukukunu ve Doğu Çin Denizi'ndeki durumu ele alacağız. Deniz hukukunun anayasası olarak kabul edilen Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesinin (UNCLOS) hükümlerini analiz ederek tartışmayı başlatacağım. Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti (KDHC) haricinde Doğu Asya'daki tüm kıyı devletleri; Çin Halk Cumhuriyeti, Kore Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu ve Japonya bu sözleşmeye üyedir.

UNCLOS Madde 74 ve 83, sınırlandırılmamış alanlara ilişkin aynı hükümleri içermektedir. Belgede ilk olarak “Sahilleri bitişik veya karşı karşıya bulunan devletler arasındaki kıta sahanlığının sınırlandırılması, hakkaniyete uygun bir çözüme ulaşmak amacıyla Uluslararası Adalet Divanı (ICJ) Statüsü Madde 38’de belirtildiği şekilde uluslararası hukuka uygun olarak anlaşma ile yapılacaktır.” (UNCLOS Madde 74(1)) şartı öngörülmektedir. ICJ Statüsünün 38. Maddesi antlaşmaları, uluslararası teamül hukukunu ve uluslararası kararları kapsar.

ICJ 2009 yılında *Karadeniz’de Deniz Alanı Sınırlandırması* (Romanya-Ukrayna) davasıyla ilgili kararını yayımladığından beri tüm sınırlandırma davaları bu davanın “üç aşamalı yaklaşım”ını izlemiştir. Divan, bu yaklaşım kapsamında öncelikle “geometrik olarak nesnel olan ve sınırlandırmanın gerçekleşeceği alanın coğrafyası açısından uygun yöntemleri kullanarak” geçici bir sınırlandırma hattı belirleyecektir (*Karadeniz’de Deniz Alanı Sınırlandırması* (Romanya-

¹ *National Defense Academy of Japan, Issues concerning Maritime Delimitation in East Asia and South-East Asia.*

Ukrayna), Karar, 2009 ICJ Raporları, s. 61, par. 116). İkinci aşamada, hakkaniyete uygun bir sonuca ulaşmak amacıyla geçici eşit uzaklık çizgisinin düzenlenmesi veya değiştirilmesini gerektiren etkenlerin bulunup bulunmadığı değerlendirilir (par. 120). Son olarak üçüncü aşamada Divan, ilgili kıta sahanlıklarının oranı ile sınırlandırma çizgisine atıfta bulunarak ilgili kıyı uzunluklarının oranı ile her devletin ilgili deniz alanındaki belirlenmiş payı arasında herhangi bir uyumsuzluktan dolayı çizginin hakkaniyetsiz bir sonuca yol açmadığını kabul eder (par. 122). Bu hüküm, üzerinde farklı veya karşıt hiçbir görüşün bulunmadığı bir karardır.

Sonrasında şu ifade yer almaktadır: “Makul bir zaman periyodu içinde hiçbir anlaşmaya varılamazsa ilgili devletler Kısım XV’de öngörülen prosedüre başvuracaklardır.” (UNCLOS Madde 74(2)). Kısım XV, zorunlu anlaşmazlık çözüm mekanizmaları öngörmektedir.

Deniz alanı sınırlandırma anlaşması imza aşamasındayken devletler “pratik bir nitelik taşıyan geçici düzenlemeler yapmak” ve “bu geçici dönem boyunca nihai anlaşmaya varılmasını tehlikeye atmamak veya onu engellemek için” her çabayı sarf edeceklerdir (UNCLOS Madde 74(3)). “Nihai anlaşmaya varılmasını tehlikeye atmamak veya onu engellemek için” yükümlülüğünün anlamı bağlama bağlı ve sonuç odaklıdır. Herhangi bir fikir birliği yokken kıta sahanlığının kalıcı ve fiziksel-çevresel değişiklik oluşturacak şekilde tek taraflı olarak şekillendirilmesinin bu yükümlülüğü ihlal etmesi muhtemeldir.

Sonraki kısımda, Doğu Çin Denizi anlaşmazlığının arka planının açıklayacağım. Japonya ve Kore Cumhuriyeti, 1974 yılında kısmi bir deniz alanı sınırlandırma anlaşması imzalamıştır. Ancak Japon Denizi ve Doğu Çin Denizi’ndeki kıta sahanlığı ve münhasır ekonomik bölgenin (MEB) büyük kısmı sınırlandırılmamıştır. Japonya-Çin, Çin-Kore Cumhuriyeti ve Japonya-Kore Cumhuriyeti arasında balıkçılık anlaşmaları yapılmıştır. Ayrıca Japonya ve Kore Cumhuriyeti arasında kıta sahanlığına ilişkin ortak bir şekillendirme anlaşması mevcut olmakla birlikte bu anlaşma geçerlilik kazanmamıştır.

Japonya ve Çin arasında kıta sahanlığı konusundaki başlıca anlaşmazlık, Çin’in bölgeyi tek taraflı olarak şekillendirilmesiyle

alakalıdır. Ülkeler arasındaki en önemli farklılık, deniz alanı hakkını anlama şekillerinden kaynaklanır. Avrasya Kıtası'ndan Okinawa Oluğu'na kadar doğal bir uzantı vardır. Çin, kıta sahanlığının dış sınırına kadar hak sahibi olduğunu iddia etmektedir. Diğer yandan Japonya, her iki ülkenin de 200 nm'lik bir kıta sahanlığına sahip olduğunu ve orta çizginin sınırlandırma çizgisi olduğunu iddia etmektedir. Japonya'nın, kendi hukukunun uygulanmasını coğrafi orta çizgiye kadar sınırlandırdığı bir iç hukukunun varlığına dikkat çekerim. Bununla birlikte bu durum, Japonya'nın orta çizginin ötesindeki deniz alanı hakkından vazgeçtiği anlamına gelmez. Her iki ülke de sınır konusunda anlaşmaya varıncaya kadar 200 nm'ye kadar hak sahibidir.

2008 yılında Japonya, Çin'de Doğu Çin Denizi'nin şekillendirilmesiyle ilgili iki anlayış benimsemiştir. Bu anlayışlardan birisi, Japonya ve Çin'in belirlenen bölgede ortak oluşum gerçekleştirdiği “Doğu Çin Denizi'nde Japonya-Çin Ortak Şekillendirme Anlayışı”dır. Diğeri ise “Shirakaba (Çince adı: Chunxiao) Petrol ve Doğal Gaz Sahası'nın Şekillendirilmesi Anlayışı”dır. “Çinli işletmelerin, mevcut Shirakaba petrol ve doğal gaz sahasının şekillendirilmesi konusunda açık deniz petrol kaynaklarının araştırılması ve işletilmesi sırasında yabancı işletmelerle iş birliğine ilişkin Çin hukuku doğrultusunda Japonyalı kurumun (kurumların) katılım sağlamasını hoş karşıladıklarını” öngörür (bkz. <https://www.mofa.go.jp/files/000091726.pdf>). Her iki taraf, daha fazla iş birliği konusunda anlaşmaya varmıştır. Ancak sonradan diplomatik ilişki kötüye gitmiştir ve istişare toplantısı hiç gerçekleşmemiştir.

Çin, o dönemden beri Japonya'dan izin almadan orta çizginin Çin tarafını tek taraflı olarak işletmeye devam etmiştir. Japonya, kıyısından itibaren 200 nm'lik bir bölge içinde yer almasından dolayı faaliyetlere itiraz etmiştir. Japonya aşağıdaki iki argümanda bulunabilir. İlk olarak Japonya, Çin'in ihtilaflı bölgedeki tek taraflı eylemleriyle münhasır ekonomik bölge ve kıta sahanlığında Japonya'ya ait egemenlik hakları ve yargı yetkisini ve UNCLOS'ta yer alan ilkeleri ihlal ettiğini iddia edebilir. İkinci olarak Çin'in faaliyetlerinin ihtilaflı bölgenin neresinde

gerçekleştigiine bakılmaksızın Madde 74(3) ve 83(3) kapsamında ihlale düştüklerini ileri sürebilir.

Son olarak Çin açıkça onaylamadıkça Japonya'nın bu anlaşmazlığı bir uluslararası mahkemeye götüremeyeceğine dikkat çekilmektedir.

Öncelikle, Çin ICJ'nin zorunlu yargı yetkisini kabul etmezken Japonya kabul eder. İkincisi, Japonya UNCLOS Kısım XV kapsamında öngörülen şekilde zorunlu anlaşmazlık çözüm mekanizmasını kullanamayabilir. UNCLOS Madde 287, sözleşmede belirtilen anlaşmazlık kategorilerinden biri veya daha fazlası bakımından üye devletlerin Uluslararası Deniz Hukuku Mahkemesi (ITLOS), ICJ, Ek VII'ye uygun şekilde oluşturulan bir tahkim kurulu ve Ek VIII'ye uygun şekilde oluşturulan özel bir tahkim kurulu arasından anlaşmazlıkların çözülmesi için kullanılacak yöntemi seçebileceklerini ifade etmektedir. "Yürürlükte olan bir beyanname kapsamına girmeyen bir anlaşmazlığa taraf olan, Sözleşmeye taraf bir üye devletin Ek VII'ye uygun şekilde tahkimi kabul ettiği addedilecektir" (UNCLOS, Madde 287(3)).

Ancak Çin, deniz bölgelerinin sınırlandırılması hakkındaki Madde 74 ve 83'ün yorumlanması veya uygulanması ile ilgili anlaşmazlıklar bakımından bu mekanizmadan çekilmiştir (UNCLOS, Madde 298(1)(a)(i)). Kıta sahanlığının tek taraflı şekillendirilmesinin, deniz alanı sınırlandırma niteliği taşımasından dolayı bu hükmün kapsamına girmediğini ileri sürme ihtimali olabilir. Bununla birlikte Divan veya mahkeme, devletlerin nihai anlaşmaya ulaşmayı tehlikeye atmamasını veya engellememesini öngören Madde 83(3)'ün yorumlanması konusunda yargı yetkisine sahip olmayabilir.

Hukukun üstünlüğünün önemini vurgulayarak bitireceğim. Devletler sözleşmeye uymak ve iyi niyet veya uluslararası iş birliği gibi nesiller arası hukukun genel ilkelerini izlemek zorundadır. Komşu devletler arasındaki potansiyel çatışmaları çözüme kavuşturmak için yürürlükteki kurallara ve normlara ilişkin karşılıklı anlayışın geliştirilmesi önem taşımaktadır.

MAVİ EKONOMİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİR OKYANUS İÇİN BÖLGESEL ORTAKLIK STRATEJİLERİ VE ZORLUKLAR

*Kobayashi MANASORI**

Merkezi Tokyo Japonya’da bulunan Sasakawa Barış Vakfı Okyanus Politikaları Araştırma Enstitüsü (OPRI-SPF), sürdürülebilir okyanus ekonomisini geliştirmek amacıyla çeşitli proje ve girişimler üzerinde çalışmaktadır. Küresel okyanus diyalogunu yürütmektedir. Üst düzey yönetim temsilcileri de sağ üstte yer alan önemli bir okyanus diyaloguna katılmaktadır. O zamanki Başbakan Suga, Aralık 2020’de sürdürülebilir okyanus ekonomisi için üst düzey panelin tavsiyesini sunmak üzere konuşmasını yapıyordu. OPRI-SPF Başkanı, Fransa Cumhurbaşkanı Macron tarafından düzenlenen bir okyanus zirvesine katılmak üzere Şubat 2022’de Brest, Fransa’daydı. Yazar ayrıca, sürdürülebilir mavi ekonomiyi geliştirmek amacıyla Kenya Nairobi’de düzenlenen toplantı da dâhil olmak üzere çeşitli toplantılara katılmıştır.

Hem Japonya hem de Türkiye okyanus devletidir ancak sorunlardan biri, deniz ekosistemini ve çevrenin korunmasını gerçekten nasıl geliştirebileceğimizle ilgiliydi. Aynı zamanda sürdürülebilir balıkçılığı ve okyanus ve deniz kaynaklarının sürdürülebilir kullanımını arttırmak da bu sorunlar arasındaydı. Birçok Avrupa ülkesi MPA adı verilen deniz koruma alanlarından daha yüksek oranda yararlanmayı başarmıştır ve şu an uluslararası topluluklar, 2030 yılına kadar

* *Sasakawa Barış Vakfı Okyanus Politikaları Araştırma Enstitüsü Kıdemli Araştırma Görevlisi. Yazar, Ankara Üniversitesi ve Japonya’nın Türkiye Büyükelçiliği’ne 10 Mart 2022’de düzenlenen Akdeniz’den Japon Denizi’ne: Denizcilik Meseleleri: Sanayileşme ve Deniz Kaynakları isimli Uluslararası Paneli organize ettikleri ve kendisini de sanal bir sunum yapmak üzere davet ettikleri için teşekkür eder.*

okyanusun yüzde 30'unun korunması için bir çağrı yapmaktadır. Japonya yüzde 13'te sıkışmış durumdadır ve Türkiye'nin de kat etmesi gereken bir yol vardır.

Karşılaşılan zorluklardan biri de balıkçılıktır. Balıkçılık, bazen denizlerin korunması ile rekabet ederken bazen de artan balık avı ile sinerjiyi yükseltebilir. Ancak Japon balıklarının avlanması durumunda, Japon balıklarının avlanması geçtiğimiz birkaç on yıldır düşüştür. Özellikle Hint Okyanusu gibi bazı bölgelerdeki balık avı kayıtlarına bakıldığında Endonezya ve Hindistan'ın balık avını artırdığı görülmektedir. Aynı zamanda Japonya'nın Doğu Hint Okyanusu'ndaki balık avı da çok durgundu.

Sürdürülebilir balıkçılık ve deniz kaynaklarının korunması arasında denge kurulması hayati önem taşımaktadır. Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi tarafından sunulan çerçevelerden biri de ekolojik veya biyolojik açıdan önemli deniz alanlarıdır (EBSA'lar). EBSA'lar kapsamında, bazı kriterlere dayalı olarak birkaç deniz alanı seçilmiştir. Türkiye'nin deniz alanları çevresinde birçok alan EBSA olarak belirlenmiştir.

Japonya'ya komşu deniz alanlarında EBSA'lar bulunmaktadır. EBSA'lar, deniz koruma alanlarının veya alan bazlı yönetim araçlarının olası bir kuruluşu olarak araştırmanın temelini oluşturabilir.

MPA'lar Asya, Pasifik ve Hint Okyanusu, Avrupa, Akdeniz ve Karadeniz'e yayılmıştır. MPA'lar okyanus üzerinde oldukça geniş bir kapsama alanına sahiptir. Buradaki zorluk, sürdürülebilir okyanusu sağlamak için MPA'ların korunması ile sürdürülebilir balıkçılık ve etkili okyanus yönetimi tedbirleri arasında nasıl denge kurulacağıdır. İlk sekiz balıkçı ülke trendi, Çin'in balıkçılıkta lider ülke olduğunu ve onu Endonezya, Peru ve ABD'nin izlediğini göstermektedir. Japonya ilk sekizin en alt sıralarında yer almaktadır. Japon balık avlarının azalma eğiliminde olması dikkat çekicidir. Çin tek başına zirveye ulaşmış durumdadır. Bu konuda birtakım gözlemler vardır, örneğin Çin bazı balıkçı gemilerini Çin'den başka ülkelere kaydırması olabilir ve balıkçı gemileri artık başka devletlerin bayrağını taşıyor olabilir.

Çin'in deniz ürünleri ticaretine ilişkin olarak hem ithalat hem de ihracat artmaktadır. Çin'in balık ithal edip yurt içinde tüketmesi gibi bir durum söz konusu değildir. Bunun aksine Çin balıkçılık sektörlerinin balıkçılık ürünleri ithal ettiği ve denizaşırı ülkelere balıkçılık ürünleri ihraç ettiği olası bir senaryo söz konusudur. Çin'in ihracat ağırlığı ve ihracat değeri önemli ölçüde artmaktadır. İthalat da daha düşük bir oranda artmaya devam etmektedir.

Çin'in deniz ürünleri ticaretinde ticaret ortakları kimlerdir? İlk sırada yer alan Japonya'yı Kore Cumhuriyeti, ABD ve Tayland takip etmektedir. Yasa dışı, rapor edilmemiş ve düzenlenmemiş (IUU) balıkçılık, sürdürülebilir balıkçılığa yönelik tehditlerden biridir. Örneğin IUU balıkçılığı nedeniyle 10 ila 23 milyar dolar kaybedildiği ve IUU balıkçılığın vahşi balık avının yüzde 20'sini oluşturabildiği bildirilmektedir. Bölgesel balıkçılık yönetim örgütleri ve diğer uluslararası kuruluşlar, IUU balıkçılığı hakkında raporlama yapmakta ve IUU balıkçılığını ortadan kaldırmak için uluslararası düzeyde ilgili eylemleri kolaylaştırmaktadır.

IUU balıkçılığından kaynaklanan deniz ürünleri arzı, yasal balıkçılık yapan balıkçıların gelirini azaltacaktır. Balık miktarlarının arzı artabileceği için daha büyük bir balık arzı olacak ve bu da balık fiyatını düşürecektir. Dolayısıyla kendi kârlarını elde etmesi gereken yasal balıkçılar, IUU balıkçılığından artan deniz ürünleri arzı nedeniyle fiyat düşüşünün bir kısmını aslında kaybediyor. Dolayısıyla IUU balıkçılığı aslında yasal balıkçıların gelirleri üzerinde zararlı bir ekonomik etkiye neden olmaktadır.

OPRI-SPF, önde gelen uzmanlar ve diğer paydaşlarla bir politika diyalogu yürütmektedir. OPRI-SPF, dünyadaki gerçek IUU balıkçılık operasyonunu belgeleyen ve "Outlaw Ocean" adlı bir kitap yayımlayan New York Times muhabiri Ian Urbina ile uluslararası çevrim içi seminere ev sahipliği yaptı. Dünya Ticaret Örgütü bünyesinde zararlı sübvansiyonlara ilişkin müzakere komitesine başkanlık eden Kolombiya Büyükelçisi, politika diyalogunda yaptığı konuşmada aşırı

sömürüye, aşırı avlanmaya ve IUU balıkçılığına yol açan zararlı balıkçılık sübvansiyonlarının azaltılmasının önemini vurguladı.

IUU balıkçılığı konusunda medya tarafından birkaç vaka rapor edilmiştir. Avustralya'nın, Haziran 2021'de Endonezya'ya ait IUU balıkçı gemilerini yakaladığı bildirildi. Palau, Aralık 2020'de kara sularında Çin'e ait bir IUU balıkçı gemisini ele geçirmiştir. Çin balıkçı gemilerinin Kuzey Kore Denizi'nde kalamar avladığı ve Kuzey Kore balıkçı gemilerinin Rus sularında faaliyet gösterdiği yönünde bir başka rapor daha bulunmaktadır. Kuzey Kore teknelerinden bazıları Japonya'nın kuzey kıyılarında alabora olmuş ve karaya oturmuştur. Bu tekneler, hayalet tekne olarak adlandırılmıştır. Çin balıkçı gemilerinin Kuzey Kore'ye bazı menfaatler karşılığında Kuzey Kore sularında faaliyet göstermesinin BM Güvenlik Konseyi'nin ihlali anlamına geldiği iddia edilmektedir.

Balıkçılığın kendisi de artık güvenlik meselelerinin bir parçası olarak değerlendirilmektedir. IUU balıkçılık operatörleri tarafından gerçekleştirilen bazı gerçek suç teşkil eden davranışlar vardır. Endonezyalı balıkçılardan bazıları işkence görmüş ve ölüme götürülmüştür. Bu durum 2020 yılında geniş bir şekilde rapor edilmiştir. Dolayısıyla IUU balıkçılığı sadece bir balık stokunu değil aynı zamanda gerçek yaşamı ve denizde çalışan insanların insan haklarını da tehdit etmektedir. Uluslararası toplum, IUU balıkçılığı ile mücadele etmek için özellikle FAO'nun tüm türleri altında birkaç uluslararası belge geliştirmiştir. Öne çıkan belgelerden biri Liman Devleti Tedbirleri Anlaşması'dır.

Japonya ve Türkiye, Liman Devleti Tedbirleri Anlaşması'nın taraflarıdır. Ancak aynı zamanda, henüz Liman Devleti Tedbirleri Anlaşması'na taraf olmayan bazı büyük balıkçı ülkeler de bulunmaktadır. Dolayısıyla Liman Devleti Tedbirleri Anlaşması planları kapsamında uluslararası düzeyde uyumlu eylemleri henüz gerçekleştirilemedi. Liman Devletleri Tedbir Anlaşmaları bazı tedbirler içermektedir. Kilit konulardan biri de avlanmayı belgelendirme sistemiyle ilgilidir. Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği,

balıkçıların, deniz ürünleri perakendecilerinin ve ihracatçıların, balığın nerede ve nasıl yakalandığını gösteren bir sertifikaya sahip olmalarını gerektiren avlanmayı belgelendirme sistemini benimsemiştir. Deniz Koruma Konseyi sertifikaları, balıkçılık yöntemleri de dâhil olmak üzere balıkların sürdürülebilirliğini göstermektedir. Akuakültür Sürdürülebilirliği, Akuakültür Koruma Konseyi (ASC) tarafından da onaylanmıştır. Japonya, Aralık 2020’de Belirli Deniz Hayvanları Bitkilerinin İç Ticaretinin Geliştirilmesine İlişkin Kanun adlı yeni kaydı kabul etmiştir.

Bu mevzuat, balıkçıların ve deniz ürünleri şirketlerinin yönetmelikle belirlenen balık emtialarının ticareti için balık avlama belgelerini fiilen sağlamalarını gerektirmektedir. Yönetmelik hazırlanmaktadır. Uzman grup tarafından yürütülen tartışmalara göre, hedeflenen türlerin deniz hıyarı, deniz kulağı, cam yılan balığı, sardalya, uskumru, zurna balığı ve mızraklı kalamar olabileceği varsayılabilir. Japonya aynı zamanda çeşitli bölgesel balıkçılık yönetim örgütlerinin (RFMO) ve anlaşmaların da bir üyesidir. Japonya, IUU balıkçı gemilerinin listesini açıklamıştır ve Liman Devleti Önlemleri Anlaşması hükümleri uyarınca bu tür gemilerin diğer ülkelerin limanlarından girişini engellemeye çalışmaktadır.

Doğu Hint Okyanusu, FAO’nun Bölgesel Balıkçılık Yönetimi Örgütünün kapsamadığı bir deniz alanıdır. Doğu Hint Okyanusu’nda, Endonezya ve Hindistan başlıca balıkçı ülkelerdir. Dolayısıyla bu deniz alanlarında balık avlama kotalarının belirlenmesi, balıkçılık kaynaklarının yönetimi belirli bir bölgesel çerçeve altında tartışılmalıdır. Doğu Hint Okyanusu’nu kapsayan birçok bölgesel örgüt bulunmaktadır. Asya Pasifik Balıkçılık Komisyonu geniş bir kapsama sahiptir ve tüm kıyı ülkeleri bu kuruluşların üyesidir. Ancak bu komisyon geniş bir coğrafi alana sahip olduğundan bütün odağını APFC’nin Doğu Hint Okyanusu’na vermesini beklemek zordur. Bengal Körfezi Programı’nda sadece dört ülke bulunmaktadır. Şehirler üye değildir. Çeşitli bölgesel veya alt bölgesel örgütlerin üyelikleri, Doğu Hint Okyanusu’ndaki ilgili tüm kıyı devletlerini kapsayacak şekilde

kapsamlı olmayabilir. Aynı zamanda, birçoğunun kıyı balıkçılığı, göçmen balık stokları veya kirlilik kontrolleri gibi konularda çalışmak için özel bir yetkisi vardır, bu nedenle deniz ekosistem yönetimi ve balıkçılık kaynakları yönetimine entegre bir yaklaşıma sahip olmaları gerekmez.

Burada kurumsal bir zorluk söz konusudur. Ulusal yetki alanlarının ötesindeki alanlarda deniz biyoçeşitliliğine ilişkin yeni önerilen anlaşma üzerinde bir müzakere yürütülmektedir. Önerilen anlaşmanın adı BBNJ'dir. BBNJ, uluslararası müzakereler için 15 yılı aşkın uzun bir geçmişe sahiptir ve 2019 yılında müzakerelere yeni başlamıştır. Yazar, 2018 ve 2019 yıllarında BBNJ anlaşmasını müzakere etmek üzere düzenlenen Hükümetler Arası Konferans'ın ilk ve son oturumlarına katılmıştır.

BBNJ anlaşması, ulusal yetki alanlarının ötesindeki bölgelerde bu deniz koruma alanları ve alan bazlı yönetim araçlarıyla ilgilenmek için taslak hükümlere sahiptir. Açık deniz alanlarında BBNJ, bazı koruma veya yönetim tedbirlerini desteklemek için bazı deniz alanlarının MPA veya alan bazlı yönetim araçları olarak belirlenebileceği bir çerçeve sunmaktadır.

Kurumsal bölümler ve bazı tutarsızlıklar söz konusu olduğunda bazı sivil toplum kuruluşlarının ya da belki hükümet ve sivil toplum kuruluşlarının birlikte çalışarak deniz alanlarının bir kısmının beklenen BBNJ anlaşması kapsamında nasıl birçok koruma alanına ya da alan bazlı yönetim araçlarına dâhil edilebileceğini görmek için diyalogu geliştirmek bir değer ifade etmektedir. Japonya ve Türkiye'yi birbirine bağlayan Pasifik'te, kesinlikle her iki ülke de hükümet ve hükümet dışı paydaşların diyalog kurması ve belirli yönetim tedbirlerinin araştırılması konusunda destekleyici bir rol oynayabilir. Bu tür planlar, sürdürülebilir balıkçılığı geliştirmek ve IUU balıkçılığını ortadan kaldırmak için son derece önemlidir ve sürdürülebilir mavi ekonomilerin ve deniz güvenliğinin gelişmesine katkıda bulunacaktır.

Gelecekteki görevler için okyanus ve deniz kaynaklarının korunmasına ve sürdürülebilir kullanımın desteklenmesine ihtiyaç

vardır. Mavi ekonomi, ulusal ve uluslararası politikalar ve şirketler için öncelikli politika ayaklarından biri olarak tanımlanmalıdır. Sürdürülebilir mavi ekonomiler arayışında ortak fayda ve sinerjileri arttırmak ve ödünleşimi optimize etmek için stratejilerin geliştirilmesine ihtiyaç vardır ve Japonya, bu tür politikaların ulusal ve uluslararası düzeyde desteklenmesinde merkezi olarak stratejik bir konuma sahiptir. Ülkelerin balıkçılık sektörlerinde ulusal ve uluslararası düzeyde sürdürülebilirlik, şeffaflık ve hesap verebilirliği geliştirmeleri önemlidir.

IUU balıkçılığının ortadan kaldırılması en önemli politika önceliğidir ve uluslararası iş birliğinin güçlendirilmesi, özellikle de hâlen Liman Devleti Tedbirleri Anlaşması'nın dışında kalan ülkelerin IUU balıkçılığının ortadan kaldırılmasına yönelik anlaşmanın ortaklaşa uygulamaya dâhil edilmesi hayati önem taşımaktadır. Böyle bir çaba, Türk ve Japon paydaşlar tarafından düzenlenen ikili forumun yanı sıra bu forumda da ele alınmalıdır. Japonya ve diğer büyük balıkçılık ve deniz ürünleri ithalatçısı ülkelerde avlanmayı belgelendirme sisteminin etkili, hızlı ve uluslararası standartlarda uygulanmasına ihtiyaç vardır. Ayrıca kurumlar arası, kuruluşlar arası ve sektörler arası iş birliklerine de ihtiyaç vardır. Uluslararası ve disiplinler perspektiflerden yenilikçi araştırma, politika diyalogu ve bilgi paylaşımını desteklemek önemlidir.

Türkiye, Japonya ve uluslararası toplum arasında gelecekteki iş birliklerinin araştırılmasında bu tür perspektifler takip edilmelidir.

BALIKÇILIK KAYNAKLARI ÜZERİNDE ÇEVRESEL ETKİLER

Koray ÖZHAN¹

Balıkçılığın mevcut durumu

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından 2020 yılında yapılan çok güncel ve ayrıntılı bir araştırma, küresel balık üretiminin yaklaşık 179 milyon tona ulaştığını göstermiştir. Toplam yakalama miktarı, 1986'dan 2018'e yaklaşık 30 yıl içinde 86,9 milyon tondan 96,4 milyon tona çıkarak %11 civarında artarken nüfus ise 1986 ile 2018 arasında yaklaşık %40 artmıştır. Aynı süre zarfında su ürünleri yetiştiriciliğindeki balıkların miktarı yaklaşık %451 artarak 14,9 milyon tondan 82,1 milyon tona çıkmıştır. Su ürünleri yetiştiriciliği talebindeki bu artış, deniz ve iç su ortamındaki balıkçılık kaynaklarının tükendiğinin bir işareti olmuştur. Küresel balıkçılık üretiminin yaklaşık %65'i doğrudan insanlar tarafından kullanılırken %35'i ise su ürünleri ve hayvancılık endüstrilerinde balık yemi ve balık yağı olarak kullanılmaktadır (Naylor ve ark. 2009). FAO raporu, birçok ülkenin verimsiz balıkçılık yönetimi yüzünden aşırı avlanma stoku küresel eğiliminden kurtulmakta başarısız olduğunu vurgulamaktadır. Bilimsel toplulukta deniz balıkçılığının durumu ve gelecek perspektifleri hakkındaki genel kanı, gelecek dönemi tahmin eden sayısal modellerdeki belirsizlikler yüzünden tartışmalı durumdadır (Hilborn 2007, Longhurst 2007, Branch 2008; Branch ve ark. 2011, Worm ve ark. 2016). Öte yandan aşırı avlanma, hedef dışı avlanma/geri atma, yıkıcı avlanma yöntemlerinin kullanılması gibi balıkçılık faaliyetlerinin

¹ Doç. Dr., Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Deniz Bilimleri Enstitüsü, Erdemli, Mersin, Türkiye, korayozhan@gmail.com.

balıkçılık üzerinde zararlı etkileri olduğu ve iklim değişikliği ve balıkçılık kaynakları üzerindeki kirlilik gibi çevresel etkileri iyi bilinmektedir (Allison ve ark. 2009, Cochrane ve ark. 2009, Drinkwater ve ark. 2010, Blanchard ve ark. 2012, Merino ve ark. 2012). Bu makale, çoğunlukla antropojenik olan ve iklim değişikliği bağlamında tanımlanan balıkçılık kaynakları üzerindeki çevresel etkilerin altını çizmeyi amaçlamaktadır.

İklim Değişikliğinin Etkileri

Okyanuslar, gezegenimizin yüzeyinin %70'inden fazlasını kaplar ve sıcaklığında büyük bir artış olmadan güneşten gelen büyük miktarda ısıyı emer. Okyanusun uzun süreler boyunca ısıyı depolama ve geri salma kapasitesi, ona Dünya'nın iklim sistemini stabilize etmede temel bir rol verir. Su, okyanusun içinde akıntılar ve dalgalar yoluyla taşınır; bu fiziksel süreçler okyanusu sürekli karıştırır ve böylece ısıyı daha sıcak bölgelerden daha soğuk bölgelere ve okyanusun yüzeyinden daha derin bölgelerine aktarır. Okyanusların etrafındaki değişen sıcaklık düzenleri, bazı bölgeleri belirli türler için daha yaşanabilir hâle getirirken diğerleri için de yaşanamaz hâle getirir. Diğer organizmalara benzer şekilde balıklar da çevresel koşulların belirli bir aralığında yaşamaya fizyolojik olarak adapte olmuşlardır ve bu koşulların aralığının dışında yaşamak onlar için zorlu veya ölümcül olabilir (Barton vd. 2002). Sonuç olarak iklim değişikliğinin büyüme, dağılım ve adaptasyon üzerinde hem doğrudan hem de dolaylı etkileriyle birlikte, dünyadaki balık topluluklarını ve bunların besin kaynaklarını etkileyeceği tahmin edilmektedir.

Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) ve diğer uluslararası iklim değerlendirme grupları; artan deniz suyu sıcaklıklarını, meteorolojik olayların ve okyanus akıntılarının büyüklüklerini, deniz buzu kapsamını ve deniz seviyesindeki artışı değerlendirerek iklim değişikliğinin deniz ekosistemleri üzerindeki etkilerinin bölgesel ve küresel ölçekte kapsamlı değerlendirmelerini sunmaktadırlar (IPCC, 2007). Her şeyden önce tüm bu parametreler, denizdeki besin ağının temelinde sırasıyla tür kompozisyonunda ve

küçük balıkların besini olan mevsimlik fitoplankton üretiminin ölçeğinde değişikliklere neden olur ve ardından okyanustaki ekolojik yapıyı etkiler (Doney vd. 2012). İklim değişikliği için organizmaların üç ana tepkisi tanımlanmıştır: adaptasyon, mekânsal ve zamansal dağılım değişiklikleri ve verimlilik değişiklikleri (Kingsolver 2009). İklim değişikliği sadece balık topluluklarının dağılımını değil aynı zamanda bunların besin kaynaklarının dağılımını da değiştirir. Değişen bir ortamda devam eden süreçte, aralık genişlemeleri ve diğer değişiklikler balıkçılık kaynaklarını önemli ölçüde etkiler. Örneğin tropik bölgelerdeki potansiyel deniz ürünleri avcılığında 2050 yılında %40'a kadar varan oranda düşüş olacağı tahmin edilirken daha yüksek enlemlerdeki bazı balık türlerinin aralığında artış olacağı görülmektedir (Cheung ve ark. 2010, Campana ve ark. 2020).

Sıcaklıktaki değişiklikler diğer abiyotik faktörleri etkiler. Örneğin sıcaklık, yerel tuzluluklarda dalgalanmalara neden olabilecek olan bölgesel hava düzenini ve yağışlardaki değişiklikleri etkileyebilir. Tuzluluktaki bu değişimlerin kıyı ve nehir ağzı alanlarındaki balık türlerinin dağılımları ve verimlilikleri üzerinde ciddi etkileri olabilir. Ayrıca yüzey suyunun besin açısından zengin derin sularla karışmasını etkileyen sirkülasyon modellerinde sıcaklığa bağlı olarak meydana gelen değişiklikler, bir bölgenin trofik koşullarında ciddi değişikliklere neden olabileceğini göstermektedir. Bu nedenle iklim modellerinde birçok faktörün etkileşiminin dikkate alınması, balık türlerinin öngörülen dağılımına ilişkin daha iyi tahminler elde edilmesini sağlayacaktır. Sadece yeni bölgelere hareket edilmesi değil net birincil deniz üretimindeki değişiklikler de iklim değişikliğinin bir sonucu olarak gelecekteki balık üretim modellerini değiştirebilir (Brander, 2007). Sarmiento ve arkadaşları (2004), küresel birincil üretimin 2050 yılına kadar %8,1'e varan oranda artmasının beklendiğini tahmin etmektedir. Ancak bu değişiklik her yerde aynı olmayacak ve bölgelere göre büyük farklılıklar gösterecektir. Örneğin üretimin Güney Okyanusu'nda, Kuzey Pasifik'te ve Antarktika çevresinde azalması ancak Kuzey Atlantik bölgelerinde artması beklenmektedir.

İklim değışikliğinin balıkçılık kaynakları üzerindeki etkisinin araştırılmasında dikkat çekici örneklerden biri El Nino'dur. El Nino, Güney Amerika'dan Asya'ya ılık su taşıyan, Pasifik Okyanusu'nda batıdan esen rüzgârların etkisini azaltan bir iklim olayıdır. Güney Salınımı olarak bilinen atmosferik sirkülasyon modellerinin bozulmasıyla bağlantılı olarak Pasifik'te deniz yüzeyi sıcaklığının anormal ısınması ile karakterize edilir. El Nino, Pasifik kıyılarındaki deniz üretimi ve balıkçılık üzerinde çok güçlü bir etkiye sahiptir ve bunları yıkıcı bir şekilde etkilemektedir. Normal şartlar altında bu yükselme nedeniyle derinliklerdeki su yüzeye çıkar, bu derin su soğuktur ve besin açısından çok zengindir. Besin açısından zengin bu su, fitoplanktonları besler ve bölgede üretimin ve verimliliğin artmasına neden olur. Bununla birlikte El Nino dönemlerinde rüzgârlar zayıflar ve ılık su doğuya, güney ve kuzey Amerika'nın batı kıyılarına doğru geri itilir, bu da yukarı doğru olan akıntıyı zayıflatır veya tamamen durdurur. Derin sulardaki besin eksikliğinden dolayı fitoplankton üretimi daha az olur, bu da planktonla beslenen balıkları etkiler ve dolayısıyla besin ağının bu balıklarla beslenen diğer üyelerini etkiler. Okyanusun o bölgesindeki balık popülasyonları belirli bir süre için düşebilir. McPhaden ve arkadaşları (2020), devam eden şiddetli sera gazı emisyonu senaryoları altında, ekstrem El Nino olaylarının 21. yüzyılın sonuna kadar iki katına çıkabileceğini öngörmektedir. Sıklığı, yaklaşık her 20 yılda bir iken her 10 yılda bir olarak değışebilir. El Nino'nun yoğunluğunun artması da beklenmektedir (McPhaden ve ark. 2020, Cai ve ark. 2021). Ardışık iki El Nino olayı birbirinden farklıdır ve bu farklılık, iklim değışikliğinin gelecekteki El Nino Güney Salınımı olaylarını nasıl etkileyeceğini anlaşılmasında yeni bir karmaşıklık ortaya çıkmasına neden olur.

Sanayi Devrimi'nin başlangıcından bu yana okyanus, atmosferden tahminen 525 milyar tondan fazla karbondioksit (CO_2) emmiştir. Fosil yakıtların yanmasıyla açığa çıkan CO_2 'nin en az %25'i uzun süre havada kalmaz, okyanusta çözünür. CO_2 deniz suyunda çözündüğünde karbonik aside (H_2CO_3) ve ardından bikarbonat iyonlarına (HCO_3^-) dönüşür. Bu dönüşümler sırasında suya hidrojen iyonu (H^+) salarlar ve

deniz suyundaki H^+ konsantrasyonlarını arttırmırlar. Böylece okyanus suyunun pH'ı düşer ve su daha asidik hâle gelir. Bu, iklim değışikliğinin çok önemli bir sonucudur ve okyanus asitlenmesi olarak bilinir. Deniz ekosisteminde kalsifikasyon gerçekleştiren organizmalar yaygındır ve bunlar, özellikle okyanus asitlenmesinin gelecekteki değışikliklerine karşı hassastırlar (Orr ve ark. 2005). Bununla birlikte okyanusların artan asitliğinin her canlı organizma üzerinde doğrudan veya dolaylı olarak yıkıcı bir etkisi olması beklenmektedir. Deniz besin ağındaki tek bir organizma grubu bile okyanus asitlenmesinden etkilenir. Tüm organizmalar ve biyojeokimyasal döngüler birbirlerine sıkı sıkıya bağlı olduğundan okyanus asitlenmesinin besin ağındaki diğer üyeler üzerinde de etkileri olacaktır.

Politika yapıcılarca öngörülen çevresel sonuçlara dair sağlam bilimsel kanıtlar sağlanması için okyanus asitlenmesinin gelecekteki etkileri ekosistem seviyesine yükseltilmelidir. Okyanus asitlenmesi bir değışken olarak sıcaklık, çözünmüş oksijen, tuzluluk, kirleticiler, fiziksel bozunmalar ve tabakalaşma gibi diğer fiziksel parametrelerdeki değışikliklerle rekabet ve yenme baskıları gibi biyolojik etkileşimlerle birlikte okyanuslarımızda mevcut durumdadır. Bunlar, okyanuslarımızda değışikliklere neden olan stres etkenlerinden bazılarıdır ve okyanus asitlenmesiyle birleştğinde bu stres etkenlerinin bir organizmanın okyanus asitlenmesine duyarlılığını etkileyen sinerjistik, antagonistik veya ilaveli etkileri olabilir. Okyanus asitlenmesinin gelecekteki etkilerinin daha iyi tahmin edilmesi için bu çoklu stres etkeni etkileşimleri sayısal modellerde dikkate alınmalıdır.

Balıkçılık faaliyetlerine ek olarak diğer bazı faaliyetlerin de deniz ve kıyı ortamını etkilediği bilinmektedir. Bu faaliyetler arasında tarım, okyanus madenciliği, gemicilik faaliyetleri, endüstriyel ve kentsel gelişmeler, atık boşaltma ve nehirlerde baraj inşaatı bulunmaktadır ve bunlar, ekosistemin ve su kalitesinin bozulması da dâhil olmak üzere çeşitli habitat bozulması biçimlerine neden olurlar. Bu faaliyetler çoğunlukla daha hassas kıyı bölgelerini etkiler, bu nedenle iklim değışikliklerinin durumunun ve kıyı alanları üzerindeki etkilerinin

anlaşılması önemli bir konudur. Kıyı alanları, açık deniz alanlarından çok daha dinamiktir ve daha karmaşık biyojeokimyasal döngüleri sahiptir, bu nedenle herhangi bir çevresel etkinin kıyı alanları üzerindeki etkilerini tahmin etmek çok daha zordur. Balıklar, değişen abiyotik (sıcaklık, tuzluluk, oksijen, okyanus asitlenmesi) ve biyotik (değişen tür bileşimi, dağılımı ve av-yırtıcı etkileşimleri) koşullarının karmaşık bir karışımına maruz kalırlar ve bu da tepkilerini/reaksiyonlarını tahmin etmeyi zorlaştırır.

Sınırlı izleme ağları ve hem ulusal hem de bölgesel düzeylerde bilgi alışverişi ve analizin yetersizliği ve çoklu stres etkenlerinin tepkilerinin eksikliği, sayısal modellerdeki belirsizliklere katkı yapmaktadır. Sayısal modellerdeki bu belirsizlikler nedeniyle, küresel ölçekli tahminler kesin değildir ancak politika yapıcılar için etkinin potansiyel ölçeğinin anlaşılması ve politika senaryolarının geliştirilmesi açısından yine de çok önemlidir. İzleme araçlarında ve veri kalitesinde yapılacak iyileştirmeler, modellerdeki belirsizlikleri azaltmak için ana odak olmalıdır.

KAYNAKÇA

- Allison, E. H., Perry, A. L., Badjeck, M. C., Neil Adger, W., Brown, K., Conway, D., ... & Dulvy, N. K. (2009). Vulnerability of national economies to the impacts of climate change on fisheries. *Fish and fisheries*, 10(2), 173-196.
- Barton, B. A., Morgan, J. D., & Vijayan, M. M. (2002). Physiological and condition-related indicators of environmental stress in fish. *Biological indicators of aquatic ecosystem stress*, 111-148.
- Blanchard, J. L., Jennings, S., Holmes, R., Harle, J., Merino, G., Allen, J. I., ... & Barange, M. (2012). Potential consequences of climate change for primary production and fish production in large marine ecosystems. *Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences*, 367(1605), 2979-2989.
- Branch, T. A. (2008). Not all fisheries will be collapsed in 2048. *Marine Policy*, 32(1), 38-39.
- Branch, T. A., Jensen, O. P., Ricard, D., Ye, Y., & Hilborn, R. A. Y. (2011). Contrasting global trends in marine fishery status obtained from catches and from stock assessments. *Conservation biology*, 25(4), 777-786.
- Cai, W., Santoso, A., Collins, M., Dewitte, B., Karamperidou, C., Kug, J. S., ... & Zhong, W. (2021). Changing El Niño-Southern Oscillation in a warming climate. *Nature Reviews Earth&Environment*, 2(9), 628-644.
- Campana, S. E., Stefánsdóttir, R. B., Jakobsdóttir, K., & Sólmundsson, J. (2020). Shifting fish distributions in warming sub-Arctic oceans. *Scientific Reports*, 10(1), 1-14.
- Cheung, W. W., Lam, V. W., Sarmiento, J. L., Kearney, K., Watson, R. E. G., Zeller, D., & Pauly, D. (2009a). Large-scale redistribution of maximum fisheries catch potential in the global ocean under climate change. *Global Change Biology*, 16(1), 24-35.
- Cheung, W. W., Lam, V. W., Sarmiento, J. L., Kearney, K., Watson, R., & Pauly, D. (2009b). Projecting global marine biodiversity impacts under climate change scenarios. *Fish and fisheries*, 10(3), 235-251.
- Cochrane, K., De Young, C., Soto, D., & Bahri, T. (2009). Climate change implications for fisheries and aquaculture. *FAO Fisheries and aquaculture technical paper*, 530, 212.

- Doney, S.C., Ruckelshaus, M., Emmett Duffy, J., Barry, J.P., Chan, F., English, C.A., Galindo, H.M., Grebmeier, J.M., Hollowed, A.B., Knowlton, N. and Polovina, J. (2012). Climate change impacts on marine ecosystems. *Annual review of marine science*, 4, 11-37.
- Drinkwater, K. F., Beaugrand, G., Kaeriyama, M., Kim, S., Ottersen, G., Perry, R. I., Takasuka, A. (2010). On the processes linking climate to ecosystem changes. *Journal of Marine Systems*, 79(3-4), 374-388.
- Hilborn, R. (2007). Defining success in fisheries and conflicts in objectives. *Marine Policy*, 31(2), 153-1.
- IPCC Climate Change (2007): Synthesis Report. In Contribution of Working Groups I, II and III to the fourth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change. Ed. by R. K. Pachauri, A. Reisinger, and Core Writing Team. IPCC, Geneva, Switzerland. 104 pp.
- Kingsolver, J. G. (2009). The Well-Tempered Biologist: (American Society of Naturalists Presidential Address). *The American Naturalist*, 174(6), 755-768.
- Longhurst, A. (2007). Doubt and certainty in fishery science: Are we really headed for a global collapse of stocks?. *Fisheries Research*, 86(1), 1-5.
- McPhaden, M. J., Santoso, A., & Cai, W. (Eds.). (2020). *El Niño Southern Oscillation in a changing climate* (Vol. 253). John Wiley & Sons.
- Merino, G., Barange, M., Blanchard, J. L., Harle, J., Holmes, R., Allen, I., ... & Rodwell, L. D. (2012). Can marine fisheries and aquaculture meet fish demand from a growing human population in a changing climate?. *Global Environmental Change*, 22(4), 795-806.
- Naylor, R.L., Hardy, R.W., Bureau, D.P., Chiu, A., Elliott, M., Farrell, A.P., Forster, I., Gatlin, D.M., Goldburg, R.J., Hua, K. and Nichols, P.D. (2009). Feeding aquaculture in an era of finite resources. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 106(36), 15103-15110.
- Orr, J. C., Fabry, V. J., Aumont, O., Bopp, L., Doney, S. C., Feely, R. A., ... & Yool, A. (2005). Anthropogenic ocean acidification over the twenty-first century and its impact on calcifying organisms. *Nature*, 437(7059), 681-686.

- Sarmiento, J.L., Slater, R., Barber, R., Bopp, L., Doney, S.C., Hirst, A.C., Kleypas, J., Matear, R., Mikolajewicz, U., Monfray, P. and Soldatov, V. (2004). Response of ocean ecosystems to climate warming. *Global Biogeochemical Cycles*, 18(3).
- Worm, B., Barbier, E. B., Beaumont, N., Duffy, J. E., Folke, C., Halpern, B. S., ... & Watson, R. (2006). Impacts of biodiversity loss on ocean ecosystem services. *science*, 314(5800), 787-790.

BALIKÇILIK KAYNAKLARININ KULLANILMASI: ÇEVRELEME TALEBİNDEN YÖNETİMDE İŞ BİRLİĞİNE

Tatsuro MATSUOKA¹

1. Dünya Balıkçılığının Tarihi Yönetim Çerçevesi

1.1. Daha Geniş Sularda Hak İddiası

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından 20. yüzyılın ikinci yarısı boyunca okyanus ve balıkçılık yönetiminin tarihi çerçevesi, ülkeler arasındaki suların etrafının çevrilmesi konusunda rekabet olarak başlamıştır.

1945 yılında Truman Balıkçılık Kaynaklarının Korunması Bildirisi'yle kıyı ülkelerinin balıkçılık faaliyetlerinin düzenlenmesi ve balıkçılık kaynaklarının yıkıcı şekilde kullanıma karşı korunması için bir kıyı ülkesinin kontrolüne tabi tutulmasının gerektiği, bitişik açık denizlerde koruma bölgeleri kurma hakkı olduğu beyan edilmiştir. Sonraki yıllarda kavram, münhasır ekonomik bölgenin yönetiminde en önemli konu hâline gelmiştir.

1947 yılında Şili, Ekvador ve Peru, kıyılardan başlayarak 200 deniz miline kadar ilgili ülkelerin kıyıları boyunca uzanan denizde, her birinin münhasır egemenlik ve yargı yetkisine sahip olduğunu Santiago Bildirgesi'nde beyan etmiştir. 200 deniz mili terimi ilk kez bu metinde geçmiştir.

İlk Birleşmiş Milletler (BM) Deniz Hukuku Konferansı 1958 yılında düzenlenmiş ve Kara Suları ve Bitişik Bölge [1], Açık Denizler [2], Balıkçılık ve Açık Denizlerdeki Canlı Kaynakların Muhafazası [3]

¹ Shigakukan Üniversitesi, Japonya.

ve Kıta Sahanlığı [4] hakkındaki sözleşmeler kabul edilmiştir. Balıkçılık ve Açık Denizlerdeki Canlı Kaynakların Korunması Sözleşmesi'nde "kara sularına bitişik açık denizler" ifadesi yer almıştır ve canlı kaynakların verimliliğinin sürdürülmesinde bir kıyı ülkesinin özel çıkarı öngörülmüştür. O günlerdeki bitişik açık deniz, sonraki yıllarda neredeyse münhasır ekonomik bölge olmuştur.

Tablo 1. İkinci Dünya Savaşı Sonrası Balıkçılık ve Okyanus Yönetimi Rejimi Kronolojisi

1945	ABD'nin Kıta Sahanlığı ve Balıkçılık Koruma Bölgelerine İlişkin Truman Bildirisi
1946	Arjantin'in Kıta Sahanlığı Bildirisi
1952	Santiago Bildirgesi
1956	Endonezya'nın takımda devleti beyannamesi
1958	Birinci BM Deniz Hukuku Konferansı'nda kabul edilen dört sözleşme
1973	Üçüncü BM Deniz Hukuku Konferansı toplandı.
1976	ABD'de Balıkçılık Koruma ve Yönetim Yasası çıkartıldı.
1982	Üçüncü BM Konferansında kabul edilen BM Deniz Hukuku Sözleşmesi
1980'li yılların sonları	Açık deniz balıkçılığı sektörlerinde birçok anlaşmazlık yaşandı.
1992	BM Çevre ve Kalkınma Konferansı Rio Bildirgesi
1994	BM Deniz Hukuku Sözleşmesi yürürlüğe girdi.
1995	Sorumlu Balıkçılık İçin Davranış Kuralları yayımlandı.

Üçüncü BM Deniz Hukuku Konferansı 1973 yılında toplandı. BM Deniz Hukuku Sözleşmesi (UNCLOS) [5] de bu konferansın sonucu olup, 1982 yılında kabul edilerek 1994 yılında yürürlüğe girmiştir. UNCLOS'un yürürlüğe girmesinden önce birçok ülke, birkaç çeşit 200 deniz millik bölgeler beyan etmiştir. Temel unsur, ABD'nin 1976 yılında Balıkçılığın Korunması ve Yönetim Yasası [6] üzerinden yargı yetkisini 200 deniz miline genişletmesi olmuştur. Birçok Avrupa ülkesi ve SSCB dâhil olmak üzere toplamda 23 ülke, ABD'nin kararından

sonra bir yıl içinde benzer yargı yetkisi beyan etmiştir. Böylece 200 deniz mili rejimi başlamıştır.

Balıkçılık sektörüyle ilgili olarak UNCLOS'ta Madde 61 “Canlı kaynakların muhafazası” ve Madde 62 “Canlı kaynakların en uygun şekilde kullanılması” (Kısım 5 “Münhasır Ekonomik Bölge” kapsamında); izin verilebilir av, en geçerli bilimsel kanıt, sürdürülebilir en yüksek ürünün yanı sıra, ruhsatlandırma, balıkçı teknelerinin boyutları ve sayısı, balıkçılık uğraşı, balık avı malzemesinin tipi, boyutları ve miktarı, balıkçılık sezonları ve bölgeleri, balığın yaşı ve boyutu ile av kotasına ilişkin mevzuat gibi teknik terimlerle açıklanmaktadır. Bunlar UNCLOS'un geleneksel bilim ve teknoloji doğrultusunda biyolojik ve teknik yönetime dayandığını gösterir.

1.2. Kaynakların Çevrelenmesi

UNCLOS'a göre bir kıyı devleti, münhasır ekonomik bölgedeki doğal kaynakların araştırılması ve işletilmesi, korunması ve yönetilmesi amacıyla egemenlik hakkına sahiptir. Hiçbir devlet açık denizler üzerinde egemenliğini iddia edemez. Ancak açık denizlerde bile kıyı ülkelerinin aşağıdaki organizmalara yönelik etkileri, UNCLOS'ta Madde 63 ila 67 arasında öngörülmekle birlikte bu ne egemenlik ne de egemenlik hakkı niteliğindedir.

Anadrom (yukarıgöçer) rezervler: Tipik anadrom rezervler, somon ve alabalıktır. UNCLOS'ta “Akarsularında anadrom balık rezervleri üreyen devletler, bu rezervler üzerinde birincil çıkar sahibi ve bunlardan ilk sorumlu olan devletler olacaktır.” şartı öngörülmektedir (Madde 66). Aslında rezervlerin menşe ülkeleri bakımından neredeyse münhasır bir hak tanınmaktadır.

Katadrom (göçmen) rezervler: UNCLOS'ta “Sularında katadrom rezervlerin hayatlarının büyük çoğunluğunu geçirdiği bir kıyı devleti, bu rezervlerin yönetiminden sorumlu olacaktır (...)” şartı öngörülmektedir (Madde 67).

Çift taraflı kaynaklar: UNCLOS'ta, "Aynı rezervden balıkların hem münhasır ekonomik bölge içinde hem de bu bölgenin dışında ve bitişiginde bir alanda bulunduğu durumlarda, kıyı devleti ve bitişik alanda bu rezervleri avlayan devletler, doğrudan veya ilgili alt bölgesel veya bölgesel kuruluşlar aracılığıyla bitişik alanda bu rezervlerin muhafazası için gerekli tedbirler üzerinde anlaşma yönünde gayret göstereceklerdir." şartı öngörülmektedir (Madde 63).

Uzak göçmen rezervler: Bu rezervler, bir ülkenin veya az sayıda ülkenin münhasır ekonomik bölgesinde (MEB) kalmayan ve yaygın olarak okyanus genelinde göç eden organizmaları ifade etmektedir. Bu kavram, 1958 tarihli Sözleşme'de yer almayan Üçüncü BM Deniz Hukuku Konferansı sürecinde gelişmiştir. UNCLOS'ta, "Kıyı devleti ve uyrukları o bölgede uzak göçmen rezervlerini avlayan diğer devletler, (...) doğrudan veya ilgili uluslararası kuruluşlar aracılığıyla münhasır ekonomik bölgede ve bu bölgenin ötesinde söz konusu rezervlerin muhafazasını ve bu rezervlerin en uygun şekilde kullanılmasını sağlamak için iş birliğinde bulunacaklardır." şartı öngörülmektedir (Madde 64).

Yukarıdaki organizmalar söz konusu olduğunda kıyı ülkelerinin üstünlüğü, kıyı ülkelerinin karakteristik göç ve rezervin dağılımına dayanarak haklarını 200 deniz milinin ötesine kadar genişletme talebi sonucunda gerçekleşmiştir. Bu fikirlerin ortaya koyulduğu süreçte, bitişik açık deniz kavramı yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu ifade, mevcut münhasır ekonomi bölgesiyle neredeyse aynı olan sularda kullanılmıştır ancak şu anda münhasır ekonomik bölgeye bitişik suda kullanılmaktadır. Bu durum okyanusların etrafının çevrilmesi ve ülkelere göre bölünmesinin en tipik örneğidir.

2. Geçiş Süreci Boyunca Yaşanan Anlaşmazlıklar

1980'ler, kıyı ülkelerinin hakkının 200 deniz milinin ötesine kadar uzatılması ve su ortamının ve kaynaklarının korunmasının savunulması gibi iki akımın iç içe geçtiği, balıkçılık yönetimi alanında dünya prensibi açısından bir geçiş dönemi olmuştur. Bu durum, sonrasında

bazı açık deniz balıkçılığı faaliyetlerinin iptal edilmesine yansımıştır. Pasifik Okyanusu'ndaki tipik örnekler, Bering açık deniz balıkçılığı ve açık deniz akıntı ağı balıkçılığı olmuştur.

2.1. Bering Açık Deniz Balıkçılığı

1970'lerin sonlarında kıyı ülkesi olmayan ülkeler tarafından Bering Denizi'ndeki açık deniz alanında Alaska mezgiti için orta su trolü balıkçılığına başlanmıştır [7]. Bu durum, o günlerde kıyı ülkelerinin 200 deniz mili menziline bulunan açık suların etrafının çevrilmesinden dolayı balıkçılık uğraşlarının açık denizlere geçişinin sonucuydu. 1980'li yılların sonlarında kıyı ülkeleri, açık denizcilik sektörünün münhasır ekonomik bölgelerin kaynaklarını aşırı avlanarak tükettiğini iddia etmiştir. Bu durum kıyı ülkelerinin, UNCLOS'un çift taraflı rezervler hakkındaki hükmü yürürlüğe bile girmeden önce hükmün ötesinde hak talebinde bulunmaya başladığı anlamına gelir.

1989'dan itibaren kıyı ülkeleri de sektörün izin verilebilir sınırdan daha fazla balık rezervi topladığını ve ekosisteme olumsuz etkide bulunduğunu ileri sürmüştür. Balıkçılık yapan devletler, balıkçılık faaliyetinin kabul edilebilir bir seviyede olduğunu, bununla birlikte bilimsel araştırmalara devam edilmesi gerektiğini ileri sürmüştür. Örneğin 1992 yılında Japonya'dan, balık tutma oranı oldukça zayıf olan birkaç balıkçı teknesi faaliyet göstermiştir ve balıkçılık yapan devletler sektörü bırakmıştır.

Anlaşmazlık şu şekilde özetlenmiştir: Kıyı ülkeleri 200 deniz milinin ötesinde hak, uygun kaynak yönetimi ve çevrenin korunmasını savunmuştur. Son görüşün, 1970'li yıllarda başlayan ve daha sonra Rio de Janeiro Bildirgesi'nde [8] başarıya ulaşan çevreciliğin etkisi olduğuna şüphe yoktur. Balıkçılık yapan devletler, bilimsel kanıtı temel alan balıkçılık yönetimini savunmuştur. Ancak yetersiz bilimsel kanıttan dolayı karşı tedbir gecikmiş ve sektör kendiliğinden çökmüştür. Bu ise sonraki yıllarda "ihtiyatlı yaklaşım" kavramını teşvik etmiştir.

3. Sürdürülebilir Kaynak Kullanımından Sorumlu Balıkçılık

3.1. Sorumlu Balıkçılık için Davranış Kuralları

Sorumlu Balıkçılık İçin Davranış Kuralları (CCRF) [12], 1995 yılında BM Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından yayımlanarak dünya genelinde balıkçılık yönetimine ilişkin düşünce eğiliminde bir dönüm noktası olmuştur [13]. CCRF'nin 6. bölümü, iddialı genel ilkelerini içerir. Yoksulluğun azaltılması, gıda güvenliği, sürdürülebilir kaynak kullanımında kuşaklar arası eşitliğin yanı sıra, su ortamı, ekosistem ve biyolojik çeşitliliğin korunması gibi maddeler (2. Tablo), Rio de Janeiro Bildirgesi ve Gündem 21'in açık etkisine işaret etmektedir [8]. Atığı en aza indirmek için ihtiyatlı yaklaşım, seçici ve çevre açısından güvenli balık avı malzemeleri ve uygulamalarının kullanılması ve politika oluşturmak için karar alma sürecine balıkçıların katılımı gibi fikirler yeni olup UNCLOS kapsamına dâhil edilmemiştir. CCRF uluslararası bir kanun olmamakla birlikte etkiliydi. Yenilikçi teknolojinin araştırılması ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar, balıkçılık alanındaki bilim insanları, teknoloji uzmanları ve yöneticiler tarafından aktif olarak yürütülmeye başlanmıştır [14, 15].

3.2. Kaynak Kullanımında Atıklar ve Atık Azaltımına Yönelik Araştırmalar

1980'lerden beri, CCRF doğrultusunda av balıkçılığında atığı azaltmak amacıyla çok sayıda yeni araştırma ve teknik gelişme gerçekleştirilmiştir. Hayalet balık avcılığının yanı sıra, kazara avlanma ve ıskartalar, araştırma konularının tipik örnekleridir.

3.2.1. Kazara Avlanma ve ıskartalar

Kazara avlanma ve ıskarta konusu ilk olarak denizde büyük miktarda balığın ıskartaya çıkmasına sebep olan karides trol balıkçılığında tanınmıştır ve 1980'ler boyunca endişe uyandırmıştır [16]. FAO Balıkçılık Teknik Makalesi 339 [17], 1994 yılında dünya balık üretiminin %27'sine eşdeğer olan küresel çapta 27 milyon ton ıskartayı çarpıcı biçimde rapor etmiştir. Makalenin çok yüksek bir

tahminde bulunduğu yazarı tarafından [18] ifade edilmişse de uluslararası balıkçılık yönetimine etkisi muazzam olmuştur. Kazara avlanma ve ıskarta konusu, CCRF kapsamında en sık değinilen konulardan birisi olmuştur, bu da konunun mevcut av balıkçılığındaki en ciddi sorunlardan birisi olarak anlaşıldığını göstermektedir. FAO, 2005 yılında 6,8 milyon tonluk küresel ıskarta tahmininin yapıldığı Teknik Makale 470'i [19] yayımlamıştır. Ancak makale, kabul edilemez nitelikte birçok değere yer vermiş olduğundan dolayı az ilgi görmüştür. Küresel ıskartaların miktarı hâlen bilinmemektedir.

Bu konuda iki organizma grubu ortaya çıkmaktadır. Bunlardan birisi, balıkları, kabukluları ve yumuşakçaları içeren sözde balık türleri iken diğeri, balıkçılığın hedefi kapsamında yer almayan deniz memelileri, deniz kuşları ve deniz sürüngenleri gibi organizmalardır. İlk grubu dar anlamda kazara avlanma olarak diğeri grubu ise tesadüfen avlanma olarak ayırıyoruz. İlki, balık avı malzemelerinin denenene yakalama işlevi ölçeğinde meydana gelirken diğeri balık avı malzemelerinin ilk tasarlanması esnasında dikkate alınmaz. Teknik karşı önlemlerde farklı yaklaşımlara ihtiyaç duyulmaktadır.

Tablo 2. Sorumlu Balıkçılık İçin Davranış Kurallarının Genel İlkeleri Kapsamındaki Anahtar Fikirler

1. Paragraf	Balıkçılıkta sorumlu tutum, ekosistemin korunması
2. Paragraf	Yoksulluğun azaltılması, gıda güvenliğı, kuşaklar arası eşitlik, sürdürülebilir gelişme
3. Paragraf	Canlı kaynakların sürdürülebilir kullanımı, nüfusun yenilenmesi, aşırı balık avı kapasitesinin önlenmesi
5. Paragraf	İhtiyatlı yaklaşım, su ortamının muhafaza edilmesi
6. Paragraf	Seçici ve çevre açısından güvenli balık avı malzemeleri ve uygulamalarını kullanarak atığın en aza indirilmesi, biyolojik çeşitliliğın sürdürülmesi
8. Paragraf	Habitatların korunması ve yenilenmesi
13-16. Paragraf	Politika oluşturmak için karar alma sürecinde katılımcı yaklaşım
18. Paragraf	Küçük ölçekli balıkçıların güvenli ve adil geçim kaynağı hakkı

Önceki vakalarda kazara avlanmanın azaltılması için çeşitli yenilikçi tasarım ve cihazlar geliştirilmiştir. Teknolojik gelişmeler, genellikle türler arasındaki yüzme katmanı, yüzme becerisi vb. farklı davranışları temel alır [20]. Gereğince kullanılmamış rezervler söz konusu olduğunda ıskartaya çıkarmaktansa kullanıma dönüşüm bir karşı önlem olabilir ancak kullanım sırasında geleneksel ve bilimsel balıkçılık yönetiminin izlenmesi gerektiğini unutmamalıyız. Tesadüfen avlanma söz konusu olduğunda avlanmanın önlenmesi dışında bir çözüm yoktur [21].

3.2.2. Hayalet Balık Avcılığı

Hayalet balık avcılığı, kaybedilmiş veya bırakılmış olması fark etmeksizin suda yakalama işlevini sürdüren terk edilmiş balık avı malzemelerini ifade eder ve insani kontrol veya toplama olmaksızın sürekli olarak su organizmalarının ölümüne neden olur [22]. İlk olarak 1970'li yılların ortalarında [23] fark edilmiş olup kafes tuzakları hayalet balık avcılığı hakkındaki ilk çalışmalar yengeç ve ıstakoz ölümlerini ortaya çıkarmıştır [24, 25, 26]. 1980'li yılların sonlarında balıkçılık alanındaki bilim insanları ve yöneticiler arasında endişe uyandırmıştır. Japonya'da kafes tuzaklarla hayalet balıkçılık 1990'lı yılların başlarında kanıtlanmıştır [27]. O zamandan beri, ölüm oranının miktar bakımından değerlendirilmesine imkân veren bilimsel kanıtlar yavaş yavaş oluşmaktadır.

CCRF bu konuya sürekli değinir çünkü mevcut av balıkçılığındaki en ciddi olumsuz etkilerden birisi budur. CCRF, hayalet balıkçılığa karşı balık avı malzemelerinin kaybının önlenmesi ve teknik iyileştirmeyi teşvik etmektedir.

Birisi hayalet balıkçılığı, 1960'lı yıllardan kalan balık avı malzemelerinde sentetik fiberlerin yaygın olarak kullanılmasına bağlamaktadır. Hayalet balıkçılık, malzeme kaybının hemen ardından önem kazandığı için doğal ve çözülebilir malzemelerin kullanıldığı o dönemlerde meydana geldiği varsayılmaktadır. Sentetik malzemelerin hayalet balıkçılığa sebep olduğunu söylemek doğru değildir.

Hayalet balıkçılık işlevinden kalan süre: Kayıp solungaç ağlarıyla hayalet balıkçılığın süresi, deniz yatağı şartlarına bağlıdır [28]. Düz deniz yatağında bırakılan solungaç ağlarının hayalet balıkçılık işlevi, azalan yükseklik ve artan görünürlikle birlikte hızla azalmaktadır. Bu durumda hayalet balıkçılığın süresi 56-142 gün olarak değerlendirilmiştir [29, 30, 31] (Değerler, yazarın yeniden hesaplamasından dolayı asıl belgelerdeki değerlerden farklıdır). Kayalara veya yapay resiflere üç boyutlu olarak dolanmış solungaç ağları, yoğun bir şekilde tortulandıktan sonra bile uzun bir süre boyunca başlangıçtaki yakalama işlevini devam ettirir [28]. Yapay resiflere dolanmış olan ağlar, kaybolduktan üç yıl sonra büyük miktarda tortu oluşturan organizmalardan dolayı ağ görünmez hâle geldiğinde bile neredeyse asıl yakalama oranını korumuştur. Kaybolan tuzaklar, sığ sularda bile birkaç yıl boyunca hayalet balıkçılığa devam etmektedir [32]. Yakalama işlevi; kırılma, tortu oluşturan organizmaların birikmesi ve çökeltilere gömülmesiyle birlikte zayıflamaktadır.

Hayalet balıkçılığın yukarıda bahsedilen malzeme işlevindeki azalma süreçlerinin, sığ sulardakine kıyasla daha zayıf ve yavaş olduğu derin sularda daha uzun süreyle devam ettiği varsayılmaktadır.

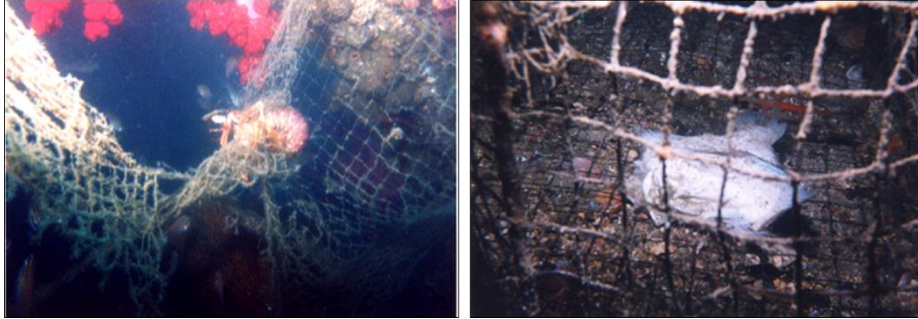
Organizmaların ölümü: Hayalet balıkçılığın sebep olduğu balıkçılık kaynağı, organizmaların ölümü ve karaya vurma miktarına kıyasla şu şekilde tahmin edilmiştir: Kanada’da bir kafes tuzağı balık yatağında %7’ye eşdeğer Dungeness yengeci [33], Japonya’da tuzakla balık avına neredeyse eşdeğer veya ondan iki kat daha fazla miktarda ahtapot [32] ve İspanya’da dipte solungaç ağıyla balık avında %7’ye eşdeğer maymun balığı [34].

Hayalet balıkçılığın neden olduğu ekonomik kayıp: Balık avı malzemelerinin kaybı, balıkçılar için balıkçılık işletme maliyetini ve işletmelerinin zararlarını artırır. Dolayısıyla balık avı malzemelerinin kaybının önlenmesi, hayalet balıkçılığa karşı en temel çözümdür. Ayrıca solungaç ağları söz konusu olduğunda ve yalnızca birkaç hafta içinde hayalet balıkçılığın en ciddi oranda gerçekleştiği gerçeği dikkate alındığında terk edilmiş balık avı malzemelerinin geri alınması, ağ

dokumasında elektronik ve biyolojik olarak çözülebilir malzemelerin kullanılması ve balık avı malzemeleri kaybolduktan sonra işlemez hâle gelecek şekilde donatılması en iyi çözüm seçenekleridir. Balık avı malzemelerinin kaybının nedenleri araştırılmalıdır ve malzeme kaybına karşı ek teknik ve yönetsel önlemlerin geliştirilmesi şarttır.

4. Balıkçılık Yönetimi ve Geliştirme Politikası

1990'lı yıllardan beri, yıkıcı balıkçılık uygulamalarının engellenmesi, ekosistem tabanlı yaklaşım, balıkçıların balıkçılık politikası oluşturma sürecine katılması vb. konular; canlı su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı, balıkçılık alanı ortamının korunması ve CCRF ilkelerine dayanarak gelecek nesil için gıda güvenliğine uygun şekilde birçok ülkede balıkçılık yönetimi planlamasında önemli konular olarak belirir. Ancak bu hususlardaki araştırma ve geliştirmenin kısa bir geçmişi vardır ve yukarıdaki ilkeleri politika oluşturma sürecine dâhil etmek için henüz mantıksal bir temel geliştirilmemiştir.

Şekil 1. Hayalet balıkçılık fotoğrafı: a (solda) kayıp ve eski bir dip solungaç ağına dolanmış istakoz; b (sağda) kayıp kafes tuzağında kalmış, kafası olmayan bir yassı balık.

Aşırı avlanma kapasitesinin ve balıkçılık uğraşının azaltılması gibi yakın tarihli bir eğilimin yanı sıra, tüketicilerin katılımıyla birlikte balıkçılık yönetiminin, faydalanıcılar oldukları varsayımıyla balıkçıların üzerine yük yükleme riskinin bulunduğu konusunda yazar endişe duymaktadır. Yazar aynı zamanda bu belgede Kısım 2'de tanımlanan

şekilde endüstriyel balıkçılıktan öğrenilen kuralların düşüncesizce küçük ölçekli balıkçılığa uygulanmasından endişe duymaktadır. Başta küçük ölçekli balıkçılar olmak üzere balıkçıların geçmişten beri yoksul insanlar oldukları ve birçok ülkede kıyı topluluklarının alt sınıf oldukları dikkate alındığında balıkçılığın geliştirilmesi ve balıkçılık yönetimi planlamasında balıkçılık düzenlemelerinin güçlendirilmesi ve yoksulluğun azaltılması arasında hâlâ büyük bir boşluk bulunmaktadır. Yazar, yoksulluğun azaltılması ön koşuluyla balıkçılık politikası oluşturma yönteminin geliştirilmesi ihtiyacını savunmaktadır [37].

4.1. Balıkçılık Düzenlemelerinin Balıkçıların Geçim Kaynaklarına Olan Etkileri

Balıkçılık düzenlemelerinden dolayı balıkçıların zarar ve kârı: Kaynakların yönetilmesi için balıkçılık düzenlemelerinin sebep olduğu, balıkçıların geçim kaynaklarına olan etkileri göz önünde bulunduruyoruz (Şekil 2). Balıkçılık düzenlemeleri, kaynaklardaki azalmayı hafifletir ve kapsamlı düzenlemelerin kaynağı iyileştirmesi beklenir (Şekil 2a). Düzenlemenin uygulanması ve kaynak iyileştirmenin başlangıcı arasında, büyüme oranı ve olgunluk yaşları gibi biyolojik etkenlere tabi olan bir zaman aralığı vardır [38]. İyileşme hızı, düzenlemelerin sıklığına bağlıdır [39], kapsamlı düzenlemelerin ardından hızlı bir iyileşmenin gelmesi beklenir.

Belirli bir balık rezervinden avlanma, balıkçılık uğraşının nitelik ve niceliğiyle belirlenir. Balıkçılık düzenlemesinin her uygulandığında t_0 (Şekil 2a) balıkçılık uğraşı genellikle sekteye uğrar ve sonuçta düzenlemeden önceki duruma kıyasla avlanma oranı düşer. Avlanmadaki azalmanın büyüklüğü, düzenlemenin kapsamlılığını yansıtır ve rezerv iyileştirme farkına göre sonuçlar değişir. Avlanma t -sonraki yıl t_0 , C_{reg} olarak değişirken düzenleme uygulanmamışsa avlanmanın C_{hyp} olarak düşeceği varsayımında bulunulur.

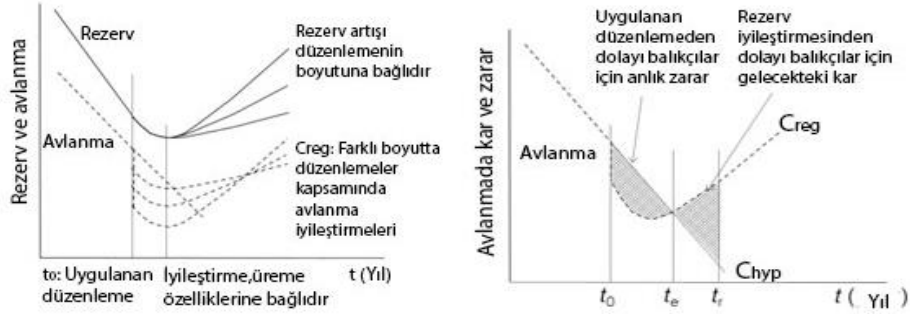
Şekil 2b, belirli etkinlikte bir düzenleme kapsamında avlanmada bir düşüş ve iyileşme seyrini gösterir. C_{reg} ve C_{hyp} arasındaki fark, balıkçılar açısından düzenlemenin neden olduğu zarardır. Zarar zaman

içinde değişir ve bir noktada t_e , C_{reg} ve C_{hyp} eşit olduğunda kâra döner. Balıkçılar için avlanmada düzenlemenin gerçek olumlu etkisi, zarar (soldaki taralı alan) ve kâr (sağdaki taralı alan) integralleri eşit olduğunda t_r ortaya çıkar. t_0 ile t_r arasındaki zaman, balıkçıların yaşamına kıyasla çok uzunsa veya geçim kaynakları açısından zarar yıkıcıysa geleceğe yönelik kaynak iyileştirme beklentisi, balıkçıları anlık zararı kabul etmeye ve düzenlemeyi onaylamaya yeterli seviyede ikna etmez. Sonraki nesil için potansiyel fayda, balıkçıları nadiren ikna eder.

Uygulanan düzenlemelerden sonra geleneksel yoldan elde edilen kazançtaki düşüş, balıkçılar için bir geçim kaynağının tamamen veya kısmen zorunlu olarak ortadan kalkması anlamına gelir [40, 41]. Bir geçim kaynağının ortadan kalkması alenen telafi edilmelidir. Bir toplum için gıda güvenliği konusunda, balıkçılık kaynaklarının sürdürülebilir kullanımının halka mâl olmuş niteliğinden dolayı balıkçıların etik kurallara uygun ve uyumlu davranması beklentisiyle kayıplarına rağmen kaynak muhafazasından yalnızca balıkçıları sorumlu olmaya zorlamak uygun bir yaklaşım değildir. Özellikle de küçük ölçekli ticari balıkçılıkla yerel kitleler için gıda tedarikine katkıda bulunulması bu sosyal stratejiyi geçerli kılar.

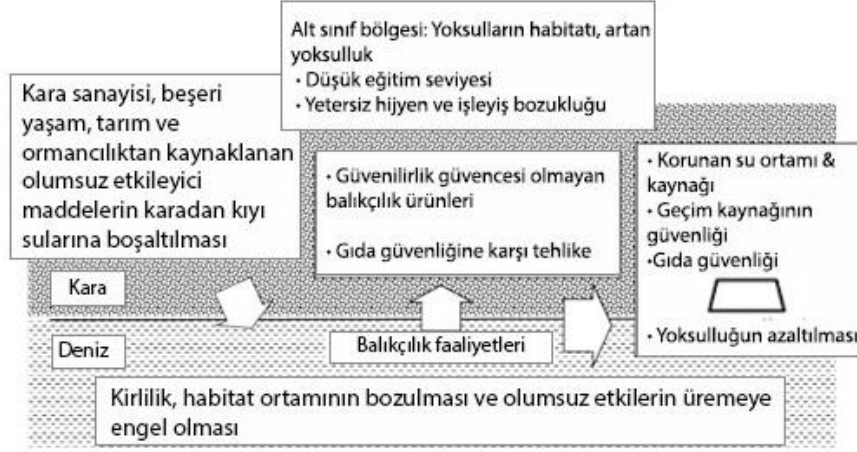
4.2. Alt Sınıf Bölgesinin Tanınmasını ve Yoksulluğun Azaltılmasını Temel Alan Yönetim Politikası

Birçok balıkçılık yöneticisi, balıkçıların kaynak yönetiminin önemini anlamadığından şikâyet etmektedir [42]. Bazı durumlarda balıkçıların yönetmeliklere uymama şeklindeki etik olmayan davranışları [43] genellikle düşük eğitim seviyesine bağlanır. Ancak balıkçıların yönetimi anlamasının öneminin fazlaca vurgulanması, eğitimin önemini beraberinde getirir ve sonuç olarak bunu, eğitim zorluğunun yoksulluğa atfedilebilir olduğu tartışması izler. Daha iyi geçim kaynağına ulaşma yolunda, balıkçılık yönetiminde başarısızlığın yoksulluktan kaynaklanması da bir çelişkidir.

Şekil 2. Azalan kaynaklar ve avlanma, bir düzenlemenin uygulanması ve avlanmadaki anlık düşüş, kaynak ve avlanmada sonraki iyileşme: (solda) düzenlemenin boyutuna bağlı olarak farklı avlanma seviyelerinin azaltılması ve kaynak ve avlanmada farklı seyirlerin iyileştirilmesi; b (sağda) bir düzenleme kapsamında avlanmadaki değişiklikler ile hiçbir düzenleme kapsamında olmayan varsayıma dayalı avlanma arasında karşılaştırma; düzenlemenin balıkçılar açısından sebep olduğu kâr ve zararı açıklar.

Yazar, bir “alt sınıf” kavramı önermiştir (Şekil 3) [37]. Kıyı bölgelerindeki balıkçılık yapılan köylerde, genellikle geçmişten beri yoksul kişilerin yaşadığını [44, 45] ve yoksulluğun nesiller boyunca arttığını anlamamız gerekir. Çocukların okula devamlılık oranı düşüktür ve bunun sonucunda insanların eğitim seviyesi de düşüktür [46]. Hijyen ve kamu sağlığı koşulları yetersizdir. Kıyı suları; kara sanayilerinden, tarım, ormancılık ve şehirdeki beşeri yaşamdan kaynaklanan atıkları alır, bu da su ortamını kirletir ve bozar [43]. Kıyı köylüleri, böyle düşük nitelikteki koşullarda balık avlar ve avlarını yalnızca kendileri tüketmez, aynı zamanda yakındaki bir kent pazarında satarlar. Güvenilirliği garanti edilmeyen balıkçılık ürünlerinin dağıtılması, çevredeki alanlarda yaşayan insanlar açısından gıda güvenliğine yönelik tehlike olarak bildirilir. Diğer bir deyişle alt sınıf bölgesindeki yoksulluk, kıyı toplumlarının balıkçılığın ötesindeki genel kalkınma yönetimi kapsamındaki sorunların bir parçasıdır. Alt sınıf bölgelerindeki olumsuz döngüye yönelik çözüm yalnızca balıkçıların sorumluluğunda değildir.

Şekil 3. Yoksulluğun nesiller boyunca çoğaldığı, avlanmanın güvenilirliğinin güvence altına alınmadığı, avların çevre bölgelere dağıtıldığı ve gıda güvenliğine karşı tehlike oluşturan, olumsuz etkiye sahip maddelerin karadan boşaltılmasıyla denizin kirlendiği, yoksul insanların habitatu olan bir alt sınıf bölgesi modeli. Yoksulluğun artmasını engellemek için balıkçılık geliştirme ve yönetim politikasının oluşturulması, su ortamı ve kaynağının, insan sağlığının ve gıda güvenliğinin korunmasını sağlayabilir.

Balıkçılık yönetimi konusu, kaynakların ve balıkçılık faaliyetlerinin yönetilmesi açısından tamamlanmamıştır. Yoksulluğun artmasına engel olmak amacıyla kıyı topluluğunun kalkınmasına yönelik bir politikanın oluşturulması şarttır. Kıyı köylülerinin sürdürülebilir geçim kaynaklarını sağlamak amacıyla bir kıyı toplumu kalkınma planı ile av balıkçılığı sektörü gibi doğal su kaynaklarının kullanılmasına ilişkin faaliyetlerin sürdürülebilirliği güvence altına alınmalıdır [47]. Alt sınıf bölgelerindeki geçmişten beri yoksul olan kıyı köylülerine [48] yönelik özel hususları öncelikli bir konu olarak balıkçılık yönetimine dâhil ederken tereddüt etmemeliyiz. Su ortamı ve kaynakların korunması, gıda güvenliği, insanların sağlıklı yaşamı ve sosyal güvenliklikten oluşan entegre bir hedefe ulaşma bakımından bu çok önemlidir.

5. Sonuç

Dünyada balıkçılık yönetimi çerçevesindeki eğilim, Rio de Janeiro Bildirgesi ve CCRF'nin öngördüğü dönüm noktasından beri, okyanus bölgelerinin etrafının çevrilmesinden çevre ve kaynakların sürdürülebilir kullanımı yönünde değişmiş olsa da yeni çağda kavramsal araştırmaların henüz kısa bir geçmişi vardır. Sorumlu ve sürdürülebilir kaynak kullanımına yönelik yenilik (düşünce ve davranış şeklinde değişim) daha yeni başlamıştır. Bilim ve teknoloji bakımından yalnızca birkaç on yıllık geçmişe sahiptir. Yalnızca atıkların azaltılmasına yönelik teknoloji değil su ortamı ve canlı kaynakların sürdürülebilir kullanımına yönelik politika oluşturma kapsamında yöntem ve bilgi paylaşımında da iş birliğine ihtiyaç duyulmaktadır. Küçük ölçekli balıkçılıkta özellikle de kaynak kullanımı yönetimi ve yoksulluğun azaltılması alanında sorumluluk konuları arasındaki açığa odaklanmalıyız. Alt sınıf bölgesinde yoksulluğun azaltılması ön koşulunu sunan bir balıkçılık yönetim politikası, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları doğrultusunda önümüzdeki yıllar için sürdürülebilir balıkçılık yönetiminin son derece önemli bir kısmını oluşturmaktadır.

Teşekkür

Birçok gelişmekte olan ülkede yapılan araştırma ve faaliyetlerde yazarın edindiği deneyimler, bu makaledeki fikirleri sağlamıştır. Yazar; değerli deneyimleriyle birçok imkân sunan Papua Yeni Gine Üniversitesi, Kagoshima Üniversitesi, Filipinler Visayas Üniversitesi, Japonya Uluslararası İş Birliği Ajansı (JICA), Japonya Denizaşırı Balıkçılık İş Birliği Derneği (OFCF), Japonya Bilimi Destekleme Kurumu (JSPS) ve Güneydoğu Asya Balıkçılık Geliştirme Merkezi (SEAFDEC)'ne teşekkür eder. Bu makalenin 4. bölümü, forum yöneticisinin izniyle *Shigakukan* Hukuk İncelemesinde [37] yazara ait yayının kısmen yeniden yazılmasıyla ortaya çıkmıştır.

KAYNAKÇA

- Anon. (2005) 1958 tarihli Kara Suları ve Bitişik Bölge Sözleşmesi. *BM Antlaşma Serisi* 516, s. 205.
- Anon. (2005) 1958 tarihli Açık Deniz Sözleşmesi. *BM Antlaşma Serisi* 450, s. 82.
- Anon. (2005) 1958 tarihli Balıkçılık ve Açık Denizlerdeki Canlı Kaynakların Muhafazası Sözleşmesi. *BM Antlaşma Serisi* 559, s. 285.
- Anon. (2005) 1958 tarihli Kıta Sahaneliği Sözleşmesi. *BM Antlaşma Serisi* 499, s. 311.
- Anon. (2005) Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi. Birleşmiş Milletler, New York, s. 207.
- Anon. (2007) Magnuson-Stevens Balıkçılık Koruma ve Yönetim Yasası. ABD Ticaret Bakanlığı, Washington DC, s. 170.
- Nakai A. (1988) *Hokuyo Gyogyo no Kozo Henka* (Kuzey Pasifik Balıkçılığında Yapısal Değişiklikler). *Seizandoshoten*, Tokyo, s. 391.
- Anon. (1992) Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı Raporu; Cilt I Konferansta Alınan Kararlar. Birleşmiş Milletler yayını, New York, s. 486.
- Yatsu A. (1995) Açık deniz sürüklenme ağı balıkçılığı, Japonya balıkçılığında kazara avlanma (ed. Matsuda K.). *Koseishakoseikaku*, Tokyo, s. 52-61.
- Matsuoka T, Kasu J, Nagaleta H. (1995) Toplanmayan balıkların yaralanması üzerinde özellikle durularak dikey paragat balıkçılığına ilişkin avlanma ve balık kaybı modeli. *Balıkçılık Bilimi* 61, s. 760-765.
- Hatanaka H. (1991) Kuzey Pasifik'te açık deniz sürüklenme balıkçılığı ve canlı kaynaklara etkisi. *Balıkçılık Dergisi* 24(10), s. 24-30.
- Anon. (1995) Sorumlu balıkçılık için davranış kuralları. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü, Roma, s. 41.
- Watanabe H, Ono S. (2000) FAO sorumlu balıkçılık için davranış kurallarının hazırlanmasına ilişkin analitik inceleme. *Tokyo Üniversitesi Balıkçılık Bölümü Temsilcisi* 35, s.153-176.

- Matsuoka T. (1996) Balıkçılık ve balıkçılık hakkında gelecekte yapılacak araştırma yoluyla gıda güvenliğine yönelik sürdürülebilir katkıyla ilgili uluslararası konferanslar (1). *Res. Fish.* 15(3), s. 29-33.
- Matsuoka T. (1996) Balıkçılık ve balıkçılık hakkında gelecekte yapılacak araştırma yoluyla gıda güvenliğine yönelik sürdürülebilir katkıyla ilgili uluslararası konferanslar (2). *Res. Fish.* 15(4), s. 29-34.
- Matsuoka T. (1995) Karides trol balıkçılığı, Japonya balıkçılığında kazara avlanma (ed. Matsuda K.). *Koseishakoseikaku*, Tokyo, s. 43-51.
- Alverson DL, Freeberg MH, Murawski SA, Pope JG. (1994) Balıkçılıkta kazara avlanma ve ıskartalara ilişkin küresel bir değerlendirme. FAO *Balıkçılık Hakkında Teknik Makale* 339, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü, Roma, s. 233.
- Matsuoka T. (1996) Japonya denizde yakalama balıkçılığında ıskartalar ve tahminleri, balıkçılık alanında atığın azaltılması hakkında teknik istişare. FAO *Balıkçılık hakkında Teknik Makale* 547 ek Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü, Roma, s. 309-329.
- Kelleher K. (2005) Dünya deniz balıkçılığında ıskartalar; bir güncelleme. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü, Roma, s. 130.
- Alverson DL, Hughes SE. (1995) Kazara Avlanma: İfadeden etkili doğal kaynak yönetimine, kazara avlanmanın çözülmesi: günümüze ve yarına dair değerlendirme. s.13-28.
- Yatsu A. (1994) Farklı sürüklenme ağı göz boyu ve Kuzey Pasifik'ten alınan deniz memelilerinin kazara avlanma oranları arasındaki ilişki. *Nippon Suisan Gakkaishi* 60(1), s. 35-38.
- Smolowitz RJ. (1978) Tuzak tasarımı ve hayalet balıkçılık: Genel özet. *Deniz Balıkçılığı İncelemesi* 40, s. 2-8.
- High WL. (1976) Dungeness yengeçlerinin sepetlerden kaçışı. *Deniz Balıkçılığı İncelemesi* 38, s. 19-23.
- Sheldon WW. (1975) Amerika ıstakoz balıkçılığında kayıplara tuzağın katkısı. *Balıkçılık Bülteni* 73, s. 449-451.
- Smolowitz RJ. (1978) Tuzak tasarımı ve hayalet balıkçılık: Tartışma. *Deniz Balıkçılığı İncelemesi* 40, s. 59-67.

- 26 Pecci KJ, Cooper RA, Newell CD, Clifford RA, Smolowitz RJ. (1978) Delikli ve deliksiz ıstakoz *Homarus Americanus* (Amerikan İstakozu) tuzaklarıyla hayalet balıkçılık. *Deniz Balıkçılığı İncelemesi* 40, s. 9-43.
- 27 Matsuoka T, Osako T, Miyagi M. (1995) Kaybolan balık tuzaklarıyla hayalet balıkçılık hakkında denizaltı gözlem ve değerlendirmesi. *Dördüncü Asya Balıkçılık Forumu* (editörler Zhou Y. ve diğerleri), Asya Balıkçılık Topluluğu, Pekin. S. 179-183.
- 28 Nakashima T, Matsuoka T. (2005) Balık yığıcı cihazın etrafına dolanmış kayıp dip solungaç ağıyla hayalet balıkçılık ve balık yığını ölüm oranları. *Nippon Suisan Gakkaishi* 71, s.178-187.
- 29 Kaiser MJ, Bullimore B, Newman P, Lock K, Gilbert S. (1996) ‘Hayalet balıkçılık’ set ağlarıyla avlanmalar. *Deniz Ekolojisi İlerleme Serisi* 145, s. 11-16.
- 30 Erzini K, Monteiro CC, Ribeiro J, Santos MN, Gaspar M, Monteiro P, Borges TC. (1997) Algar ve bölgesinde (güney Portekiz) solungaç ağı ve fanyalı ağ ‘hayalet balıkçılığına dair deneysel bir çalışma. *Deniz Ekolojisi İlerleme Serisi* 147, s. 257-265.
- 31 Nakashima T, Matsuoka T. (2004) Kayıp dip solungaç ağları ile zaman azalan hayalet balıkçılık kabiliyeti ve tahmini toplam kayıp. *Nippon Suisan Gakkaishi* 70, s. 728-737.
- 32 Matsuoka T. (1999) *Azuma-cho* suyunda kayıp balık tuzaklarıyla hayalet balıkçılık, *Mini İnceleme ve Balıkçılık Araştırmaları Veri Dosyası* 8, s. 64-69.
- 33 Breen PA. (1985) Dungeness yengeci tuzaklarıyla hayalet balıkçılık: Bir ön rapor. *Kanada Balıkçılık ve Su Bilimleri Taslak Raporu* s. 51-55.
- 34 Sancho G, Puente E, Bilbao A, Gomez E, Arregi L. (2003) Cantabria Denizinde (İspanya’nın kuzeyi) kayıp dolanmış ağlarla maymunbalığı (*Lophius* spp.) avlama oranları. *Balıkçılık Araştırması* 64, s. 129-139.
- 35 Carr HA, Blott AJ, Caruso PG. (1992) New England’ın güneyinde kıyıya yakın sularda hayalet solungaç ağları hakkında bir çalışma. *Proc. Küresel Okyanus Ortaklığı*, Deniz Teknolojisi Topluluğu, Washington DC, s. 361-366.

- 36 Stevens BG. (1996) Sepet balıkçılığında kazara yengeç yakalama: Sebepler ve çözümler. *Proc. Kazara Yakalamayı Çözme Atölyesi* (ed. Wray T.). Seattle, s. 151-158.
- 37 Matsuoka T. (2019) Gelişmekte Olan Ülkelerde Kıyı Balıkçılığı Geliştirme ve Yönetiminde Politika Oluşturma ve Resmi Kalkınma Yardımı Model ve Çerçevesi. *Shigakukan Hukuku İncelemesi* 20, s. 41-70.
- 38 Samoilys M, Martin-Smith K, Giles B, Cabrera B, Anticamara J, Brunio E, Vincent A. (2007) Balık popülasyonları açısından Filipinler'deki beş küçük mercan resifi rezervinin etkililiği, başta uygulama geçmişi olmak üzere sahaya özgü faktörlere bağlıdır. *Biyolojik Koruma* 136, s. 584-601.
- 39 Boersma P, Parrish K. (1999) İstismarın sınırlandırılması: Deniz koruma alanları, sınırlı bir çözüm. *Ekolojik Ekonomi* 31, s. 287-304.
- 40 Wilson D, Ahmed M, Siar S, Kanagaratnam U. (2006) Çapraz bağlantılar ve uyarlanabilir yönetim: Asya'da ortak balıkçılık. *Deniz Politikası* 30, s. 523-533.
- 41 Heikinheimo O, Setälä J, Saarimäki K, Raitaniemi J. (2006) Solungaç ağlarının göz boyu düzenlemesinin Finlandiya'daki Takımada Denizinde (Archipelago Denizi) sudak balıkçılığı üzerindeki etkileri. *Balıkçılık Araştırması* 77, s. 192-199.
- 42 Reis E, D'Incao F. (2000) Güney Brezilya'da küçük ölçekli balıkçılığın bugünkü durumu: topluluk tabanlı yönetime yönelik bir çaba. *Okyanus Kıyı Yönetimi* 43, s. 585-595.
- 43 Hollup O. (2000) Mauritius'ta balıkçılık yönetimine kullanıcı grubun katılımına yönelik yapısal ve sosyokültürel kısıtlamalar. *Deniz Politikası* 24, s. 407-421.
- 44 Branch G, Clark B. (2006) Balık rezervi ve rezervin yönetimi: Güney Afrika'da balıkçılığın değişen yüzü. *Deniz Politikası* 30, s. 3-17.
- 45 Sowman M. (2006) Güney Afrika'da Geçim ve küçük ölçekli balıkçılık: On yıllık bir inceleme. *Deniz Politikası* 30, s. 60-73.
- 46 Nunan F. (2007) Balıkçılık yönetimi sayesinde yoksulluğun azaltılması "Uganda'daki tasarı ve amaçlara ilişkin bir analiz". *Uluslararası Kalkınma Dergisi* 19, s. 1151-1164.

- 47 Mulyila E, Matsuoka T, Anraku K. (2012) Kaynak kullanımı ve yönetimi bakımından tropik ada balıkçılığında balıkçı toplulukların sürdürülebilirliği: Pohnpei (Mikronezya), Mafia (Tanzanya) ve Guimaras (Filipinler) karşılaştırmalı çalışması. *Balıkçılık Bilimi* 78, s. 947-964.
- 48 Walmsley S, Purvis J, Ninnes C. (2006) Batı Hint Okyanusu bölgesinde yoksulluğu azaltma stratejilerinde küçük ölçekli balıkçılık yönetiminin rolü. *Okyanus Kıyı Yönetimi* 49, s. 812-833.